

**ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
ИНФРАСТРУКТУРНОГ КОРИДОРА ДРЖАВНОГ ПУТА IБ
РЕДА ГРАНИЧНИ ПРЕЛАЗ СА МАЂАРСКОМ (БАЧКИ БРЕГ)-
СОМБОР-КУЛА-ВРБАС-СРБОБРАН-БЕЧЕЈ-КИКИНДА-
ГРАНИЧНИ ПРЕЛАЗ СА РУМУНИЈОМ (НАКОВО)
НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

НОСИЛАЦ ИЗРАДЕ:

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА УРБАНИЗАМ
И ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАР

Немања Ерцег

**ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
ИНФРАСТРУКТУРНОГ КОРИДОРА ДРЖАВНОГ ПУТА IБ
РЕДА ГРАНИЧНИ ПРЕЛАЗ СА МАЂАРСКОМ (БАЧКИ БРЕГ)-
СОМБОР-КУЛА-ВРБАС-СРБОБРАН-БЕЧЕЈ-КИКИНДА-
ГРАНИЧНИ ПРЕЛАЗ СА РУМУНИЈОМ (НАКОВО)
НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

ОБРАЂИВАЧ:

ЈП „ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ ВОЈВОДИНЕ“ НОВИ САД

Е – 2737/1

ОДГОВОРНО ЛИЦЕ

Т. Зеленовић

др Тамара Зеленовић Васиљевић

ВД ДИРЕКТОРА

Предраг Кнежевић, дипл. правник

Нови Сад, април 2023. године

РУКОВОДИЛАЦ ТИМА: др Тамара Зеленовић Васиљевић

СТРУЧНИ ТИМ:

- мр Драгана Дунчић, дипл. простор. план.
- мр Рита Барјактаровић, дипл. биол.
- Зоран Кордић, дипл. инж. саоб.
- Марија Зец, маст. инж. саобр.
- Иван Тамаш, маст. просторни план.
- Тања Ковачевић, маст. инж. арх.
- Бранко Миловановић, дипл. инж. мелио.
- Мирољуб Љешњак, дипл. инж. пољ.
- Милан Жижич, дипл. инж. маш.
- Наташа Медић Королија, маст.инж.пејз.арх.
- Зорица Санадер, ел.инж.
- Маринко Гиздавић инж.елек.
- Радованка Шкрбић, дипл. инж. арх.
- Теодора Томин Рутар, дипл. правник
- Милко Бошњачић, маст. инж. геодез.
- Дејан Илић, грађ. техн.
- Ђорђе Кљаић, геод. техн.
- Драгана Матовић, оператер
- Душко Ђоковић, копирант

САДРЖАЈ

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОД	1
I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	2
1. ПОВОД, ПРЕДМЕТ И РАЗЛОГ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	2
2. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА И СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ 3	
2.1. ПРАВНИ ОСНОВ	3
2.2. ПЛАНСКИ ОСНОВ И ПОВОД ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	5
2.1. ИЗВОДИ ИЗ ПЛАНОВА ВИШЕГ РЕДА	5
2.1.1. Закон о Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године „Службени гласник РС”, број 88/10).....	5
2.1.2. Регионални просторни план АП Војводине („Службени лист АПВ”, број 22/11)	5
2.2. ПЛАНОВИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	6
3. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	7
3.1. ОБУХВАТ ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	7
3.2. ОПИС ГРАНИЦА ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА.....	8
4. КРАТАК ПРЕГЛЕД САДРЖАЈА И ЦИЉЕВА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	8
4.1. САДРЖАЈ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА.....	8
4.2. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	10
4.2.1. Општи циљеви и основни задаци Просторног плана	10
4.2.2. Посебни циљеви Просторног плана	11
5. КОНЦЕПЦИЈА ПЛАНСКИХ РЕШЕЊА	14
6. ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И КВАЛИТЕТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА ПОДРУЧЈУ ОБУХВАТА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	17
6.1. ПРИРОДНИ УСЛОВИ	17
6.1.1. Геолошке и геоморфолошке карактеристике	17
6.1.2. Хидрографске и хидролошке карактеристике	18
6.1.3. Климатске карактеристике	19
6.1.4. Педолошке карактеристике.....	19
6.1.5. Сеизмолошке карактеристике	20
6.2. ПРИРОДНЕ ВРЕДНОСТИ	20
6.2.1. Природна добра	20
6.2.2. Природни ресурси	21
6.3. КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ.....	23
6.4. СТАНОВНИШТВО	24
6.5. МРЕЖА И ФУНКЦИЈЕ НАСЕЉА	26
6.6. ЈАВНЕ СЛУЖБЕ	26
6.7. ПРИВРЕДА	26
6.8. ИНФРАСТРУКТУРА	28
6.8.1. Саобраћајна инфраструктура	28
6.8.2. Водна и комунална инфраструктура	31
6.8.3. Енергетска инфраструктура	33
6.8.4. Електронска комуникациона инфраструктура	34
6.8.5. Експлоатација минералних сировина	35
6.9. ЕЛЕМЕНТАРНЕ НЕПОГОДЕ И АКЦИДЕНТНЕ СИТУАЦИЈЕ.....	35
6.10. КВАЛИТЕТ ОСНОВНИХ ЧИНИЛАЦА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	37
7. РАЗМАТРАНА ПИТАЊА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПРОСТОРНОМ ПЛАНУ И РАЗЛОЗИ ЗА ИЗОСТАВЉАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ПИТАЊА И ПРОБЛЕМА ИЗ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	38

8. ПРИКАЗ ПРИПРЕМЉЕНИХ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА (НАЈПОВОЉНИЈЕ ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ СА СТАНОВИШТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ У СЛУЧАЈУ НЕРЕАЛИЗОВАЊА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА)	39
9. РЕЗУЛТАТИ ПРЕТХОДНИХ КОНСУЛТАЦИЈА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА.....	40
II ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА.....	42
1. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	42
2. ИЗБОР ИНДИКАТОРА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	43
3. КОМПАТИБИЛНОСТ ЦИЉЕВА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ СА ЦИЉЕВИМА ПЛАНА.	44
III ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СА ОПИСОМ МЕРА ЗА СМАЊЕЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	47
1. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ.....	47
2. ПОРЕЂЕЊЕ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА И ПРИКАЗ РАЗЛОГА ЗА ИЗБОР НАЈПОВОЉНИЈЕГ РЕШЕЊА СА АСПЕКТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	49
3. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И УНАПРЕЂЕЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ЦИЉУ СПРЕЧАВАЊА И ОГРАНИЧАВАЊА НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА	52
3.1. ОПШТЕ МЕРЕ У ТОКУ ИЗГРАДЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ ОБЈЕКТА	52
3.2. ИНФРАСТРУКТУРА	52
3.2.1. Саобраћајна инфраструктура	52
3.2.2. Водна инфраструктура.....	54
3.2.3. Електроенергетска инфраструктура.....	55
3.2.4. Термоенергетска инфраструктура.....	55
3.3. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	58
3.3.1. Мере заштите ваздуха	58
3.3.2. Мере заштите од буке.....	59
3.3.3. Мере заштите земљишта, површинских и подземних вода.....	59
3.4. МЕРЕ ЗАШТИТЕ КУЛТУРНИХ ДОБАРА.....	61
3.5. ЗАШТИТА ПРИРОДЕ И ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ.....	62
3.6. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ТЕХНИЧКО ТЕХНОЛОШКИХ НЕСРЕЋА, ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА И ОДБРАНА	68
4. НАЧИН НА КОЈИ СУ ВРЕДНОВАНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ УТИЦАЈА.....	72
5. ВЕРОВАТНОЋА, ИНТЕНЗИТЕТ, СЛОЖЕНОСТ, РЕВЕРЗИБИЛНОСТ, ВРЕМЕНСКА И ПРОСТОРНА ДИМЕНЗИЈА, КУМУЛАТИВНА И СИНЕРГЕТСКА ПРИРОДА УТИЦАЈА ПЛАНА	74
6. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА	77
6.1. ДИРЕКТНО СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	78
6.2. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА У ДРУГИМ ПРОСТОРНИМ И УРБАНИСТИЧКИМ ПЛАНОВИМА	79
7. ПРОГРАМ ПРАЂЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ТОКУ СПРОВОЂЕЊА ПЛАНА (МОНИТОРИНГ)	80
7.1. ОПИС ЦИЉЕВА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	81
7.2. ИНДИКАТОРИ ЗА ПРАЂЕЊЕ СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	82
7.3. ЗАКОНСКИ ОКВИР	85
7.4. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА.....	85
8. ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЈАВЕ НЕОЧЕКИВАНИХ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА	87
9. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ У ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	87
10. ТЕШКОЋЕ ПРИ ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	89
11. ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА	89
12. ИДЕНТИФИКАЦИЈА МОГУЋИХ ПРЕКОГРАНИЧНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	90
13. ЗАКЉУЧЦИ ДО КОЈИХ СЕ ДОШЛО ТОКОМ ИЗРАДЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА	90
14. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ	92

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ ИНФРАСТРУКТУРНОГ КОРИДОРА ДРЖАВНОГ ПУТА 1Б РЕДА ГРАНИЧНИ ПРЕЛАЗ СА МАЂАРСКОМ (БАЧКИ БРЕГ)-СОМБОР-КУЛА-ВРБАС-СРБОБРАН-БЕЧЕЈ-КИКИНДА-ГРАНИЧНИ ПРЕЛАЗ СА РУМУНИЈОМ (НАКОВО) НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

СПИСАК ТАБЕЛА

Табеле

Табела 1: Преклапање Просторног плана са ПППН саобраћајне инфраструктуре	6
Табела 2: Преклапање Просторног плана са ПППН остале инфраструктуре	7
Табела 3: Преклапање Просторног плана са ПППН заштићених природних добара	7
Табела 4: Станишта заштићених и строго заштићених дивљих врста од националног значаја	21
Табела 5: Број становника по пописима 1948.–2011. године	24
Табела 6: Упоредни преглед домаћинства по пописима 1948.–2011. године	25
Табела 7: Мрежа категорисаних путева на територији градова и општина обухваћених Просторним планом за 2011. годину у km.....	29
Табела 8. Попис органа и институција од значаја за израду Плана	40
Табела 9: Преглед индикатора заштите животне средине релевантних за подручје Просторног плана	43
Табела 10: Веза између фаза израде Плана и Стратешке процене утицаја	44
Табела 11: Компатибилност циљева Просторног плана и СПУ.....	46
Табела 12: Планска решења обухваћена стратешком проценом утицаја.....	48
Табела 13: Процена утицаја сектора Просторног плана у односу на циљеве стратешке процене утицаја у односу на варијантна решења.....	51
Табела 14: Ширина заштитног појаса насељених зграда	57
Табела 15: Минимална удаљеност објеката за боравак и становање људи од гасовода	57
Табела 16: Ширина експлоатационог појаса гасовода.....	57
Табела 17: Карактеристике утицаја у фази изградње планиране инфраструктуре и објеката који су предмет израде Просторног плана	73
Табела 18: Карактеристике утицаја у фази експлоатације планираних инфраструктурних и других објеката који су предмет Просторног плана ...	73
Табела 19: Вредновање карактеристика утицаја Плана	74
Табела 20: Идентификација могућих кумулативних и синергетских ефеката	75
Табела 21: Највиши дозвољени нивои спољне буке LAeq у dB	84

Слике

Слика 1: Положај мотопута – брзе саобраћајнице Сомбор – Кикинда.....	17
Слика 2: Приказ демографских ресурса у обухвату Просторног плана	25

A) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОД

Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник Републике Србије”, бр. 135/04 и 88/10) утврђена је обавеза да се стратешка процена утицаја на животну средину врши за планове у области просторног и урбанистичког планирања. Законом су утврђени услови, начин и поступак вршења процене утицаја планова на животну средину, у циљу обезбеђивања заштите животне средине и унапређивања одрживог развоја, интегрисањем основних начела заштите животне средине у поступак припреме и усвајања плана.

Одлуку о изради извештаја о стратешкој процени доноси орган надлежан за припрему плана, по претходно прибављеном мишљењу органа надлежног за послове заштите животне средине и других заинтересованих органа и организација.

Изради Просторног плана подручја посебне намене предела инфраструктурног коридора државног пута 1б реда гранични прелаз са Мађарском (Бачки Брег)-Сомбор-Кула-Врбас-Србобран-Бечеј-Кикинда-гранични прелаз са Румунијом (Наково) (у даљем тексту: Просторни план) се приступило на основу Покрајинске скупштинске одлуке о изради Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута 1б реда гранични прелаз са Мађарском (Бачки Брег)-Сомбор-Кула-Врбас-Србобран-Бечеј-Кикинда-гранични прелаз са Румунијом (Наково) („Службени лист АПВ”, број 54/19).

Упоредо са израдом Просторног плана, приступило се изради Извештаја о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину, а на основу Одлуке о изради стратешке процене утицаја Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута 1б реда гранични прелаз са Мађарском (Бачки Брег)-Сомбор-Кула-Врбас-Србобран-Бечеј-Кикинда-гранични прелаз са Румунијом (Наково) на животну средину („Службени лист АПВ”, број 54/19).

Носилац израде Просторног плана је Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине Нови Сад, Булевар Михајла Пупина број 16.

Обрађивач Просторног плана и Извештаја о стратешкој процени је Јавно предузеће за просторно и урбанистичко планирање и пројектовање „Завод за урбанизам Војводине” Нови Сад, Железничка број 6/III.

Просторни план подручја посебне намене доноси се за подручја која захтевају посебан режим организације, уређења, коришћења и заштите простора, у складу са чланом 21. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон, 9/20 и 52/21).

Разлози за доношење Просторног плана проистичу из потребе реализације стратешких приоритета у области развоја саобраћаја, који су утврђени Просторним планом Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС”, број 88/10) и Регионалним просторним планом АПВ („Службени лист АПВ”, број 22/11).

Извештајем о стратешкој процени су, на основу мултидисциплинарног начина рада, вредновани и процењени могући значајни утицаји на животну средину до којих може доћи имплементацијом плана, и дат је предлог мера за смањење негативних утицаја на животну средину.

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

1. ПОВОД, ПРЕДМЕТ И РАЗЛОГ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Непосредан повод за израду Извештаја о стратешкој процени утицаја је обавеза произашла из Одлуке о изради стратешке процене утицаја Просторног инфраструктурног коридора државног пута Iб реда гранични прелаз са Мађарском (Бачки Брег)-Сомбор-Кула-Врбас-Србобран-Бечеј-Кикинда-гранични прелаз са Румунијом (Наково) на животну средину („Службени лист АПВ“, број 54/19).

Стратешком проценом су, на основу мултидисциплинарног начина рада, вредновани и процењени могући значајни утицаји на животну средину до којих може доћи имплементацијом Просторног плана и дат је предлог мера за смањење негативних утицаја на животну средину.

Стратешка процена утицаја на животну средину представља инструмент којим се стварају услови за оптималну заштиту животне средине у процесу просторног планирања и представља свеобухватан, комплексан и јединствен поступак.

Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10) дефинисани су принципи: одрживог развоја, социјалне прихватљивости, економске оправданости и еколошке одрживости у смислу полазних основа просторног планирања.

Одредбама члана 4. овог Закона утврђена су начела стратешке процене:

- Одрживог развоја;
- Интегралности;
- Предострожности;
- Хијерархије и координације;
- Јавности.

На тај начин обезбеђује се оквир за усклађивање техно-економских, друштвених и природних система у целокупном развоју, укључујући и просторни развој. На принципима економичности користе се природне и створене вредности, с циљем да се очува и унапреди квалитет животне средине за садашње и будуће генерације.

То се постиже разматрањем и укључивањем кључних аспеката животне средине у припрему и усвајање планова, пројеката и програма, утврђивањем услова за очување природних и створених вредности.

Укључивањем услова заштите животне средине у Просторни план кроз инструмент стратешке процене, даје се обавезујући - интегрални оквир заштите, реализацијом кроз одговарајуће међусекторске планове, програме и пројекте. У превентивном смислу, свака активност је планирана, односно свако планско решење је дефинисано с циљем да се спрече или смање негативни утицаји, обезбеди рационално коришћење ресурса, а ризик од акцидената и негативних утицаја на људе сведе на минимум.

У складу са законским одредбама, Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину структурално обрађује:

- (1) Полазне основе стратешке процене (амбијентални оквир за обављање стратешке процене);
- (2) Циљеве и индикаторе (аналитички и циљни оквир за анализу и дијагнозу стања, дефинисање проблема и проналажење решења);

- (3) Стратешку процену утицаја (стратешка процена утицаја на животну средину у ужем смислу - дефинисање матричног оквира процене);
- (4) Смернице за ниже хијерархијске нивое (утврђивање смерница, стратешког и хијерархијског оквира за обављање процена утицаја у току спровођења Просторног плана);
- (5) Програм праћења стања животне средине (мониторинг - оквир за праћење спровођења Плана, односно очекиваних ефеката, стварних утицаја и новог стања на планском подручју);
- (6) Коришћену методологију и тешкоће у изради (концептуални и методолошки оквир коришћен у току израде стратешке процене, односно објективне тешкоће које су утицале на стратешку процену);
- (7) Начин одлучивања (оквир у коме су доношене одлуке, односно учешће јавности у поступку стратешке процене);
- (8) Закључна разматрања и напомене (синтезни оквир стратешке процене са визијом за спровођење и унапређења стратешке процене).

Као основно опредељење, испоштоване су одреднице просторно - планске документације вишег реда.

За потребе израде Просторног плана коришћена је и релевантна планска, информациона и техничка документација, као и подаци добијени од надлежних органа и институција.

2. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА И СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

2.1. ПРАВНИ ОСНОВ

На основу Покрајинске скупштинске одлуке о изради Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута 1б реда гранични прелаз са Мађарском (Бачки Брег)-Сомбор-Кула-Врбас-Србобран-Бечеј-Кикинда-гранични прелаз са Румунијом (Наково) („Службени лист АПВ“, број 54/19), приступило се изради Просторног плана подручја посебне намене предела инфраструктурног коридора државног пута 1б реда гранични прелаз са Мађарском (Бачки Брег)-Сомбор-Кула-Врбас-Србобран-Бечеј-Кикинда-гранични прелаз са Румунијом (Наково) (у даљем тексту: Просторни план).

Како је наведено у делу уводних напомена, правни основ за израду Извештаја о стратешкој процени је Одлука о изради стратешке процене утицаја Просторног инфраструктурног коридора државног пута 1б реда гранични прелаз са Мађарском (Бачки Брег)-Сомбор-Кула-Врбас-Србобран-Бечеј-Кикинда-гранични прелаз са Румунијом (Наково) на животну средину („Службени лист АПВ“, број 54/19).

План се израђује на основу Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09 - испр., 64/10 - одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 - одлука УС, 50/13 - одлука УС, 98/13 - одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 - др. закон, 9/20 и 52/21) и Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС“ број 32/19), те пратећих закона:

- Закон о државном премеру и катастру („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 18/10, 65/13, 15/15-УС, 96/15, 113/17-др. закон, 27/18-др. закон и 9/20-др. закон);
- Закон о експропријацији („Службени гласник РС“, бр. 53/95, 23/01-СУС и „Службени лист СРЈ“, број 16/01-СУС и „Службени гласник РС“, бр. 20/09 и 55/13-УС);
- Закон о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др. закон);

- Закон о водама („Службени гласник РС“, бр. 46/91, 53/93, 53/93-др. закон, 67/93-др. закон, 48/94-др. закон, 54/96, 101/05-др. закон, престао да важи осим одредаба чл. 81. до 96.);
  - Закон о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС“, бр. 41/09, 53/10, 101/11, 32/13-УС, 55/14, 96/15-др. закон, 9/16-УС, 24/18, 41/18, 41/18-др. закон, 87/18, 23/19 и 128/20-др. закон);
  - Закон о ваздушном саобраћају („Службени гласник РС“, број 73/10, 57/11, 93/12, 45/15, 66/15-др.закон, 83/18 и 9/20);
  - Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04, 36/09, 36/09-др. закон, 72/09 - др. закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18 и 95/18-др. закон);
  - Закон о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС“, бр. 62/06 и 65/08-др.закон, 41/09, 112/15, 80/17 и 95/18-др. закон);
  - Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10);
  - Закон о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 36/09);
  - Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04, 25/15 и 109/21);
  - Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 14/16 и 95/18-др. закон);
  - Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 10/13 и 26/21-др. закон);
  - Закон о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС“, број 96/21);
  - Закон о заштити земљишта („Службени гласник РС“, број 112/15);
  - Закон о рударству и геолошким истраживањима („Службени гласник РС“, бр. 101/15, 95/18-др. закон и 40/21, одредбе чл. 54-57. овог закона примењују се од дана приступања Републике Србије Европској унији);
  - Закон о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“, бр. 44/10, 60/13-УС, 62/14 и 95/18-др. закон);
  - Закон о енергетици („Службени гласник РС“, бр. 145/14, 95/18-др. закон и 40/21);
  - Закон о енергетици („Службени гласник РС“, бр. 57/11, 80/11-исправка, 93/12 и 124/12, престао да важи осим одредаба члана 13. став 1. тачка б) и став 2. у делу који се односи на тачку б) и члан 14. став 2.);
  - Закон о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“, бр. 44/10, 60/13-УС, 62/14 и 95/18-др. закон);
  - Закон о енергетској ефикасности и рационалној употреби енергије („Службени гласник РС“, број 40/21);
  - Закон о коришћењу обновљивих извора енергије („Службени гласник РС“, број 40/21);
  - Закон о заштити од нејонизујућих зрачења („Службени гласник РС“, број 36/09);
  - Закон о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Службени гласник РС“, број 87/18);
  - Закон о транспорту опасне робе („Службени гласник РС“, бр. 104/16, 83/18, 95/18-др. закон и 10/19-др. закон);
  - Закон о одбрани („Службени гласник РС“, бр. 116/07, 88/09, 88/09-др. закон, 104/09-др. закон, 10/15 и 36/18);
  - Закон о заштити од пожара („Службени гласник РС“, бр. 111/09, 20/15, 87/18 и 87/18-др. закон);
  - Закон о одбрани од града („Службени гласник РС“, број 54/15);
  - Закон о културним добрима („Службени гласник РС“, бр. 71/94, 52/11-др. закон, 52/11-др. закон и 99/11-др. закон, 6/20 и 35/21-др. пропис);
  - Закон о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка, 14/16 и 95/18-др. закон и 71/21);
  - Уредба о еколошкој мрежи („Службени гласник РС“, број 102/10);
  - Уредба о режимима заштите („Службени гласник РС“, број 31/12);
- као и други законски и подзаконски акти који на директан или индир

Планска решења, садржај и начин израде Просторног плана усклађени су са одредбама Закона о планирању и изградњи, стратешким смерницама и решењима Просторног плана Републике Србије и другим планским и развојним документима који третирају коридор планираног државног пута. СПУ се ради у циљу обезбеђивања заштите животне средине и унапређивања одрживог развоја, интегрисањем основних начела заштите животне средине у поступак припреме и усвајања Просторног плана.

2.2. ПЛАНСКИ ОСНОВ И ПОВОД ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

При изради Просторног плана уважене су обавезе, услови и смернице из планова вишег реда:

- Закон о Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС“, број 88/10) и
- Регионалног просторног плана Аутономне покрајине Војводине („Службени лист АПВ“, број 22/11).

Такође, сагледани су и други плански документи од значаја за израду предметног простора наведени у овом поглављу.

2.1. ИЗВОДИ ИЗ ПЛАНОВА ВИШЕГ РЕДА

2.1.1. Закон о Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године „Службени гласник РС“, број 88/10)

Законом о Просторном плану Републике Србије за период од 2010. до 2020. године утврђене су дугорочне основе организације, уређења, коришћења и заштите простора Републике Србије у циљу усаглашавања економског и социјалног развоја са природним, еколошким и културним потенцијалима и ограничењима на њеној територији. Предуслов успешне интеграције територије Републике Србије и њене повезаности, како географски тако и друштвено-економски ће бити развијена мрежа транспортних система.

Дефинисана је концепција развоја путног саобраћаја и путне инфраструктуре која представља синтезу раније започетих студија и пројеката. Према таквој концепцији, Република Србија представља велики транспортни и саобраћајни центар у коме егзистира неколико већих урбаних центара (међу којима су Сомбор и Кикинда) који су носиоци функција и интеграције простора у оквиру примарних и секундарних развојних појасева.

2.1.2. Регионални просторни план АП Војводине („Службени лист АПВ“, број 22/11)

Саобраћајну мрежу државних путева на предметном подручју потребно је третирати као јединствен систем, у којој приоритет на државним путевима има транзит (измештање транзитног саобраћаја из насељених места).

Планска решења обухватају активности на путним правцима и путној инфраструктури регионалног или интеррегионалног значаја и могу представљати приоритетну активност у оквиру тих територијалних целина, уз сагласност надлежних републичких институција.

На већ изграђеним деоницама наведених путних праваца биће спроведена рехабилитација и реконструкција, у циљу подизања нивоа квалитета саобраћајнице и подизања нивоа саобраћајне услуге, у складу са утврђеним рангом пута. На планираним трасама (коридорима) извршиће се доградња и изградња.

У оквиру концепта развоја путне мреже АП Војводине значајне су активности на реализацији путних праваца:

- рехабилитација и изградња деоница државног пута I реда Сомбор (веза са Мађарском и Хрватском) - Суботица (веза са Мађарском) - Сента - Кикинда (веза са Румунијом); реконструкција и изградња деоница државног пута I реда Врбас – Кула – Сомбор – државна граница Бачки Брег (веза Коридор X – Коридор VII) са везом на планирани јужни аутопут кроз Мађарску; путни правац-Сомбор (веза са Мађарском и Хрватском) - Мали Иђош (веза са коридором X) - Ада (мост на реци Тиси) - Кикинда (веза са Румунијом);
- као и активности на реализацији (пројектовање и изградња) обилазница око насеља као сегмената постојећих путних праваца: Кикинда, Бечеј, Нови Бечеј, Србобран, Кула, Врбас и Сомбор.

У оквиру концепта развоја железничке мреже АП Војводине значајне су активности на реализацији магистралне пруге Београд -Стара Пазова - Нови Сад - Суботица - држ. граница, као и ревитализација и модернизација у складу са приоритетним потребама и могућностима финансирања, регионалних пруга, Панчево главна станица - Зрењанин - Кикинда - државна граница - (Jimbolia), Банатско Милошево – Сента – Суботица и локалних пруга Врбас – Сомбор, Сонта – Апатин.

У РПП АП Војводине, осим већ дефинисаних међународних бицикличких стаза (ЕуроВело - европска мрежа бицикличких рута, руте 6, 11 и 13) утврђене су и бицикличке стазе уз основну каналску мрежу Хидросистема ДТД. За развој бицикличког саобраћаја посебно су погодна подручја у заштићеним природним целинама као што су специјални резервати природе и паркови природе.

Унапређење и развој речног транспорта треба планирати рехабилитацијом унутрашњих водних путева са обезбеђењем чишћења, продубљивања, сигнализације и одржавања, реконструкцијом, изградњом и модернизацијом лука, изградњом и увођењем речног информационог система и изградњом марина на пловној мрежи.

Поред овога треба радити на развоју наутичког туризма у Републици Србији како на каналима ДТД тако и на међународним пловним путевима, планирањем марина и наутичко туристичких центара. У обухвату Просторног плана налазе се унутрашњи пловни путеви - канали ОКМ ХС ДТД.

2.2. ПЛАНОВИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Граница Просторног плана се преклапа, тангира или је у функционалној вези са просторним плановима подручја посебне намене који су наведени у наредним табелама. Изводи из наведених планова су приложени у Документационој основи.

Табела 1: Преклапање Просторног плана са ПППН саобраћајне инфраструктуре

Р.б.	Назив планског документа
1.	Просторни план подручја инфраструктурног коридора аутопута Е-75 Суботица-Београд (Батајница) („Сл. гласник РС“, бр. 69/03, 36/10, 143/14, 81/15, 113/22)
2.	Просторни план подручја посебне намене међународног водног пута Е80 - Дунав („Сл. гласник РС“, број 14/15)
3.	Просторни план подручја посебне намене мреже коридора саобраћајне инфраструктуре на основном правцу државног пута I реда бр. 24 Суботица-Зрењанин-Ковин („Сл. лист АПВ“, број 19/17)
4.	Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора железничке пруге Београд-Суботица-државна граница (Келебија) („Сл. гласник РС“, бр. 32/17 и 57/19)

Табела 2: Преклапање Просторног плана са ПППН остале инфраструктуре

Р.б.	Назив планског документа
1.	Просторни план подручја посебне намене система продуктовода кроз Републику Србију (Сомбор - Нови Сад - Панчево - Београд - Смедерево-Јагодина - Ниш) („Сл. гласник РС“, број 19/11)
2.	Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора нафтовода од сабирно отпремне станице Турија север до рафинерије Нови Сад са елементима детаљне регулације („Сл. лист АПВ“, број 14/15)
3.	Измене и допуне Просторног плана подручја посебне намене магистралног гасовода граница Бугарске-граница Мађарске („Сл. гласник РС“, бр. 119/12, 98/13, 52/18, 36/19)
4.	Просторни план подручја посебне намене измуљавања, депоновања и ремедијације седимената дела канала ХС ДТД Врбас-Бездан од ушћа у канал Бечеј-Богојево до хидрочвора Врбас „Сл. лист АПВ“, број 54/2019

Табела 3: Преклапање Просторног плана са ПППН заштићених природних добара

Р.б.	Назив планског документа
1.	Просторни план подручја посебне намене СРП „Горње Подунавље“ „Сл. лист АПВ“, број 3/12)
2.	Просторни план подручја посебне намене СРП „Слано копово“ („Сл. лист АПВ“, број 8/19)
3.	Просторни план подручја посебне намене мултифункционалног еколошког коридора Тисе („Сл. лист АПВ“, број 14/15)

Наведени планови су без значајнијег утицаја на саму посебну намену, осим доленаведених планова инфраструктурних система који се укрштају са предметним путем:

- Просторни план подручја инфраструктурног коридора аутопута Е-75 Суботица-Београд (Батајница) („Сл. гласник РС“, бр. 69/03, 36/10, 143/14, 81/15, 113/22),
- Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора железничке пруге Београд-Суботица-државна граница (Келебија) („Сл. гласник РС“, бр. 32/17 и 57/19),
- Измене и допуне Просторног плана подручја посебне намене магистралног гасовода граница Бугарске-граница Мађарске („Сл. гласник РС“, бр. 119/12, 98/13, 52/18, 36/19),
- Просторни план подручја посебне намене мултифункционалног еколошког коридора Тисе („Сл. лист АПВ“, број 14/15).

Кроз израду планских решења нацрта Просторног плана и дефинисања коначног обухвата, правила уређења и грађења, као и кроз смернице за спровођење Просторног плана сагледан је однос наведених просторних планова према коридору путног правца.

3. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

3.1. ОБУХВАТ ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Одлуком о изради Просторног плана утврђена је оквирна граница обухвата Просторног плана на основу планираног коридора који је предмет израде овог Просторног плана, а који се као део концепта развоја путне мреже налази у Регионалном просторном плану АПВ („Службени лист АПВ“, број 22/11).

Просторним планом је дефинисано подручје посебне намене и граница обухвата детаљне разраде предметног простора.

На основу предлога Идејног решења одређена је траса државног пута Ib реда која је предмет израде овог Просторног плана.

У складу са тим, коначна граница Просторног плана је смањена у односу на прелиминарну, дефинисану Одлуком о изради Просторног плана и представљену у Материјалу за рани јавни увид (прелиминарна граница се сматра зоном ширег посматрања и представљена је на рефералним картама).

3.2. ОПИС ГРАНИЦА ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

На основу планског решења одређена је граница Просторног плана, која обухвата делове следећих ЈЛС и КО:

- **Град Сомбор:** катастарске општине Сомбор 1, Сомбор 2, Кљајићево, Телечка, Бачки Моноштор, Бездан, Колут и Бачки брег;
- **Општина Кула:** катастарске општине Црвенка, Сивац и Кула;
- **Општина Врбас:** катастарске општине Врбас-град и Врбас;
- **Општина Србобран:** катастарска општина Србобран;
- **Општина Бечеј:** катастарске општине Радичевић и Бечеј;
- **Општина Нови Бечеј:** катастарске општине Бочар, Ново Милошево и Нови Бечеј;
- **Град Кикинда:** катастарске општине Кикинда и Наково.

Површина подручја обухваћеног зоном ширег посматрања у односу на државни пут 1б реда износи око 2.288 km².

4. КРАТАК ПРЕГЛЕД САДРЖАЈА И ЦИЉЕВА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

4.1. САДРЖАЈ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Садржина Просторног плана дефинисана је Законом о планирању и изградњи и Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања.

Просторни план се састоји од текстуалног и графичког дела.

У наставку је дат преглед поглавља која Просторни план структурално садржи, као и преглед графичких прилога на којима су приказана планска решења:

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОД

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦА ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА СА ГРАНИЦАМА ЗАШТИТНОГ ПОЈАСА

1.1. ОБУХВАТ ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

1.2. ОПИС ГРАНИЦА ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

1.2.1. Опис границе Просторног плана

1.2.2. Списак катастарских парцела у обухвату плана

2. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ДРУГИХ РАЗВОЈНИХ ДОКУМЕНАТА

2.1. ИЗВОДИ ИЗ ПЛАНОВА ВИШЕГ РЕДА

2.1.1. Закон о Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године „Службени гласник РС”, број 88/10)

2.1.2. Регионални просторни план АП Војводине („Службени лист АПВ”, број 22/11)

2.2. ПЛАНОВИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

3. ЕКОНОМСКА, ДРУШТВЕНА И ЕКОЛОШКА ОПРАВДАНОСТ ИЗГРАДЊЕ МОТОПУТА У СЛУЧАЈУ КАДА СЕ НЕ ИЗРАЂУЈЕ ПРЕТХОДНА СТУДИЈА ОПРАВДАНОСТИ

II ПРИНЦИПИ, ЦИЉЕВИ И КОНЦЕПЦИЈА ПЛАНИРАЊА, ИЗГРАДЊЕ И ФУНКЦИОНИСАЊА

ДРЖАВНОГ ПУТА - МОТОПУТА

1. ПРИНЦИПИ ПЛАНИРАЊА, ИЗГРАДЊЕ И ФУНКЦИОНИСАЊА ДРЖАВНОГ ПУТА - МОТОПУТА
2. ОПШТИ И ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ
- 2.1. ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ ПО ПОЈЕДИНИМ ОБЛАСТИМА
3. КОНЦЕПЦИЈА ПЛАНСКИХ РЕШЕЊА
4. РЕГИОНАЛНИ ЗНАЧАЈ СИСТЕМА И ФУНКЦИОНАЛНЕ ВЕЗЕ СА ОКРУЖЕЊЕМ
- III ПЛАНСКА РЕШЕЊА РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ СА УТИЦАЈЕМ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА РАЗВОЈ ПОЈЕДИНИХ ОБЛАСТИ
1. ПОЛОЖАЈ КОРИДОРА МОТОПУТА И ПЛАН РАЗМЕШТАЈА ПРАТЕЋИХ САДРЖАЈА
- 1.1. ПОЛОЖАЈ КОРИДОРА МОТОПУТА
- 1.2. РАЗМЕШТАЈ ПРАТЕЋИХ САДРЖАЈА У КОРИДОРУ МОТОПУТА
- 1.2.1. Функционални садржаји
- 1.2.2. Садржаји за потребе корисника мотопута
2. ПЛАН ВЕЗА МОТОПУТА СА ОКРУЖЕЊЕМ
- 2.1. ДЕНИВЕЛИСАНЕ РАСКРСНИЦЕ - ПЕТЉЕ
- 2.2. ПОВРШИНСКЕ РАСКРСНИЦЕ
- 2.3. ДЕНИВЕЛИСАНА УКРШТАЊА
- 2.4. ПАРАЛЕЛНИ АЛТЕРНАТИВНИ ПУТНИ ПРАВЦИ
- 2.5. СЕРВИСНЕ САОБРАЋАЈНИЦЕ (СС)
3. УТИЦАЈ НА ПРИРОДУ, ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И НЕПОКРЕТНА КУЛТУРНА ДОБРА И МЕРЕ ЗАШТИТЕ
- 3.1. ПРИРОДНИ РЕСУРСИ
- 3.2. ПРИРОДНЕ ВРЕДНОСТИ
- 3.3. НЕПОКРЕТНА КУЛТУРНА ДОБРА
- 3.4. ЖИВОТНА СРЕДИНА
- 3.5. ЗАШТИТА ОД ТЕХНИЧКО-ТЕХНОЛОШКИХ НЕСРЕЋА, ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА И КОРИШЋЕЊЕ И УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ
4. УТИЦАЈ НА ФУНКЦИОНИСАЊЕ НАСЕЉА (ДЕМОГРАФСКО-СОЦИЈАЛНИ И ЕКОНОМСКИ АСПЕКТИ)
5. ОДНОС ПРЕМА ДРУГИМ ТЕХНИЧКИМ СИСТЕМИМА
- 5.1. САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА
- 5.1.1. Инфраструктура железничког саобраћаја
- 5.1.2. Инфраструктура водног саобраћаја
- 5.1.3. Инфраструктура ваздушног саобраћаја
- 5.1.4. Инфраструктура интермодалног саобраћаја
- 5.2. ХИДРОТЕХНИЧКА ИНФРАСТРУКТУРА И ВОДНИ ОБЈЕКТИ
- 5.3. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА
- 5.4. ТЕРМОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА
- 5.5. ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА
- 5.6. ЕКСПЛОАТАЦИЈА МИНЕРАЛНИХ СИРОВИНА
6. УПОТРЕБА ЗЕМЉИШТА
- IV ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА
1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗЕМЉИШТА
- 1.1. ПОЈАСИ ЗАШТИТЕ И РЕЖИМИ КОРИШЋЕЊА И УРЕЂЕЊА У КОРИДОРУ МОТОПУТА
- 1.2. ПОЈАСИ, ЗОНЕ ЗАШТИТЕ И РЕЖИМИ КОРИШЋЕЊА КОРИДОРА ОСТАЛИХ ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА
- 1.2.1. Појаси, зоне заштите и режими коришћења и уређења железничке инфраструктуре
- 1.3. ПОЈАСИ ЗАШТИТЕ И РЕЖИМИ КОРИШЋЕЊА И УРЕЂЕЊА У КОРИДОРУ МОТОПУТА И ОСТАЛЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ
- 1.3.1. Појаси, зоне заштите и режими коришћења и уређења водне и комуналне инфраструктуре, и правила изградње у зони водних објеката
- 1.3.2. Појаси, зоне заштите и режими коришћења и уређења енергетске инфраструктуре
- 1.3.2.1. Појаси, зоне заштите и режими коришћења и уређења електроенергетске инфраструктуре
- 1.3.2.2. Појаси, зоне заштите и режими коришћења и уређења гасоводне инфраструктуре
- 1.3.2.3. Појаси, зоне заштите и режими коришћења и уређења електронске инфраструктуре
2. ГРАНИЦА И ОБУХВАТ ПОЈАСА ПУТА И ЗОНА ЗАШТИТЕ ДЕТАЉНЕ РАЗРАДЕ
- 2.1. Списак катастарских парцела у обухвату детаљне регулације
- 2.1.1. Списак катастарских парцела за мотопут
3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА
- 3.1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА МОТОПУТА- ВИШЕТРАЧНЕ САОБРАЋАЈНИЦЕ
- 3.1.1. Правила уређења и грађења сервисних саобраћајница
- 3.1.2. Правила уређења и грађења осталих категорисаних путева
- 3.1.3. Уређење путног појаса
- 3.1.4. Електроенергетско снабдевање објеката и садржаја у функцији мотопута
- 3.1.5. Електронске комуникације у функцији мотопута

- 3.1.6. Елементи конструкција за заштиту од буке
- 3.2. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА ФУНКЦИОНАЛНИХ САДРЖАЈА МОТОПУТА
- 3.3. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА ПРАТЕЋИХ САДРЖАЈА ЗА КОРИСНИКЕ МОТОПУТА
- 3.4. ПРАВИЛА УКРШТАЊА КОРИДОРА МОТОПУТА СА ДРУГИМ САОБРАЋАЈНИМ И ИНФРАСТРУКТУРНИМ СИСТЕМИМА
  - 3.4.1. Правила паралелног вођења и укрштања мотопута са железничком инфраструктуром
  - 3.4.2. Правила паралелног вођења и укрштања мотопута са хидротехничком инфраструктуром
  - 3.4.3. Правила паралелног вођења и укрштања мотопута са енергетском инфраструктуром
    - 3.4.3.1. Правила паралелног вођења и укрштања мотопута са електроенергетском инфраструктуром
    - 3.4.3.2. Правила паралелног вођења и укрштања мотопута са термоенергетском инфраструктуром
  - 3.4.4. Правила паралелног вођења и укрштања мотопута са електронском инфраструктуром
  - 3.4.5. Правила паралелног вођења и укрштања мотопута са комуналном инфраструктуром
- V ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА
  - 1. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ И УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ
  - 2. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА
    - 2.1. ДИРЕКТНО СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА
    - 2.2. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА У ДРУГИМ ПРОСТОРНИМ И УРБАНИСТИЧКИМ ПЛАНОВИМА
  - 3. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ
  - 4. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

Редни број	Рефералне карте	Размера
1.	Посебна намена простора	1:100.000
2.	Инфраструктурни системи и мрежа насеља	1:100.000
3.	Природни ресурси, заштита животне средине, природних и културних добара	1:100.000
4.	Спровођење плана	1:100.000
5.	Детаљна разрада просторног плана - Посебна намена простора и синхрон план (листови 5.1. од 5.14.)	1:2.500
6.	Детаљна разрада просторног плана - Регулациони план са саобраћајном инфраструктуром (листови 6.1. од 6.14.)	1:2.500
Прилог		
7.	Попречни профили	

4.2. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

4.2.1. Општи циљеви и основни задаци Просторног плана

Општи циљ израде Просторног плана јесте дефинисање планског основа и обезбеђење просторних услова за изградњу, опремање и функционисање државног пута IБ реда - мотопута, на правцу Сомбор - Кикинда, као и за развој и функционисање других магистралних инфраструктурних система у коридору.

Основни циљеви дугорочног развоја, коришћења и уређења подручја Просторног плана су:

- утврђивање смерница за размештај и подршке развоју становништва, насеља и активности на подручју Просторног плана, уз уважавање економских, техничко-технолошких, еколошких, социјалних и просторно-функционалних критеријума;
- обезбеђење услова за боље функционисање магистралних саобраћајних објеката који се налазе у инфраструктурном коридору, укључујући и њихово евентуално измештање.

Основни задаци у изради Просторног плана су:

- резервисање простора за објекте мотопута и утврђивање услова и мера за заштиту и рационално коришћење простора у његовом ширем заштитном појасу и зони утицаја;
- ублажавање развојних, физичких (просторних) и еколошких конфликта између аутопута (коридора) и непосредног окружења;
- обезбеђење услова за квалитетно саобраћајно повезивање насеља, постојећих и планираних привредних комплекса и зона са мотопутем и за развој других саобраћајних праваца који омогућавају повећање квалитета доступности и повезаности насеља и активности у његовом ширем заштитном појасу и зони утицаја;
- утврђивање смерница и основа за измену и допуну важећих и израду нових планских документа, као и даљу разраду на нивоу техничке документације;
- детаљна регулациона разрада планских решења и утврђивање смерница Просторног плана за директно спровођење, на основу којих се могу издати локацијски услови, за цео/делове коридора мотопута у обухвату Просторног плана за које није предвиђена израда урбанистичког плана.

4.2.2. Посебни циљеви Просторног плана

Посебни оперативни циљеви су:

- утврђивање планских решења којима се резервише простор за инфраструктурни коридор мотопута Сомбор - Кикинда, дефинише посебан режим заштите коридора и контактних подручја, обезбеђује услови за очување и унапређење квалитета саобраћајне повезаности и доступности насеља, привредних и туристичких комплекса у ширем заштитном појасу државног пута и зони његовог утицаја;
- дефинисање односа са осталим наменама и инфраструктурним системима у ширем заштитном појасу и зони утицаја мотопута, ради боље интеграције и веће улоге државног пута и утицаја на привредни и социјални развој окружења;
- утврђивање трасе мотопута и саобраћајних веза са мрежом државних и општинских путева у окружењу коридора опредељивањем оптималних локација петљи, денivelисаних укрштања и површинских раскрсница¹;
- утврђивање локација функционалних садржаја мотопута-база за одржавање;
- утврђивање локација пратећих садржаја за потребе корисника пута – паркиралишта, одморишта и услужних центара;
- међусобно усклађивање планираног коридора мотопута и осталих планираних и постојећих инфраструктурних система у коридору (остале саобраћајне, водопривредне, електро и термоенергетске и телекомуникационе инфраструктуре);
- смањење негативних утицаја мотопута на животну средину у ширем заштитном појасу и зони његовог утицаја;
- обезбеђење заштите од буке на деловима коридора који пролазе поред насеља;
- очување и унапређење природних, културних и других вредности у коридору;
- пејзажно уређење трасе и објеката мотопута, очување карактера предела у коридору и на подручју Просторног плана;
- очување и заштита регионалних и локалних изворишта водоснабдевања и квалитета воде у водотоцима и каналима у коридору и зони његовог утицаја;
- омогућавање остварења одрживог развоја пољопривредне производње у зони утицаја коридора и максимално очување постојећег квалитета пољопривредног земљишта;
- усаглашавање и решавање потенцијалних конфликта везаних за пролазак коридора кроз шуме и шумско земљиште;

¹ Овим Просторним планом утврђивање трасе, локације функционалних и пратећих садржаја аутопута, сервисних, саобраћајница и осталих саобраћајних капацитета (алтернативни правци мотопуту, некатегорисана путна мрежа у окружењу и др.), извршиће се у складу са нивоом техничке (пројектне) документације за реализацију предметних деоница мотопута, уз сагледавање резултата досадашњих истраживања и важећих планских и развојних докумената.

- развој туризма прилагођеног потребама туристичких тржишта и локалног становништва, али и захтевима које транзит на коридору поставља у погледу удобности и безбедности путовања.

Оперативни циљеви по појединим областима:

Природна добра

- очување и поспешивање фактора који утичу на регулацију природних карактеристика појединих категорија станишта, тј., усмерена еколошка ревитализација нарушених и несталих станишта;
- остваривање услова који су неопходни за очување стабилности популација свих дивљих врста, као и типова станишта;
- подршка одрживом садејству локалних заједница са заштићеним подручјем и одрживом коришћењу екосистемских услуга које оно пружа;
- повећање знања о природним вредностима, уз успостављање мониторинга биодиверзитета.

Културна добра

Заштита културног наслеђа адекватном заштитом и одрживим управљањем културних добара, у погледу очувања културних добара, повећању атрактивности подручја ширег коридора, спречавањем нарушавања културно-туристичке вредности и повећањем предеоне вредности, презентацијом и јачањем локалног и регионалног идентитета и др.

Водна и комунална инфраструктура

- очување и заштита регионалних и локалних изворишта водоснабдевања и квалитета воде у водотоцима и каналима у коридору и зони његовог утицаја;
- обезбедити поштовање прописа који регулишу потпуну заштиту водног режима и водних објеката у условима коришћења вода, заштите од вода и заштите површинских и подземних вода од загађења, уз усклађивање планираних објеката с постојећим водним објектима и хидромелиорационим уређењем предметног подручја и општим концептом снабдевања водом, канализације, пречишћавања и диспозиције отпадних вода на нивоу града Сомбора и Кикинде и општина Кула, Врбас, Бечеј и Нови Бечеј.

Шуме и шумско земљиште

- одрживо коришћење, уређење и заштита шума и шумског земљишта на подручју обухвата Плана;
- усаглашавање и решавање потенцијалних конфликта везаних за пролазак коридора кроз шуме и шумско земљиште;
- смањење негативних утицаја брзе саобраћајнице на шуме и шумско земљиште у ширем заштитном појасу и зони његовог утицаја;

Електроенергетска инфраструктура

- обезбеђење просторних услова за функционисање постојеће преносне мреже и мреже дистрибутивног система електричне енергије;
- међусобно усклађивање планираног инфраструктурног путног коридора и постојеће мреже преносног система електричне и мреже дистрибутивног система електричне енергије;
- обезбеђење услова за изградњу нове електроенергетске мреже, преносне и дистрибутивне, и реконструкцију и ревитализацију постојеће у складу са плановима развоја надлежних оператора, као и мреже дистрибутивног система електричне енергије у функцији путног коридора.

Електронска комуникациона инфраструктура

- обезбеђење просторних услова за функционисање постојеће електронске комуникационе мреже;

- међусобно усклађивање планираног инфраструктурног путног коридора и постојеће електронске комуникационе мреже;
- обезбеђење услова за изградњу нове електронске комуникационе мреже и реконструкцију постојеће, у складу са плановима развоја надлежних оператера, како у функцији путног коридора тако и осталих корисника.

Термоенергетска инфраструктура

- обезбеђење просторних услова за функционисање постојећег транспортног и дистрибутивног гасоводног система, постојећих нафтовода, продуктовода и бушотинских ценовода;
- међусобно усклађивање планираног инфраструктурног путног коридора и постојећег транспортног и дистрибутивног гасоводног система, постојећих нафтовода, продуктовода и бушотинских ценовода, као и планираних објеката термоенергетске инфраструктуре.

Експлоатација минералних сировина

- обезбеђење просторних услова за функционисање постојећих експлоатационих поља и рударских објеката у функцији истраживања и експлоатације;
- међусобно усклађивање планираног инфраструктурног путног коридора и лежишта минералних сировина, постојећих експлоатационих поља, истражних простора и рударских објеката у функцији истраживања и експлоатације;

Обновљиви извори енергије

- међусобно усклађивање планираног инфраструктурног путног коридора и обезбеђење просторних услова за развој и коришћење обновљивих извора енергије (ОИЕ).

Енергетска ефикасност

- смањење потрошње свих врста енергије, уз обезбеђење истих или бољих услова коришћења и функционисања објекта;
- смањење енергетских губитака, ефикасно коришћење и производњу и дистрибуцију енергије;
- повећање енергетске ефикасности у сектору саобраћаја, што је и у економском интересу.

Заштита животне средине

- смањити аерозагађење формирањем зелених заштитних појасева уз путни коридор,
- обезбедити заштиту од буке на деловима коридора, који пролазе ободом насељених места,
- обезбедити заштиту вода од загађења,
- обезбедити заштиту околног пољопривредног земљишта и пољопривредних култура,
- предвидети мере заштите од акцидентних ситуација и елементарних непогода,
- обезбедити заштиту екосистема у границама заштићених природних вредности,
- заштита и одрживо коришћење природних ресурса, у складу са мерама заштите животне средине;
- минимизација негативних утицаја и решавање просторних конфликта у складу са основним принципима одрживог развоја;
- израдити студију процене утицаја на животну средину за све пројекте који могу имати утицаја на животну средину на територији обухвата Просторног плана.

5. КОНЦЕПЦИЈА ПЛАНСКИХ РЕШЕЊА

Државни пут 16 реда - мотопут на правцу Сомбор – Кикинда, представља трансверзални крак примарне мреже путева Републике Србије-АП Војводине који треба да убрза и учини ефикаснијим повезивање ка даљинским токовима на лонгитудуалним магистралним правцима од Новог Сада ка Суботици, као и градова и насеља са обе стране Тисе (региони Баната и Бачке).

На основу пројектног и програмског задатака, техничке документације чија је израда у току, расположивих информација, доступних података и услова имаоца јавних овлашћења, извршен је одабир решења коридора мотопута, са свим потребним и захтеваним елементима.

У систему путне мреже Републике Србије овај путни правац представља основну везу на правцу исток-запад, (граница Румуније – граница Мађарске) преко аутопута Е-75 и реке Тисе као перспективног међународног пловног пута, односно аутопута Е-75 и државних путева 16 реда бр. 12, бр.15, бр.16 који представља тзв. „попречну магистралу” и повезује планско подручје на још један хијерархијски квалитетнији начин (мотопут - брза саобраћајница) са осталим деловима АП Војводине (запад (Бачка) и исток (Банат)), као и са Мађарском и Румунијом (гранични прелази Бачки Брег и Наково).

Поред бољег повезивања са непосредним и ширим међународним окружењем, најзначајнији интрарегионални ефекти реализације коридора огледају се у побољшању регионалне позиције у домену приступачности и у саобраћајном растеређењу урбаних подручја (пре свега обилазницама Кикинде и Сомбора, али и других мањих насеља).

Израдом и усвајањем Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута 16 реда путни потез гранични прелаз са Мађарском (Бачки Брег)-Сомбор-Кула-Врбас-Србобран-Бечеј-Кикинда-гранични прелаз са Румунијом (Наково) обезбедиће се неопходни плански и просторни услови за попречно саобраћајно повезивање на правцу исток-запад.

На предметном мотопутском правцу планирани су укрштаји (денivelисани: петље и прелази) у складу са функционалним рангом пута, потребама развоја насеља и привреде, као и техничком документацијом на нивоу идејног пројекта.

Планом се обострано, од осе коридора, у складу са Законом о путевима дефинишу:

- (а) земљиште за јавну намену (путно земљиште са границом путног земљишта);
- (б) заштитни појас пута (у коме се забрањује изградња објеката) и
- (в) појас контролисане изградње (у коме се ограничава изградња)².

Ови појасеви су дефинисани на основу следећих критеријума:

- (а) задовољење просторних услова за смештање и изградњу планираног мотопута;
- (б) утврђивање заштитног безбедносног растојања осталих намена и активности у простору у циљу заштите од негативних утицаја мотопута на животну средину;
- (в) обезбеђење заштите основних функција у експлоатацији објеката мотопута од негативних утицаја из окружења.

Коридор мотопута Сомбор - Кикинда, почиње од површинске кружне раскрснице непосредно након ГП Бачки Брег на ДП 16 реда бр.15 (km 0+000), док се завршава у зони Града Кикинде, на површинској кружној раскрсници - излазу ка насељу Наково и ГП Наково (km 164+392).

За коридор мотопута Сомбор - Кикинда, резервише се простор укупне дужине од 164 km. Ширина експлоатационог појаса (путног земљишта) са једне стране мотопута, пре свега услед не превише сложене конфигурације терена, креће се од ~ 25 до 30 m од осовине мотопута.

² **Путно земљиште** је континуална површина унутар граница путног земљишта. **Граница путног земљишта** је линија са обе стране усека и насипа, удаљена најмање један метар од линија које чине крајње тачке попречног профила пута, ван насеља, мерено на спољну страну. **Заштитни појас пута** је континуална површина мерена од границе путног земљишта на спољну страну чија је ширина прописана у складу са Законом о путевима. **Појас контролисане изградње** је континуална површина мерена од границе заштитног појаса на спољну страну чија је ширина иста као ширина заштитног појаса на којој се ограничава врста и обим изградње објеката који служи за заштиту јавног пута и саобраћаја на њему.

Укупна ширина коридора мотопута (појас мотопута, заштитни појас, појас контролисане изградње) износи ~ 150 м.

У погледу нивоа детаљности планских решења и планског обухвата предметни коридор мотопута Сомбор - Кикинда је подељен на 2 путна потеза - сектора.

1. Први путни потез (Сектор 1) је од почетне станице км 0+000 кружна раскрсница на ДП бр.15 до општине Врбас/Србобран (петља „Врбас“ на А1/Е-75 км 81+071, са планским решењима на нивоу детаљне регулације и границом плана у ширини коридора мотопута. Први сектор је подељен у 4 деонице које ће бити детаљније обрађене у фази израде техничке документације (Идејног пројекта).
2. Други путни потез (Сектор 2) је од општине Србобран (петља „Врбас“ на А1/Е-75 км 81+071, до км 164+392 у оквиру административног подручја Града Кикинде, са планским решењима на нивоу просторног плана и границом плана у ширини коридора мотопута у обухвату катастарских општина кроз које пролази планирани коридор мотопута. Овај сектор представљен је кроз 4 деонице мотопута, које ће бити детаљније обрађене у фази израде Идејног пројекта.

Коридор мотопута се од Сомбора до аутопута Е-75 (петља „ Врбас Е-75“) пружа по равничарском терену, од административног подручја града Сомбора, не контактирајући насеља града Сомбора (Сомбор, Бачки Брег, Кљајићево) и општина Кула, Врбас и Србобран уз пројектовану брзину од 100 km/h.

На коридору мотопута је планирана изградња једанаест (11) петљи и дванаест (12) површинских раскрсница, у циљу повезивања мотопута са околним насељима и путном мрежом нижег ранга. Уз коридор мотопута обезбеђено је функционисање и алтернативних путних праваца, преко постојеће мреже државних путева.

У овом сектору мотопут се укршта са путном мрежом нижег нивоа (ДП I и II реда и ОП) мањим водотоцима и укршта се са магистралним пругама бр. 110, Суботица – Богојево – државна граница – (Erdut), бр.105, (Београд Центар) – Стара Пазова – Нови Сад – Суботица – државна граница – (Kelebia) и локалном пругом бр.307 Врбас - Сомбор. У зони после преласка аутопута А1/Е-75 (општине Врбас и Србобран) коридор заобилази насеља Врбас и Србобран са северне стране прелазећи водоток Кривају (два пута) источно од насеља Србобран и јужно од насеља Радичевић и касније пролазећи равничарским делом, улази у инундацију реке Тисе јужно од насеља Бечеј, са пројектованом брзином од 100 km/h. После преласка реке Тисе коридор улази у равничарски предео, пружа се највећим делом паралелно са постојећим ДП бр.15, укрштајући се са регионалном пругом бр.202, Панчево Главна – Зрењанин – Кикинда – државна граница – (Jimbolia), пролазећи југоисточно поред насеља Нови Бечеј, (секући канал ОКМ ХС ДТД, Банатска Паланка Нови Бечеј), северно од насеља Ново Милошево, долазећи до Града Кикинде (секући Кикиндски канал ОКМ ХС ДТД) уз пројектовану брзину од 100 km/h.

У односу према насељима, предметна деоница мотопута се највећим делом налази ван подручја насеља. Једним својим делом, коридор се налази у гравитационим зонама градова Сомбора (северна обилазница), Кикинде (јужна обилазница) и насеља Србобран, Врбас, Кула, Сивац, Црвенка, Кљајићево. Доминантна функција у зонама насеља јесте вођење транзитних токова и повезивање раскрсница и путне мреже насеља са планираним петљама/раскрсницама на мотопуту. Начин повезивања насеља са мотопутем мора бити усклађен са функционалним рангом приступног пута са једне, и потребама развоја насеља, са друге стране.

Мотопут Сомбор – Кикинда је планиран као државни пут који је намењен искључиво за саобраћај моторних возила, са физички раздвојеним коловозима по смеровима, денivelисаним и површинским раскрсницама, делимичном контролом приступа, који има најмање две саобраћајне траке за сваки смер и као такав обележен је прописаним саобраћајним знаком.

Путну мрежу у коридору будућег мотопута - државног пута 1б реда, на правцу Сомбор - Кикинда, поред државних путева I и II реда, чине и општински и некатегорисани путеви у зони потенцијалног коридора мотопута, који захтевају одговарајући третман у конфликту са путем вишег хијерархијског нивоа.

Концепција развоја путне инфраструктуре на планском подручју подразумева рехабилитацију, реконструкцију и појачано одржавање државних путева I и II реда, општинских путева и улица.

У обухвату детаљне разраде осим планираног мотопута као основног путног правца, налазе се и следећи државни путеви са којима мотопут има конфликтне тачке (укрштања или паралелна вођења):

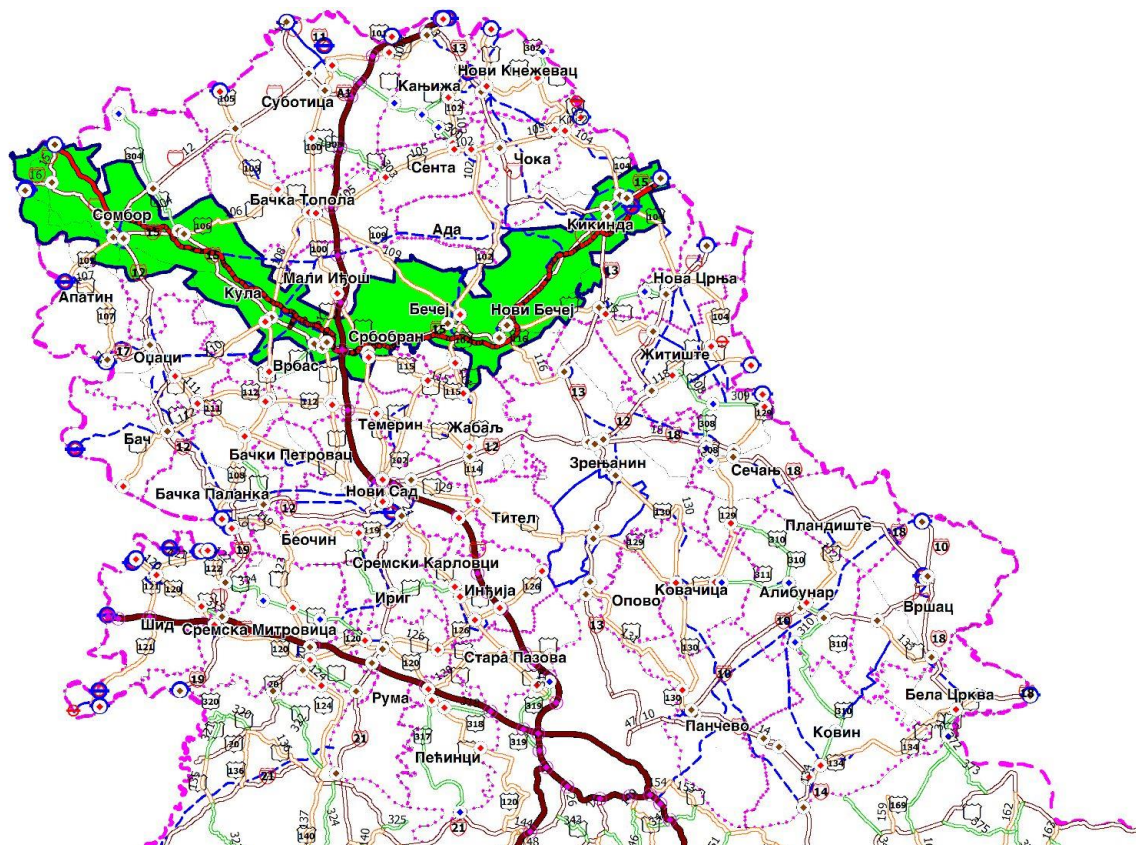
Iб реда бр.15 – у зони око Бачког Брега,
Iб реда бр.12, у зони Сомбора (сегмент северне обилазнице Сомбора),
Iб реда бр.15 – у зони Кљајићева,
Iб реда бр.15 – у зони Сивца,
IIа реда бр.108, у зони Куле,
IIа реда бр.113, у зони Врбаса,
Iб реда бр.15, у зони Врбаса,
A1/E-75, Iб реда бр.15 у зони Врбаса (петља Врбас),
IIа реда бр.100, у зони Србобрана,
Iб реда бр.15, у зони Србобрана,
Iб реда бр.15, у зони између Србобрана и Бечеја (Радичевић),
IIа реда бр.112, у зони Бечеја,
IIа реда бр.116 и бр.117, у зони Новог Бечеја,
Iб реда бр.15, у зони између Новог Бечеја и Новог Милошева,
Iб реда бр.15, у зони Новог Милошева,
Iб реда бр.13, у зони Кикинде,
IIа реда бр.104, у зони Кикинде,
Iб реда бр.15, у зони Кикинде,

као и општинска (категорисана и некатегорисана) путна мрежа јединица локалних самоуправа кроз који мотопут пролази.

Железнички саобраћај у обухвату Просторног плана одвија се преко железничких пруга:

- магистралне бр.105, (Београд Центар) – Стара Пазова – Нови Сад – Суботица – државна граница – (Kelebia) E-85;
- магистралне бр.110, Суботица – Богојево – државна граница – (Erdut);
- регионалне бр.202, Панчево Главна – Зрењанин – Кикинда – државна граница – (Jimbolia);
- регионалне бр.205, Банатско Милошево – Сента – Суботица;
- локалне железничке пруге бр.307, Врбас – Сомбор.

У контактної зони Просторног плана налазе се и аеродроми: „Кикинда“ (Дракслеров салаш) „Бечеј“ (Фантаст) и „Сомбор“, који своју намену задржавају и у наредном периоду.

Слика 1: Положај мотопута – брзе саобраћајнице Сомбор – Кикинда у односу на саобраћајну мрежу АПВ

6. ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И КВАЛИТЕТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА ПОДРУЧЈУ ОБУХВАТА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

6.1. ПРИРОДНИ УСЛОВИ

6.1.1. Геолошке и геоморфолошке карактеристике

Геолошке и геоморфолошке карактеристике - На подручју обухваћеном Просторним планом, посматрано од северозапада (ГП са Мађарском –Сомбор – Кула – Врбас- Србобран- Бечеј) ка истоку (Кикинда – ГП са Румунијом), сагласно простирању планиране трасе брзе саобраћајнице државног пута 1б реда бр.15, издвајају се следеће геоморфолошке целине: бачка лесна зараван (на делу трасе северно од Кљајићева, Сивца, Црвенке, Куле, Врбаса Србобрана, Бачког Петровог села), бачка лесна тераса и алувијална равна Тисе.

Бачка лесна зараван пружа се у међуречју Дунава и Тисе, окружујући Суботичко-хоргошку пешчару. Формирана је у хетерогеној седиментној серији у којој се наслаге еолског леса смењују са фосилним педолошким хоризонтима, падинским седиментима, флувијалним шљунковима и песковима. На контакту Бачке лесне заравни и лесне терасе издвајају се лесни одсеци.

Бачка лесна тераса се пружа јужно од Бачке лесне заравни па све до близу алувијалне равни реке Тисе.

Лесна тераса је састављена од сувоземног преталоженог барског материјала, док у мањем делу у складовима има једноставног материјала лесноликог порекла жуте боје. Поменути материјал са глином даје посебну особину површинском рељефу јер се на тим површинама образују баре и мочваре.

Алувијална равна Тисе (Бечеј - Нови Бечеј) је рељефна целина у којој се издвајају два морфолошка члана, алувијална тераса и инундациона равна. Алувијална тераса прати речни ток Тисе са надморском висином око 79m m а.н.в. Ова равна је разуђена и широка, а од морфолошких облика има меандре, мртваје, обалске гредице и обалске брежуљке. Са геолошког аспекта, алувијална равна је састављена од флувијалних пескова и муљевите глине.

Инундациона равна представља најнижу површину коју Тиса плави на око 76 m а.н.в. Неповољан хидролошки режим алувијалне равне Тисе, плитка издан и угроженост високим водама делује као ограничавајући фактор.

На ширем подручју планиране трасе државног пута Iб реда бр.15, сагласно издвојеним рељефним целинама (од северзапада према истоку) смењују се алувијални седименти, формације леса, лесне глине и барског леса као и фрагменти кристалних шкриљаца.

6.1.2. Хидрографске и хидролошке карактеристике

Речни токови у обухвату Просторног плана чине притоке Дунава и припадају Црноморском сливу. Као најзначајније хидрографске карактеристике на територији планског подручја могу се издвојити речни токови: Тиса, Мостонга, канали Хс ДТД.

Планирана траса брзе саобраћајнице се укршта са следећим каналима који чине део хидросистема ДТД:

- каналом Бечеј-Богојево,
- реком Тисом у зони бране код Новог Бечеја,
- каналом Банатска Паланка-Нови Бечеј, у близини насеља Нови Бечеј, и
- Кикиндским каналом јужно од Кикинде.

Канал Бечеј-Богојево је плован канал за пловила од 1000 t носивости, ширина пловног пута износи 27 m са следећим водостајима на месту укрштања:

- Минимални.....77,5 mnm
- Максимални.....78,5 mnm
- Радни.....од 78 mnm до 78,2 mnm.

Река Тиса је међународни пловни пут у Републици Србији и плован је целом својом дужином. На брани код Новог Бечеја постоји седам бетонских преливних поља за пропуштање и регулисање нивоа воде, поље за велику воду и бродска преводница за превођење пловила ширине до 12 m и дужине до 85 m. На месту укрштања обострано се налазе насипи за заштиту од великих вода реке Тисе.

Канал Банатска Паланка – Нови Бечеј почиње од споја са Дунавом код Банатске Паланке, затим се пружа генералним правцем север-југ, а са планираном путем се укршта приближно на km 146 преко два моста и два крака канала на уласку у Нови Бечеј. На крају се спаја са реком Тисом код Новог Бечеја. На локацији укрштања пута и канала владају следећи водостаји:

- Минимални.....74 mnm
- Максимални.....77,3 mnm
- Радни .....од 74,5 mnm до 75,1 mnm

Канал Банатска Паланка-Нови Бечеј је плован за двотрачну пловидбу пловила до 1000 тона носивости. Пловна ширина (ширина у нивоу газа) износи од 24 m.

Кикиндски канал је од km 0+000 до km 32+000 плован за двотрачну пловидбу пловила до 1000 тона носивости. Пловна ширина износи од 16 m. На месту укрштања у каналу владају следећи водостаји:

- Минимални..... 74 mm
- Максимални..... 74,4 mm
- Радни .....од 74,6 mm до 75 mm

На свим наведеним каналима Хс ДТД, осим канала Хс ДТД Бечеј-Богојево, постоје одбрамбени насипи.

6.1.3. Климатске карактеристике

За сагледавање климатских прилика обухваћеног Просторним планом коришћени су подаци са метеоролошких станица у Сомбору (Бачка) и Кикинди (Банат) за период од 1981-2010.

На подручју планиране трасе брзе саобраћајнице заступљена је умерено-континентална клима са просечно 66 ведрих дана у години и средње годишњом температуром ваздуха од 11,2°C. Средње максимална годишња температура износи 28,5°C док се средња минимална годишња температура спушта и до -3,4°C. Карактеристична је и велика температурна разлика између нижих делова који су под утицајем мезоклиматских карактеристика.

На подручју Бачке (Сомбора) дувају умерени ветрови, са преовлађујућим ветром из северног правца – северац, док су на подручју Баната (Кикинде) заступљени ветрови из југоисточног правца - кошава.

Најкишовитији месеци у току године су јун-јули и новембар. Средња годишња количина падавина се креће од 612,4 mm на северозападу до 556,3 mm на истоку. Број дана са падавинама просечно годишње износи око 129 дана а са снегом око 23,5 дана годишње. Просечна вредност релативне влажности ваздуха је 72,5 %, инсолације 2114 сати, односно 5,8 час/дневно.

6.1.4. Педолошке карактеристике

Траса пута обухвата појас који пресеца АП Војводину правцем запад-исток имајући при том лучни облик истурен ка југу. Велики простор обухвата подразумева и разноврсан педолошки састав, сходно терену кроз који пролази траса пута.

Коридор кроз Бачку пролази преко истоимене Бачке лесне заравни и Бачке лесне терасе. По педолошком саставу земљишта, северно од Сомбора простире се чернозем карбонатни, врхунских производних потенцијала, а од града Сомбора траса скреће ка југоистоку прелазећи преко подручја ливадске црнице карбонатне, доброг, али за нијансу мањег производног потенцијала. У деловима централне Бачке, око Врбаса и Србобрана поново се сусрећемо са черноземом карбонатним и његовом варијацијом са знацима оглејавања. У рубним источним деловима Бачке, на подручју општине Бечеј траса пута прелази преко иловасто-песковитих алувијалних речних наноса реке Тисе, богатог и плодног повртарског земљишта.

Траса кроз Банат од Новог Бечеја до Накова је краћа, али је педолошка слика много разноврснија, а производне вредности земљишта су генерално гледано знатно мање него на десној обали Тисе. Већ са преласком пута на банатску страну, сусрећемо се са латинама, различитог састава а пре свега, јужно од Новог Бечеја са ритском црницом бескарбонатном, прилично лимитираних производних потенцијала, са аспекта ратарења.

Даља траса, према североистоку пролази кроз фрагментирано подручје на коме се смењују солоњаци-потпуно заслањени и производно безвредни, са плодним черноземима и осредњим ритским црницама.

Подручје обухвата се простира од западнобачке области и иде ка севернобанатској, стварајући попречну везу између мађарске и румунске границе, преко јединица локалне самоуправе у западном, бачком делу АП Војводине са оним у северном, банатском делу идући преко територија јединица локалне самоуправе које припадају јужнобачкој области, обухватајући укупно 19 насеља у седам јединица локалне самоуправе.

6.1.5. Сеизмолошке карактеристике

Према подацима добијеним од Сеизмолошког завода Србије, у погледу сеизмичности за повратни период од 475 година, подручје обухваћено Просторним планом налази се у зони са могућим интензитетом потреса од VI - VIII степени сеизмичког интензитета према Европској макросеизмичкој скали (ЕМС-98), па су нужне мере заштите од трусних померања. У највећем делу обухвата Просторног плана могућ је земљотрес јачине VII степени, с тим што је у западном делу VI степени, док је у крајњем североисточном делу могућ земљотрес јачине VIII степени.

6.2. ПРИРОДНЕ ВРЕДНОСТИ

6.2.1. Природна добра

Утицај изградње брзе саобраћајнице на популације, станишта, екосистеме и коридоре који их повезују биће минималан јер ће заштита и минимизација утицаја бити обезбеђена спровођењем мера и активности на заштити и очувању природе, одрживом коришћењу природних ресурса и заштићених природних добара у Обухвату плана.

У зони ширег посматрања налазе се заштићена подручја, подручја у поступку заштите, еколошки значајна подручја, еколошки коридори као и станишта заштићених и строго заштићених дивљих врста од националног значаја. Траса брзе саобраћајнице (обухват Плана) прелази преко Парка природе „Бељанска бара“ (заштитне зоне) и подручја у поступку заштите Парка природе „Стара Тиса код Бисерног острва“ (III режим).

1. Заштићена подручја: Специјални резерват природе „Горње Подунавље“, Специјални резерват природе „Слано копово“, Парк природе „Бељанска бара“ и Парк природе „Стара Тиса“ код Бисерног острва.

2. Подручја у поступку заштите: Парк природе „Стара Тиса код Бисерног острва“-ревизија, Предео изузетних одлика „Слатине средњег Баната“ и Споменик природе „Жупанијски парк“ у Сомбору.

3. Еколошки значајна подручја еколошке мреже Републике Србије: „Горње Подунавље“ (бр. 3), „Бечејски рибњак“ (бр. 7), „Слано копово“ (бр. 8) еколошке мреже Републике Србије. Такође, траса пролази кроз подручја од међународног значаја Резерват биосфере „Бачко Подунавље“, Емералд подручје „Горње Подунавље“ (RS0000001), IPA подручје „Горње Подунавље“, IBA подручја „Горње Подунавље“ (RS001IBA) и „Бечејски рибњак“ (део) (RS003IBA), РВА подручје „Горње Подунавље“ (бр. 10) и Рамсарско подручје „Горње Подунавље“ (3RS007).

4. Еколошки коридори: (Тиса, Мостонга, Плазовић, Криваја, као и канали основне каналске мреже ХС ДТД са приобалним остацима природних станишта: Канал ДТД Бачка, канал ДТД од Бегеја до Тисе и Кикиндски канал).

5. Станишта заштићених и строго заштићених дивљих врста од националног значаја.

Табела 4: Станишта заштићених и строго заштићених дивљих врста од националног значаја

Општина	Ознака станишта
Сомбор	SOM04a
Сомбор	SOM05a
Сомбор	SOM05b
Сомбор	SOM05c
Сомбор	SOM06b
Кула	KUL04a
Кула	KUL04b
Кула	KUL04c
Кула	KUL04d
Кула	KUL07
Кула	KUL08
Кула	KUL09
Кула	KUL10
Врбас	VRB01
Врбас	VRB02b
Врбас	VRB02c
Бечеј	BEC01
Нови Бечеј	NBC15
Нови Бечеј	NBC19
Нови Бечеј	NBC21

6.2.2. Природни ресурси

Пољопривредно земљиште

Закон о пољопривредном земљишту јасно дефинише:

- Пољопривредно земљиште је земљиште које се користи за пољопривредну производњу (њиве, вртови, воћњаци, виногради, ливаде, пашњаци, рибњаци, трстици и мочваре) и земљиште које се може привести намени за пољопривредну производњу.
- Обрадиво (пољопривредно) земљиште јесу њиве, вртови, воћњаци, виногради и ливаде.

Преостале категорије: пашњаци, рибњаци, трстици и мочваре представљају необрадиво пољопривредно земљиште.

Простор обухвата Плана је изузетно велик и разуђен, али се може јасно сагледати да на њему преовлађују обрадиве категорије пољопривредног земљишта, пре свега њиве, уз минималне површине под воћњацима, виноградима и ливадама. Неупоредиво су мање површине под пашњацима и другим категоријама необрадивог пољопривредног земљишта.

Производне могућности пољопривредног земљишта на посматраном подручју су врло високе, што се може закључити на основу значајног удела најквалитетнијих педолошких компонената (чернозем, ливадска црница, алувијуми итд.) и то нарочито у делу где траса пута пролази кроз Бачку, док су са банатске стране производне могућности мало скромније и лимитиране већим присуством слатинастих земљишта (солончака и солоњеца).

Генерално, када се збирно сагледа цео простор уз трасу будуће саобраћајнице, реч је о пољопривредном земљишту изузетне производне вредности.

Воде и водно земљиште

Воде у водотоцима и подземне воде, као део укупних вода, представљају јединствен водопривредни подсистем и њихове количине и квалитет морају бити у складу са потребама друштва и заштитом животне средине. Приликом коришћења вода не смеју се угрозити прописани водни режими (квалитативне и количинске компоненте), довести у опасност здравље људи, угрозити животињски и биљни свет, природне и културне вредности и добра (естетске вредности вода и околине, археолошки, историјски, биолошки и геолошки ресурси, итд.), као и рационалне потребе низводних корисника и заинтересованих за воде.

Све ове ресурсе вода, као јединствену целину, потребно је рационално и оптимално користити дефинишући улоге појединих објеката система у оквиру целине (базна изворишта, изворишта за покривања врхова дијаграма потрошње, итд.). Подземне воде одговарајућег квалитета потребно је на савремен и рационалан начин заштитити и искористити за водоснабдевање становништва. Остале подземне воде, уколико њихова експлоатација не угрожава природну средину, могу се користити за потребе индустрије, наводњавања и у друге сврхе.

Управљање водама мора се обављати у складу са начелом јединственог водног система, а према плану управљања водама на одређеном водном подручју тако да, није дозвољено мењање постојећег водног режима без прибављања посебних водних услова, спровођења одговарајућих анализа, и одговарајуће техничке документације, што подразумева и израду одговарајућих Правилника о начину и условима коришћења водних објеката у (евентуално) новонасталим водно-режимским условима.

Заштита вода и њихово коришћење остварује се у оквиру интегралног управљања водама спровођењем мера за очување површинских и подземних вода и њихових резерви, квалитета и количина. Воде се могу користити, а отпадне воде испуштати уз примену одговарајућег третмана, на начин и до нивоа који не представља опасност од загађивања. Мере заштите вода обезбеђују спречавање или ограничавање уношења у воде опасних, отпадних и других штетних материја, праћење и испитивање квалитета површинских и подземних вода, као и квалитета отпадних вода и њихово пречишћавање.

Стратегијом управљања водама на територији Републике Србије до 2034. године („Службени гласник РС“, бр. 3/2017), у смислу дефинисања и заштите водног земљишта у јавној својини и водних објеката, заштита од великих вода, заштита режима вода и коришћење вода. Водно земљиште текуће воде, у складу са одредницама наведеног закона, је корито за велику воду (простор који плави велика вода повратног периода једном у 100 година) и приобално земљиште тј. појас земљишта непосредно уз корито за велику воду, који служи одржавању заштитних објеката и корита и обављању других активности које се односе на управљање водама у подручју заштићеном од поплава.

Намена водног земљишта које је у јавној својини Републике Србије, не може се мењати без сагласности ЈВП Воде Војводине Нови Сад. Инвеститор има обавезу регулисања имовинско-правних односа за коришћење водног земљишта. Водећи рачуна о основним принципима заштите вода, на водном земљишту се могу градити следећи садржаји:

- објекти у функцији водопривреде, одржавања и реконструкције водотока;
- остали објекти инфраструктуре.

Уважити намену водног и приобалног земљишта, према члану 8, 9. и 10. Закона о водама. Планским уређењем простора обезбедити неометано функционисање водних објеката, одржавање и уређење водних објеката, стабилност објеката за заштиту од поплава, ерозије и бујице, заштиту од штетног дејства унутрашњих вода (одводњавање) и др, дефинисаних чланом 13, 15, 16. и 17. Закона о водама.

Шуме и шумско земљиште

Обухват плана прелази преко свега неколико мањих површина шума и шумског земљишта. Највећи део шума налази се у КО Сомбор, КО Врбас где сама траса брзе саобраћајнице захвата шума и шумско земљиште најмањим делом. Узимајући у обзир да је очување шума и шумског земљишта од приоритетног значаја на подручју АПВ, неопходно је у највећој могућој мери заштитити шума у оквиру појаса трасе брзе саобраћајнице. Шуме у Обухвату су највећим делом у државном власништву и њима газдује ЈП „Војводинашуме“.

Шумама и шумским земљиштем у оквиру обухвата Просторног плана треба газдовати у складу са мерама заштите биодиверзитета, а у оквиру заштићених подручја у складу са мерама које су прописане у важећим актима о заштити. Шуме у оквиру заштићених подручја имају, пре свега заштитну, а затим и социо-културну функцију. Шумама и шумским земљиштем на основу Закона о шумама, газдоваће се на основу планова газдовања шумама (план развоја шумске области, основа газдовања шумама и програма газдовања шумама), који међусобно морају бити усаглашени.

Минералне сировине

Коридор брзе саобраћајнице IБ реда прелази преко лежишта минералних сировина у експлоатацији:

- Лежиште термалне воде Бечеј са овереним билансним резервама;
- Лежиште нафте и гаса Турија-север, Кикинда Б, Ф2, Ф, Д, Е2 и Банатско Милошево, са овереним билансним резервама;
- Лежиште опекарске сировине Рит Бечеј и Гарајевац-исток Нови Бечеј и;
- Лежиште песка Чардавиште и Виногради Кикинда.

Изградња зграда, јавних путева, канала и других саобраћајница, као и електричних водова високог напона са одређеним заштитним стубовима на експлоатационом пољу, као и осталих инфраструктурних објеката, може се одобрити по претходно прибављеној сагласности министарства Рударства и енергетике.

6.3. КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ

У обухвату Плана, односно на ширем подручју коридора брзе саобраћајнице државног пута Iб реда налази се разноврсно и вредно културно наслеђе, које чине непокретна културна добра од изузетног значаја, непокретна културна добра од великог значаја, непокретна културна добра и добра која уживају претходну заштиту. Према подацима Покрајинског завода за заштиту споменика културе у обухвату Плана налази се 50 археолошких налазишта. Према подацима Завода за заштиту споменика културе Зрењанин евидентирано је 65 археолошких налазишта. Према подацима Међуопштинског завода за заштиту споменика културе Суботица евидентирано је 17 археолошких налазишта.

У коридору мотопута, односно у појасу укупне ширине 300 m, нема културних добара од изузетног значаја као ни културних добара од великог значаја. У коридору мотопута има археолошких налазишта која уживају претходну заштиту.

Евидентирани су остаци различитих култура, од праисторијских станишта, налазишта из периода неолита, раног бронзаног доба, халштата, насеља која припадају култури Сармата и средњовековна насеља и некрополе.

У коридору мотопута има археолошких налазишта која могу бити угрожена предвиђеном изградњом. Услед недовољно података о археолошким налазиштима, неопходно је обавити рекогносцирање терена.

6.4. СТАНОВНИШТВО

На подручју обухвата Просторног плана, према попису из 2011. године у укупно 20 насеља, живело је 221.872 становника.

Табела 5: Број становника по пописима 1948.–2011. године³

Насеље	Број становника							
	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2002.	2011.
Сомбор	33613	33632	37760	44100	48454	48993	51471	47623
Бачки Брег	2244	2218	2045	2006	1770	1585	1388	1140
Колут	2927	2877	2597	2148	1866	1710	1710	1327
Бездан	6691	6681	6813	6427	6085	5472	5263	4623
Бачки Моноштор	4555	4635	4560	4590	4432	4205	3920	3485
Кљајићево	5847	6028	6088	5805	5850	5737	6012	5045
Телечка	3122	3090	2996	2665	2429	2138	2084	1720
Кула	10704	11733	13609	17245	18847	19311	19301	17866
Црвенка	6879	7797	9369	10098	10629	10409	10163	9001
Сивац	11029	11105	11448	10469	9979	9514	8992	7895
Нова Црвенка	515	461	592	419	453	508	524	420
Врбас	14837	15470	19316	22496	25143	25858	25907	24112
Србобран	13747	13635	14391	14189	13596	12798	13091	12009
Бечеј	26037	26641	27768	28548	28308	27155	25976	23895
Радичевић	607	1060	1198	1155	1117	1250	1332	1087
Нови Бечеј	15644	16303	16378	16075	16091	15404	14452	13133
Ново Милошево	9536	9356	9276	8548	7805	7309	6763	6020
Бочар	2848	2735	2620	2328	2095	2007	1895	1488
Кикинда	28661	29568	34055	37571	41701	42938	41861	38065
Наково	3438	3524	3378	2834	2604	2525	2419	1918
Укупно	203481	208549	226257	239716	249254	246826	244524	221872

Према пописним подацима евидентан је пад броја становника у свим насељима у обухвату Просторног плана и према пројекцијама Републичког завода за статистику и у наредном периоду се очекује наставак негативног демографског тренда.

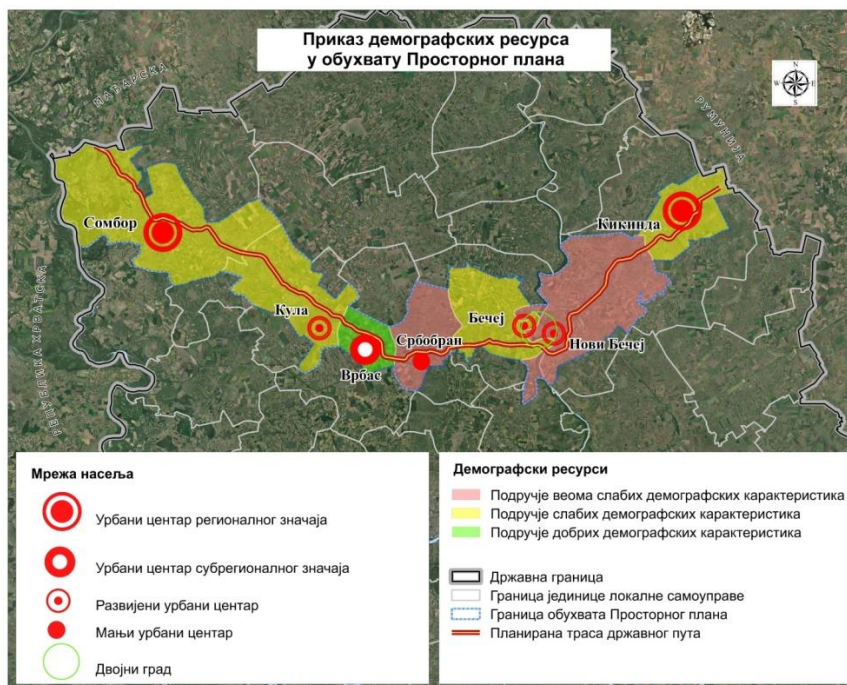
На територијама локалних самоуправа чији делови се налазе у обухвату Просторног плана у погледу старосне структуре доминира радно способно становништво 15-65 годин, затим следи старо становништво (старосна доб преко 65 година) док је најмалобројније младо станиовништво (0-14 година). Просечна старост становништва је око 43,4 година.

³ Извор: „Упоредни преглед броја становника 1948, 1953, 1961, 1971, 1981, 1991, 2002. и 2011, подаци по насељима”, Књига 20, Републички Завод за статистику, Београд, 2014. године

Табела 6: Упоредни преглед домаћинства по пописима 1948.–2011. године⁴

Насеље	Број домаћинства							
	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2002.	2011.
Сомбор	10806	11014	12967	15160	16981	17276	18224	17622
Бачки Брег	584	600	613	654	597	570	503	432
Колут	562	596	636	614	593	584	636	501
Бездан	2100	2202	2480	2379	2283	2118	1990	1774
Бачки Моноштор	1193	1263	1357	1413	1493	1422	1346	1251
Кљајићево	1202	1336	1557	1707	1758	1778	1928	1701
Телечка	1025	1073	1086	972	923	856	785	696
Кула	3186	3641	4472	5529	6175	6470	6602	6292
Црвенка	1713	2003	2523	2853	3143	3259	3341	3156
Сивац	2603	2803	3222	3228	3263	3138	2899	2657
Нова Црвенка	101	105	167	121	140	161	195	152
Врбас	3995	4129	5773	6691	7612	8087	8379	8098
Србобран	4312	4551	4938	4992	4942	4732	4713	4357
Бечеј	8104	8740	9422	9929	10430	9989	9689	8945
Радичевић	133	254	324	305	357	397	462	372
Нови Бечеј	4461	4965	5097	5257	5505	5409	5127	4818
Ново Милошево	2407	2552	2738	2590	2597	2473	2287	2120
Бочар	673	675	730	701	702	692	634	584
Кикинда	8014	8426	10405	12183	13770	14411	14579	13871
Наково	567	624	756	743	750	881	849	757
Укупно	57741	61552	71263	78021	84014	84703	85168	80156

Према пописним подацима, у обухвату Просторног плана, може се уочити пораст броја домаћинства до пописа 2022. године, док је 2011. забележен нагли пад броја домаћинства што је последица гашења старачких домаћинства и емиграције радно способног становништва.

Слика 2: Приказ демографских ресурса у обухвату Просторног плана

⁴ Извор: „Упоредни преглед броја домаћинства 1948–2011. и станова 1971–2011.“, РЗС, Београд, 2014. године

6.5. МРЕЖА И ФУНКЦИЈЕ НАСЕЉА

Мрежа насеља - У обухвату Просторног плана се налази 20 насеља која припадају територијама седам јединица локалне самоуправе. У обухвату су Град Сомбор и Град Кикинда који представљају центре функционалних урбаних подручја националног значаја, којима припадају општине Кула (ФУП Сомбор) и Нови Бечеј (ФУП Кикинда), док општине Бечеј, Врбас и Србобран припадају функционалном урбаном подручју Новог Сада који је сврстан у центре са међународним значајем.

Сомбор, Кула, Врбас, Србобран, Бечеј, Нови Бечеј и Кикинда су насеља градског типа и центри истоимених јединица локалне самоуправе у којима су концентрисане све централне функције, као и скоро све индустријске и привредне активности, док су остала насеља у обухвату руралног карактера и убрајају се у остала насељена места и имају функцију локалних заједница са развијеним централним функцијама.

У насељима градског типа, као центрима јединица локалне самоуправе заступљени су сви садржаји неопходни за несметано функционисање. Постојећа просторна организација и распоред установа јавних служби зависи од величине насеља, броја становника. и удаљености насеља од центра јединице локалне самоуправе.

Према РПП АПВ, Сомбор се, поред Вршца и Сремске Митровице убраја у градове у пограничним подручјима или њиховој близини за које се предвиђају посебни законски и подзаконски прописи о посебним подстицајним мерама.

6.6. ЈАВНЕ СЛУЖБЕ

У насељеним местима заступљене су све неопходне **јавне службе** од месних канцеларија, предшколских и школских установа, са четири и осам разреда, објеката здравствене заштите, домова културе, библиотека и пошта, до ветеринарских станица и спортско-рекреативних садржаја. Постојеће службе је неопходно унапредити, а недостајуће планирати у зависности од потреба локалне заједнице.

Посматрајући насељена места и узимајући у обзир њихову величину и карактер, покривеност и заступљеност јавних служби у највећој мери задовољава потребе становништва у подручју обухвата Просторног плана.

6.7. ПРИВРЕДА

На основу Уредбе о утврђивању јединствене листе развијености региона и јединица локалне самоуправе за 2014. годину („Службени гласник РС“, број 104/14) утврђена је јединствена листа развијености региона, који су према степену развијености разврстани у развијене и недовољно развијене регионе и јединица локалне самоуправе, које су разврстане у прву, другу, трећу и четврту групу и девастирана подручја на основу података органа надлежног за послове статистике и финансија.

Према наведеној Уредби јединице локалне самоуправе у обухвату Просторног плана сврстане су:

- прву групу чине јединица локалне самоуправе чији је степен развијености изнад републичког просека – општина Врбас
- другу групу чине јединице локалне самоуправе чији је степен развијености у распону од 80% до 100% републичког просека – Градови Сомбор и Кикинда и општине Бечеј и Кула;
- трећу групу чине недовољно развијене јединице локалних самоуправа чији је степен развијености у распону од 60% до 80% републичког просека – Нови Бечеј и Србобран.

Влада Републике Србије је 2015. усвојила нову Методологију за израчунавање степена развијености региона и јединица локалних самоуправа („Службени гласник РС“, број 62/15) међутим, Влада нови методолошки концепт није применила у периоду 2015-2020. године, већ се примењивала листа развијености јединица локалне самоуправе из 2014. године која је за рангирање општина и градова користила стару методологију.

Мапирање степена развијености општина и градова базирано на утврђеној методологији усвојеној 2015. године, са новијим подацима и демографским проценама указује на значајне промене по питању развијености јединица локалних самоуправа у обухвату Просторног плана.

Према новој методологији за израчунавање степена развијености региона и јединица локалних самоуправа јединице локалне самоуправе у обухвату Просторног плана сврстане су:

- У другу групу развијености (просечна развијеност од 80% до 100%) у којој се налазе градови Сомбор и Кикинда
- и трећу групу развијености (недовољно развијене јединице локалне самоуправе), у којој се налазе општине Врбас, Бечеј, Нови Бечеј, Кула, Србобран.

Резултати примене нове методологије за мерење степена развијености показују неповољне резултате односно прелазак општине Врбас из прве у трећу групу, општина Бечеј и Кула из друге у трећу групу што указује на привредно заостајање подручја.

Подстицање привредног развоја - Интегрисани финансијски подстицаји⁵, реализовани преко министарстава и фондова националних и покрајинских институција (директним или индиректним путем) током периода 2019 - 2022. година, обухватају одобрена средства надлежних институција разврстане према територијалном аспекту (јединица локалне самоуправе) и намени улагања. Генерално, у периоду од 2019 - 2022. године, градови и општине у обухвату Просторног плана имали су неки вид финансијске подршке.

Реализована финансијска средства приказују да су подстицаје за пројекте запошљавања, производње, пољопривреде, саобраћајне и комуналне инфраструктуре и образовања у периоду 2019 - 2022. година искористиле све јединице локалне самоуправе у обухвату Просторног плана. Посматрано збирно, за период 2019 - 2022. година, за све финансијске подстицаје на територији општина чији су делови у обухвату Просторног плана највише финансијских средстава је реализовано у граду Сомбору (25,64%), затим следи град Кикинда (17,24%) и општине Нови Бечеј (13,11%), Кула (12,46%), Бечеј (12,12%), Врбас (11,95%) и Србобран (7,48%) као општина са најмање коришћених подстицајних средстава.

Према подацима Националне службе за запошљавање у локалним самоуправама, чији се делови налазе у обухвату Просторног плана је крајем 2021. године било укупно 18.967 незапослених. Контингент незапосленог становништва представља значајан потенцијал за даљи привредни развој подручја.

Број запослених у локалним самоуправама, чији се делови налазе у обухвату Просторног плана у 2021. износио је укупно 70.573. Од тога, највише је запослено у правним лицима 76,4%, групу у коју спадају предузетници и запослени код њих, као и лица која самостално обављају делатност чини 19,3%, док су најмногбројнији регистровани индивидуални пољопривредници 4,3%.

⁵ Регистар мера и подстицаја регионалног развоја Агенције за привредне регистре. Последње ажурирано стање се односи на период 01.01 - 30.06.2022. године

Примарни сектор – пољопривредна производња у непосредном окружењу планираног мотопута је базирана на ратарској, повртарској, сточарској и у мањој мери воћарској производњи. Одрживо коришћење пољопривредног земљишта у спрези је са развојем транзитног саобраћаја. У наредном периоду неопходно је у што је могуће већој мери подстицати одрживи развој пољопривредне производње у зони утицаја планираног мотопута као и максимално очување постојећег квалитета пољопривредног земљишта. Потенцијали за развој пољопривреде, након реализације планиране саобраћајнице, се огледају у једноставнијем и бржем транспорту пољопривредних производа, а као највеће ограничење треба истаћи фрагментисаност и поделу пољопривредног земљишта због проласка мотопута преко пољопривредних површина.

Секундарни сектор - Планирани мотопут ће повезати индустријска центре Сомбор, Кулу, Врбас, Бечеј, Нови Бечеј и Кикинду. Реализација планираног мотопута у великој мери ће имати подстицајну улогу за развој индустрије у наведеним индустријским центрима, кроз обезбеђивање транспорта индустријских сировина, индустријских производа и квалификоване радне снаге у складу са потребама. Размештај индустријских капацитета биће заснован на јачању привредне конкурентности и територијалне кохезије након реализације планираног мотопута.

Туризам - Валоризацијом туристичке понуде установљено је да се у обухвату Просторног плана и ширег окружња налазе повољни потенцијали за развој туризма. Планирани мотопут ће у великој мери допринети развоју и интеграцији туристичке понуде у склопу туристичког кластера Војводина.

Мотопут ће допринети бољој повезаности примарних туристичких дестинација Горње Подунавље и Доње Потисје, а поред тога, очекује се и боља повезаност међународног пловног туринг туристичког правца (Е-80 – река Дунав) са националним пловним туринг туристичким правцем (река Тиса). Планирани мотопут интегрисаће целокупно подручје обухвата Просторног плана у виду националног односно регионалног туринг туристичког правца, а развоју туризма у оквиру обухвата Плана у великој мери допринеће и то да подручје Просторног плана пресеца примарни (међународни) туринг туристички праваца (ДП Е-75) као и значајнији национални туринг туристички правци (на релацијама Сомбор-Суботица, Сомбор-Бачка Паланка, Сомбор - државне границе са Хрватском и Мађарском)

Имајући у виду природне и створене туристичке ресурсе, у туристичкој понуди ће се након реализације планираног мотопута првенствено развијати транзитни туризам на правцу планираног мотопута, у чијој зони ће бити лоцирани пратећи садржаји који одговарају потребама корисника пута, али и други видови туризма у складу са постојећим потенцијалима подручја, односно бањски, пословни, културни, научички, сеоски, ловни, спортско-рекреативни, еко и етно туризам као и туризам специјалних интереса (напр. циклотуризам и др.) и други видови туризма.

6.8. ИНФРАСТРУКТУРА

6.8.1. Саобраћајна инфраструктура

Путну мрежу у коридору будуће брзе саобраћајнице државног пута Iб реда, путни потез гранични прелаз са Мађарском (Бачки Брег)-Сомбор-Кула-Врбас-Србобран-Бечеј-Кикинда-гранични прелаз са Румунијом (Наково), поред државних путева I и II реда, чине и општински и некатегорисани путеви у коридору брзе саобраћајнице, који захтевају реконструкцију у виду замене застора и проширења.

Железнички саобраћај у обухвату Просторног плана одвија се преко железничких пруга различитог ранга и значаја, од магистралне до пруга ван експлоатације.

У обухвату Просторног плана налазе се и више аеродрома и летишта који своју намену задржавају и у наредном периоду.

Геосаобраћајни положај АП Војводине на саобраћајној карти Европе је врло значајан јер овим простором пролазе важне трасе европских путева у оквиру некадашњег коридора X, који својим значајем, својим захтевима, као и својом изграђеношћу, овај простор стављају на лествицу врло значајних простора са саобраћајног аспекта, односно остварења комуникација средње Европе са југоисточном Европом и Малом Азијом.

За простор обухвата Просторног плана најважнија је веза са путним правцима државних путева А1, као и ДП бр.12, бр.13, бр.15 и бр.16.

Саобраћајне везе између насеља у обухвату Просторног плана се остварују преко успостављене мрежа државних путева I и II реда, као и мреже нижег нивоа.

У табели 7 дат је преглед путне мреже по категоријама у оквиру територије обухваћеној Просторним планом:

Табела 7: Мрежа категорисаних путева на територији градова и општина обухваћених Просторним планом за 2011. годину у km⁶

ГРАД/ ОПШТИНА	ДП I РЕДА		ДП II РЕДА		Општински путеви		Укупна дужина
	Свега	Савремени коловоз	Свега	Савремени коловоз	Свега	Савремени коловоз	
Кикинда	60	60	54	52	54	50	168
Нови Бечеј	33	33	32	32	40	22	105
Бечеј	24	24	54	54	44	37	122
Србобран	30	30	21	21	35	28	86
Врбас	34	34	56	56	28	14	118
Кула	18	18	44	44	41	35	103
Сомбор	54	54	39	39	67	67	160
Укупно	253	253	300	298	309	253	862
Војводина	1568	1529	1752	1673	2266	1701	5586

На основу података из претходне табеле може се закључити да се ~15 % укупне дужине друмских саобраћајница АП Војводине налази на територији обухваћеног Планом – коридор брзе саобраћајнице (862 km).

Територијом обухваћеном овим Просторним планом пролази делимично или целом својом трасом више државних путева⁷:

- ДП А1 / М-22, државна граница са Мађарском (гранични прелаз Хоргош) - Нови Сад - Београд - Ниш - Врање - државна граница са Македонијом (гранични прелаз Прешево),
- ДП Iб реда бр.16 / М-17.1, државна граница са Хрватском (гранични прелаз Бездан)- Бездан,
- ДП Iб реда бр.15 / М-18, државна граница са Мађарском (гранични прелаз Бачки Брег)- Бездан-Сомбор-Кула-Врбас-Србобран-Бечеј-Нови Бечеј-Кикинда - државна граница са Румунијом (гранични прелаз Наково),
- ДП Iб реда бр.13 / М-24, Хоргош-Кањижа-Нови Кнежевац-Чока-Кикинда-Зрењанин-Чента-Београд,
- ДП Iб реда бр.12 / М-18, Суботица-Сомбор-Оџаци-Бачка Паланка-Нови Сад-Зрењанин-Житиште-Нова Црња - државна граница са Румунијом (гранични прелаз Српска Црња),

⁶ Извор: општине АПВ, студија категорисане путне мреже АПВ стање 2011

⁷ Донета је Уредба о категоризацији државних путева, у складу са њом направљена је паралела са некадашњим референтним системом поред званичних ознака додата је и некадашња ознака

- ДП IIа реда бр.117 / Р-114, Нови Бечеј - Башаид - Банатско Карађорђево,
- ДП IIа реда бр.116 / Р-113, Нови Бечеј – Меленци,
- ДП IIа реда бр.115 / Р-129, Србобран - Надаљ – Чуруг,
- ДП IIа реда бр.113 / Р-118/Р-127, Фекетић - Врбас - Змајево – Руменка,
- ДП IIа реда бр.110 /М-3, Кула – Оџаци,
- ДП IIа реда бр.109 / Р-108, Бачка Топола – Бечеј,
- ДП IIа реда бр.108 / Р-119, Бачка Топола - Кула - Деспотово - Силбаш - Бачка Паланка - државна граница са Хрватском (гранични прелаз Бачка Паланка),
- ДП IIа реда бр.107 / Р-101, Сомбор - Апатин – Богојево,
- ДП IIа реда бр.106 / Р-105, Кљајићево - Бачки Соколац,
- ДП IIа реда бр.104/Р-123, Нови Кнежевац - Банатско Аранђелово - Мокрин - Кикинда - Војвода Степа - Српски Итебеј - државна граница са Румунијом (гранични прелаз Међа),
- ДП IIа реда бр.102 / Р-122, Кањижа - Сента - Ада - Бечеј - Темерин - веза са државним путем 100,
- ДП IIа реда бр.100 / М-22.1, Хоргош - Суботица - Бачка Топола - Мали Иђош - Србобран - Нови Сад - Сремски Карловци - Инђија - Стара Пазова – Београд.

Такође у обухвату се налази и мрежа некатегорисаних – атарских путева, различитих нивоа изграђености.

Карактеристика саобраћајног подсистема који се налази у обухвату Просторног плана може се окарактерисати као релативно повољна. Слика саобраћајног оптерећења путних коридора који секу или тангирају обухват је врло различита, што је проузроковано сезонским и месечним варијацијама у оптерећењу, али се може констатовати да је обим саобраћаја у стагнацији или чак у паду у односу на претходни период.

Предметни државни путеви (осим А1) представљају и прилазне путеве појединим локалитетима у обухвату, што се с аспекта доступности и приступачности може сматрати врло повољним.

Општа карактеристика категорисаних путева (изузимајући А1) је, да су на крају експлоатационог периода и да су у врло лошем стању (коловозне површине, банке, одводни канали). Разлози таквог стања су саобраћајно оптерећење и проблеми са неодржавањем последњих деценија, што је резултирало значајним смањењем њихове пропусне моћи и нивоа услуге.

Неадекватност саобраћајне инфраструктуре није примарна последица постојеће мреже саобраћајница, већ превасходно њиховог квалитета (експлоатациони параметри, стање коловозних површина).

Општински (локални) путеви, као важан део капиларне путне мреже, значајно су заступљени у оквиру обухвата Просторног плана. Општински путеви заједно са некатегорисаним путном мрежом (атарски и остали приступни путеви) имају примарну функцију повезивања унутар обухвата просторног плана и значајан су потенцијал који би се морао искористити. За разлику од општинске путне мреже, некатегорисани путеви углавном нису са савременим коловозом, што онемогућује приступ при различитим временским условима и саобраћајним оптерећењем.

Железнички саобраћај је својевремено одиграо врло важну улогу у развоју привреде, пре свега за транспорт масовних терета, као и путовања на дугим релацијама. Међутим, са експанзијом друмског саобраћаја, железнички саобраћај, због својих одређених недостатака (фиксирани линије кретања, потребе председања при промени правца кретања и друго) изгубио је позиције које је некад имао.

У ранијем периоду (седамдесетих и почетак осамдесетих година прошлог века) знатан број пруга регионалног и локалног значаја је укинута. Овакав неповољан тренд се наставља и у 21. веку, многе пруге су у фази напуштања и препуштања земљишта другим наменама.

У обухвату Просторног плана налазе се **магистралне пруге**: бр.105 (Е-85), (Београд Центар) – Стара Пазова – Нови Сад – Суботица – државна граница – (Келебија), бр.110 (Е-771), Суботица – Богојево – државна граница – (Ердут), и **регионалне пруге**: бр.202, Панчево Главна – Зрењанин – Кикинда – државна граница – (Jimbolia), бр.205, Банатско Милошево – Сента – Суботица, **локална пруга бр.307**, Врбас-Сомбор, као и одређен број пруга ван експлоатације.

Железнички саобраћај има мали удео у укупно оствареном саобраћају (tkm, pkm) на подручју обухваћеном Просторним планом. Уз бољу организацију и модернизацију капацитета (пруге, постројења и превозна средства), због веће удобности у односу на друмски превоз, могао би имати значајно учешће у робно-транспортним кретањима првенствено код путовања већег броја путника и транспорта масовних роба.

Водни саобраћај на простору обухваћеном Планом заступљен је преко међудржавног/унутрашњег пловног пута реке Тисе, каналском мрежом ОКМ ХС ДТД са минималним транспортом и искоришћењем превозних капацитета далеко испод могућности.

Ваздушни саобраћај у обухвату Плана је заступљен преко постојећих терминала различитих намена и експлоатационе употребљивости. Постојећи аеродроми су Сомбор (посебне намене - војни), Кикинда (Дракслеров салаш – посебне намене – спортски) и летишта Бечеј (Сојара) и Бечеј (Фантаст).

Немоторни саобраћај у обухвату Плана није значајно заступљен, углавном кроз међунасељске комуникације (у оквиру коридора предметних државних путева), са минималним туристичким и рекреативним кретањима. Основни проблем који је евидентан је питање безбедности као и трасе кретања које углавном нису дефинисане.

На основу саобраћајних анализа може се закључити да **саобраћајна инфраструктура** у оквиру овог простора, са изграђеним потенцијалима (путног-друмског, железничког водног саобраћаја и ваздушног) даје добре основе за изградњу (ДП 16 реда - мотопут), реконструкцију и модернизацију (ДП I и II реда), чиме би се омогућио брз и лак приступ овом подручју из више праваца, од већих градских агломерација и субрегиона, на нивоу високог комфора и саобраћајне услуге, као и брзе и лаке комуникације у оквиру овог простора.

6.8.2. Водна и комунална инфраструктура

Траса укршта следеће водне објекте: водоток Плазовић, рибњак Колут, мелиорациони канал РХС Плазовић 3 из подсистема „Плазовић“, водоток Северна Мостонга, Канал 451 из система за одводњавање „Северна Мостонга“, Канал 261 из система за одводњавање „Северна Мостонга“, Канал 350 из система за одводњавање „Телечка-Источна Градина, Северна Мостонга“, Канал 300 из система за одводњавање „Телечка-Источна Градина“, Канал 320 из система за одводњавање „Телечка-Источна Градина“, Канал И-506 из система за одводњавање „Кула-Црвенка“, Канал И-452 из система за одводњавање „Кула-Црвенка“, Канал И-450 из система за одводњавање „Кула-Црвенка“, Канал И-405 из система за одводњавање „Кула-Црвенка“, Канал И-386 из система за одводњавање „Врбас-Кула“, Канал И-63 из система за одводњавање „Врбас-Кула“, Канал И-5 из система за одводњавање „Врбас“, Канал И-2 из система за одводњавање „Врбас“, Канал И-1 из система за одводњавање „Врбас“, водоток Криваја, Канал к-3 из система за одводњавање „Криваја 2“, Канал М-1 (С-4) из система за одводњавање „Криваја 2“, Канал Т-5 (К-1) из система за одводњавање „Криваја 2“, Канал БЕ-И (Р-И) из система за одводњавање „Бељанска бара“, Канал БЕ-В (Р-2) из система за одводњавање „Бељанска бара“, водоток Бељанска бара, Канали из система за одводњавање „Угарнице“, Канал Хс ДТД Бечеј-Богојево, рибњак „Бечеј“, Канал ВР-И-7 из система за одводњавање „Бегејски доњи велики рит“, канали ВР-И из система за одводњавање „Бегејски доњи велики рит“, река Тиса, канали из система за одводњавање „Соколац“,

Канал Хс ДТД Банатска Паланка-Нови Бечеј, канали из система за одводњавање „Керекто-Бочар“, Канал Хс ДТД Кикиндски канал, Канал Н-1 и низ канала нижег реда из система за одводњавање „Наковски“.

Делимично регулисани природни водотоци или вештачки копани мелиорациони канали, су првобитно стављени у функцију за потребе одводњавања пољопривредног и шумског земљишта. Дрениране подземне и унутрашње (атмосферске) воде, прикупљене хоризонталном цевном дренажом и каналском мрежом, евакуишу се у Дунав као коначни реципијент. Сви сливови су међусобно повезани преко устава, што омогућава усмеравање и превођење воде из једног слива у други, чиме је обезбеђена еластичност функционисања система на целом подручју.

Системи за снабдевање становништва водом у сеоским насељима делом се налазе у обухвату овог просторног плана, а у надлежности су локалних јавних комуналних предузећа. Приликом извођења радова водити рачуна да постојеће инсталације у потпуности буду заштићене, а по потреби измештене (што ће бити дефинисано у техничкој документацији).

На основу копије плана водова и ситуационог плана извршити обележавање и утврдити тачан положај истих, уз претходно обавештавање надлежног јавног комуналног предузећа. Сва паралелна вођења и укрштања извести у складу са правилима овог плана, важећим техничким прописима и стандардима за ту врсту радова.

Постојеће инсталације са којима се укршта траса брзе саобраћајнице:

- На територији општине Сивац постојећи водовод $\varnothing 110$ mm, ван насеља Сивац у продужетку улице Корнелије Сентелеки на потезу до економије АД „Бачка“ на дубини 1,0 метар;
- У Сомбору трасе магистралног цевовода водовода $\varnothing 500$ mm, $\varnothing 300$ и $\varnothing 200$ mm;
- У Кљајићеву и $\varnothing 250$ mm.

Санитарни режими у зонама заштите дефинисани су Законом о водама ("Службени гласник РС ", бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18 - др. закон), Правилником о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања ("Службени гласник РС ", бр. 92/08), Правилником о хигијенској исправности воде за пиће ("Службени лист СРЈ и РС", бр. 42/98, 44/99 и 28/19) и Законом о санитарном надзору ("Службени гласник РС ", број 125/04).

На подручју Просторног плана не постоји развијена мрежа фекалне канализације. Одвођење отпадних вода је без предтретмана у већини сеоских насеља. Отпадне воде из домаћинства, привреде и пољопривреде се директно или преко фекалног колектора испуштају у природне реципијенте (реке и потоке). За делове сеоских насеља чији делови су у обухвату Просторног плана, предлаже се примена савремених „пакет уређаја“ код којих се све технолошке фазе одигравају у једној или више комора у склопу истог уређаја. У насељима где не постоји изграђена канализациона мрежа, планира се прикупљање отпадних вода водонепропусним септичким јамама, док се иста не изгради. Пажљиво се септичких јама вршиће се преко локалних јавних комуналних предузећа, које ће вршити црпљење и транспорт отпадних вода до најближег система за пречишћавање.

Инсталације канализације у сеоским насељима које се налазе у обухвату овог просторног плана, у надлежности су локалних јавних комуналних предузећа. Приликом извођења радова водити рачуна да постојеће инсталације у потпуности буду заштићене. На основу копије плана водова и ситуационог плана извршити обележавање и утврдити тачан положај истих, уз претходно обавештавање надлежног јавног комуналног предузећа.

Одводњавање саобраћајних површина планира се гравитационим отицањем површинских вода у систем затворене канализационе мреже, уз поштовање нивелете постојећих уливно - изливних рампи. Атмосферске воде са манипулативних површина у зони аутомата прихватити посебном сливничком решетком и одвести до сепаратора за пречишћавање, а затим испустити у реципијент.

6.8.3. Енергетска инфраструктура

6.8.3.1. Електроенергетска инфраструктура

Напајање **електричном енергијом** корисника планског подручја обезбеђено је из дистрибутивног електроенергетског система електричне енергије из трансформаторских станица: ТС 110/20 kV „Сомбор 1“, ТС 110/20 kV „Сомбор 2“, ТС 110/20 kV „Црвенка“, ТС 110/20 kV „Кула“, ТС 110/20 kV „Врбас 1“, ТС 110/20 kV „Врбас 2“, ТС 220/110/35/20 kV „Србобран“, 110/20 kV „Бечеј“, 110/20 kV „Кикинда 2“ и 110/35/20 kV „Кикинда 1“ и 35 kV, 20 kV и 10 kV водова дистрибутивног система електричне енергије.

Трасе далековода 400 kV, 220 kV и 110 kV које се налазе у обухвату Просторног плана су:

- **ДВ 400 kV** - бр. 456, ТС Сомбор 3 -ТС Суботица 3, ДВ 400 kV бр. 444, ТС Нови Сад 3 -ТС Суботица 3;
- **ДВ 220 kV** - бр. 209/2, ТС Ср. Митровица 2 -ТС Србобран, ДВ 220 kV бр. 217/2, ТС Нови Сад 3 -ТС Србобран;
ДВ 110 kV: бр.1012/1, ТС Бајмок -ТС Сомбор 3; бр.1012/2, ТС Сомбор 3-ТС Сомбор 1; бр.132/4, ТС Сомбор 1-ТС Сомбор 3; бр.132/1, ТС Сомбор 3 -ТС Црвенка; бр.1107/3 ТС Апатин -ТС Сомбор 3; бр.1107/4 ТС Сомбор 3-ТС Оџаци; бр.1107/1 ТС Сомбор 1-ТС Сомбор 2; бр.1107/2 ТС Сомбор 2-ТС Апатин; бр.132/2 ТС Црвенка-ТС Кула; бр.132/3 ТС Кула-ТС Србобран; бр.1130 ТС Кула-ТС Врбас 1; бр.174 ТС Србобран-ТС Врбас 1; бр.181 ТС Оџаци-ТС Врбас 1; бр.1124/2 ТС Врбас 1-ТС Врбас 2; бр.1124/1 ТС Врбас 2-ТС Србобран; бр.133/1 ТС Србобран-ТС Бачка Топола 2; бр.160/1 ТС Србобран-ТС Сента 1; бр.142/1 ТС Србобран-ТС Бечеј; бр.159/1 ТС Србобран-ТС Бач. Паланка 1; бр.127/2 ТС Нови Сад 3-ТС Србобран; бр.142/2 ТС Бечеј-ТС Нови Бечеј; бр. 142/3 ТС Нови Бечеј-ТС Зрењанин 2; бр.1147 ТС Нови Бечеј-ТС Кикинда 2; бр. 143 ТС Зрењанин 2-ТС Кикинда 1; бр. 1146 ТС Кикинда 2-ТС Кикинда 1; бр.1143/2 ТС Кикинда 1-ТС Нова Црња; бр.145 ТС Кикинда 1-граница/ТС Жимболија(Румунија); бр.1269 ТС Ада-ТС Кикинда 2.

6.8.3.2. Термоенергетска инфраструктура

Трасе транспортних **гасовода притиска већег од 16 bar, продуктовода и нафтовода** које се налазе у обухвату Просторног плана и са којима се коридор брзе саобраћајнице 1Б реда укршта и паралелно води:

- Магистрални гасовод од челичних цеви граница граница Бугарске – граница Мађарске, пречника DN1200, пројектног притиска 78 bar;
- Транспортни гасовод од челичних цеви од ГМРС Сомбор до ГМРС Кљајићево, пречника DN150, пројектног притиска до 50 bar;
- ГМРС Кљајићево;
- Транспортни гасовод од челичних цеви РГ-01-12/1 до ГМРС Нови Бечеј пречника DN100, пројектног притиска до 50 bar;
- Транспортни гасовод од челичних цеви МГ-04/1, Бечеј- ГРЧ Госпођинци, пречника DN700, пројектног притиска до 50 bar;
- Бушотински гасоводи и нафтоводи у функцији експлоатације и транспорта природног гаса и нафте, притиска већег од 16 bar;
- Транспортни гасовод од челичних цеви ПВ-01 од ГРЧ Кикинда до ГРЧ ОГС Кикинда, пречника DN250, пројектног притиска до 50 bar;
- Транспортни гасовод од челичних цеви МГ-01, од ГРЧ Кикинда до ГРЧ ОГС Кикинда, пречника DN250, пројектног притиска до 50 bar;

- Транспортни гасовод од челичних цеви РГ-03-03 од ГРЧ Кикинда до ГРЧ ОГС Кикинда, пречника DN250, пројектног притиска до 50 bar;
- Транспортни гасовод од челичних цеви ДГ-01-02 СГС Ново Милошево-ОГС Кикинда пречника DN150, пројектног притиска до 50 bar;
- Дистрибутивни гасовод од ПЕ цеви димензија d160 Бечеј – Радичевић, притиска до 16 bar;
- Нафтовод Надрљан-РНФ Нови Сад;
- Нафтовод СОС Мокрин Југ-Кикинда и;
- Нафтовод Кикинда-Елемир.

Изградња инфраструктуре у појасу уже заштите Магистралног гасовода граница граница Бугарске – граница Мађарске је могућа уз обавезно исходовање услова GASTRANS d.o.o. Нови Сад.

На овом простору налази се траса траса планираног транспортног гасовода од челичних цеви од СГС НМ (Ново Милошево) – планираног когенерацијског постројења у Кикинди.

Приликом израде техничке документације планиране саобраћајнице потребно је од управљача транспортног и дистрибутивног система природног гаса, правног субјекта који врши експлоатацију нафте и природног гаса, затражити детаљне податке о трасама ценовода и објектима за експлоатацију нафте и природног гаса и предвиделе мере заштите.

6.8.4. Електронска комуникациона инфраструктура

У границама обухвата Плана, у коридорима постојећих саобраћајница свих нивоа саобраћајница, постоји изграђена подземна електронска комуникациона инфраструктура, која не сме бити угрожена активностима изградње путног коридора.

Концепт развоја електронске комуникационе инфраструктуре, у складу са развојним документима и програмима на нивоу републике и надлежних оператера, предвиђа изградњу широкопојасне електронске комуникационе инфраструктуре у коридору саобраћајнице највишег ранга, којом ће се омогућити повезивање на националном, регионалном, прекограничном нивоу, као преко електронске комуникационе мреже у коридорима осталих саобраћајница, постојећих и планираних са локалним нивоом.

У коридору пута планирана је траса електронских комуникационих каблова везаних за функционисање мотопута (СОС телефони, видео надзор и управљање осветљењем петљи, међусобна телефонска веза база за одржавање, наплатних рампи, диспечерских центара, пренос података, и др.), као и за потребе осталих имаоца система веза (мобилни оператери, војска, ЕПС, МУП, итд).

Планирана је и изградња приводних оптичких каблова од оптичког кабла у коридору пута дуж свих саобраћајница у обухвату Просторног плана за повезивање са насељима на подручјима комулационих чворишта Кикинда, Сомбор, Врбас, КУла, Србобран, Бечеј и Нови Бечеј, садржајима ван насеља, пратећим садржајима уз коридор пута и базним радио-станицама.

До свих планираних пратећих објеката уз коридор саобраћајнице обезбедиће се планирана електронска комуникациона мрежа која ће се повезати са постојећом електронском комуникационом мрежом.

Постојећу подземну електронску комуникациону мрежу на деоницама где је угрожена изградњом саобраћајнице, потребно је изместити на прописна растојања и по потреби заштитити.

За потребе мобилних комуникација, у складу са плановима развоја надлежних оператера, ван посебне намене, планиран је већи број базних радио-станица за покривање целокупног подручја.

6.8.5. Експлоатација минералних сировина

Коридор брзе саобраћајнице 1Б реда прелази преко експлоатационих поља:

- Експлоатационо поље термалне воде Бечеј;
- Експлоатационо поље нафте и гаса Турија-север, Кикинда Б, Ф2, Ф, Д, Е2 и Банатско Милошево;
- Експлоатационо поље опекарске сировине Рит Бечеј и Гарајевац-исток Нови Бечеј и;
- Експлоатационо поље песка Чардавиште и Виногради Кикинда.

Изградња зграда, јавних путева, канала и других саобраћајница, као и електричних водова високог напона са одређеним заштитним стубовима на експлоатационом пољу, као и осталих инфраструктурних објеката, може се одобрити по претходно прибављеној сагласности министарства Рударства и енергетике.

Пре издавања локацијских услова који се издају у складу са посебним прописима за изградњу објеката, потребно је прибавити мишљење привредног субјекта који врши експлоатацију о предложеном правцу и положају ових објеката на експлоатационом пољу.

6.9. ЕЛЕМЕНТАРНЕ НЕПОГОДЕ И АКЦИДЕНТНЕ СИТУАЦИЈЕ

Елементарне непогоде

Ванредне ситуације које могу угрозити подручје обухваћено Просторним планом су: елементарне непогоде - земљотреси, пожар, метеоролошке појаве: атмосферско пражњење и атмосферске падавине (киша, град,), суша, олујни ветрови и поплаве, као и техничко-технолошке несреће/удеси и ратна разарања.

На основу сеизмичке рејонизације Републике Србије за повратни период од 475 година, подручје обухвата Просторног плана има утврђен земљотрес јачине VII, VII-VIII, односно VIII - IX степени сеизмичког интензитета према Европској макросеизмичкој скали (ЕМС-98). У односу на структуру и тип објекта, дефинисане су класе повредивости, односно очекиване деформације објеката. На основу интензитета и очекиваних последица земљотреса, сматра се да ће се за VII степен манифестовати „силан земљотрес“, за VIII степен „штетан земљотрес“, а за IX степен ће се манифестовати „разоран земљотрес“.

Настајање пожара, који могу попримити карактер елементарне непогоде, не може се искључити, без обзира на све мере безбедности које се предузимају на плану заштите. Могућност настанка пожара је већа у насељеним местима која имају развијенију привреду, већу густину насељености, производне објекте и складишта робе и материјала са веома високим пожарним оптерећењем и сл. Могућа појава пожара је и на пољопривредном земљишту, због држања запаљивих пољопривредних усева у летњим месецима.

Појава града је чешћа и интензивнија у летњем периоду, а штете се највише одражавају на пољопривредне културе које су у том периоду и најосетљивије. Према условима РХМЗС у зони ширег посматрања изграђено је 46 лансирних (противградних) станица, од чега се у оквиру обухвата Плана налази 5 лансирних (противградних) станица - у сврху заштите од града.

Заштитна зона око лансирних станица, у којој је ограничена изградња нових и реконструкција постојећих објеката и извођење радова који могу нарушити испаливање противградних ракета на градоносне облаке, према условима Републичког хидрометеоролошког завода Србије (РХМЗ) је 500 m. Изградња/реконструкција објеката, односно извођење радова на одстојању мањем од 500 m од лансирне станице, могуће је само по обезбеђењу посебне сагласности и мишљења РХМЗ.

Преовлађујући ветрови на овом простору дувају из северозападног, западног и југоисточног (кошава) правца, те постоји ризик од јављања штете проузрокован олујним ветровима.

Акцидентне ситуације

На основу података Министарства заштите животне средине, у обухвату Просторног плана подручја посебне намене налазе се следећа севесо постројења, односно комплекси:

а. Севесо постројења/комплекси са обавезом израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса (комплекси „вишег реда“):

1. МЕТАНОЛСКО СИРЋЕТНИ КОМПЛЕКС; Ул. Милошевачки пут бб, КИКИНДА, Оператера „МСК“ а.д. Кикинда;

б. Севесо постројења/комплекси са обавезом израде Политике превенције удеса (комплекси „нижег реда“):

2. ПРОИЗВОДНИ ЦЕНТАР "ВРБАС"; Колонија шећеране 9, ВРБАС, Оператера „Суноко“ д.о.о. Нови Сад;

3. САБИРНО-ОТПРЕМНА СТАНИЦА „КИКИНДА ПОЉЕ“; Тополски пут бб, КИКИНДА, Оператера „НИС“ а.д. Нови Сад

4. САБИРНО-ОТПРЕМНА СТАНИЦА „КИКИНДА ГОРЊЕ“; Кинђа бб, КИКИНДА, Оператера „НИС“ а.д. Нови Сад.

За Метанолско сирћетни комплекс у Кикинди, оператер је извршио моделирања ефеката хемијских удеса, у складу са Правилником о садржини политике превенције удеса и садржини и мстодологији израде извештаја о безбедности и плана заштите од удеса, чији се резултати могу сматрати прихватљивим. Упоређујући извршена моделирања ефеката хемијских удеса, надлежни орган као најгори могући сценарио на односном комплексу разматра експлозију пара течности у стању кључања (тзв. BLEVE - Boiling Liquid Expancling Vapour Explostion), на вагон претакалишту комплекса, при чему као повредиве зоне разматра следеће зоне топлотне радијације:

- потенцијално смртоносни ефекти хемијског удеса у року од 16 секунди (у око 50% случајева) - на раздаљини до 245 м од места удеса;
- значајно оштећење процесне опреме у року од 16 секунди - на раздаљини од 280 м од места удеса;
- опекотине II степена у року од 16 секунди - на раздаљини од 295 м од места удеса;
- безбедно растојање - на раздаљини од 470 м.

Поред наведених података за најгори могући сценарио, а услед постојања више опасних материја на наведеном комплексу, битно је напоменути и да постоје сценарији формирања токсичног облака услед хемијског удеса, а чији се ефекти простиру вап граница комплекса. Моделирања ове врсте ефеката хемијских удеса дају вредности IDLN и 0,1IDLH3 при чему напомињу да је:

- IDLN - концентрација тренутно опасна по живот и здравље радника и концентрација која може бити штетна по живот и здравље радника, када изложеност траје од 20 до 30 минута, као и да је

- 0,1 IDLH - концентрација тренутно опасна по живот и здравље опште популације и концентрације које могу бити штетне по живот и здравље опште популације, када изложеност траје од 20 до 30 минута.

За наведени комплекс у Кикинди, значајни токсични ефекти великог хемијског удеса су ефекти следећих хемијских удеса:

- Простирање токсичних пара Сирћетне киселине по изливању у танквану из резервоара од 5.000 м³, при чему су моделирањем ефеката удеса добијене вредности IDLH (123 mg/m³) на удаљености од 400 м, од места удеса и 0,1 IDLH(12,3 mg/m³) на удаљености од 2.250 м, од места удеса,
- Простирање токсичних пара Метанола по изливању у танквану из резервоара од 10.000 м³, при чему су моделирањем ефеката удеса добијене вредности IDLH (8000 mg/m³) на удаљености од 130 м, од места удеса и 0,1 IDLH (800 mg/m³) на удаљености од 730 м, од места удеса, као и
- Простирање токсичних пара Амонијака након изливања из прихватне посуде, при чему су моделирањем ефеката удеса добијене вредности, након 1 мин – IDLH (360 mg/m³) на удаљености до 600 м и 0,1 IDLH (36 mg/m³) на удаљености од 1.100 м, од места удеса, те након 10 мин - 0,1 IDLH (36 mg/m³) на удаљености од 2.700 м.

6.10. КВАЛИТЕТ ОСНОВНИХ ЧИНИЛАЦА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Оцена стања квалитета ваздуха на подручју обухвата Просторног плана се може дати на основу увида у већи број извештаја о извршеним мерењима загађења ваздуха институција локалних самоуправа, стручних института и завода. Генерално посматрано, емисије штетних материја (угљен-моноксид, азотни и сумпорни оксиди, угљоводоници, олово, формалдехиди), које су пореклом из саобраћаја, увек су високе. Ово нарочито због чињенице да се у нашој земљи технички лоше одржава возни парк, али је и гориво лошијег квалитета. Све доступне информације указују на значајан утицај саобраћаја на квалитет ваздуха дуж постојећих саобраћајница на подручју обухвата Просторног плана, те се могу очекивати и на планираној деоници мотопута.

Квалитет вода је од посебног значаја не само за територију обухвата овог Просторног плана, већ и за подручје региона. Имајући у виду просторне карактеристике подручја обухвата Просторног плана, до загађивања површинских и подземних вода може доћи услед појава неадекватне примене вештачких ђубрива, пестицида и хербицида у ратарској и повртарској производњи, у коридору планираног мотопута.

Квалитет земљишта се мора посматрати кроз основне односе на релацији емисија-трансмисија-ефекти. Осим директног загађења путем расипања и изливања загађивача, овај однос подразумева и индиректни пут загађивања преко ваздуха.

На посматраном подручју, у посебној намени, нису вршена мерења буке. Најзначајнији извор буке на планском подручју је бука која настаје услед одвијања саобраћаја на постојећим саобраћајницама. Дуж трасе планираног мотопута, лоцирано је неколико насеља која у планском периоду могу бити изложена повишеним вредностима саобраћајне буке. У наредној фази израде техничке документације, приликом израде Студије о процени утицаја на животну средину потребно је извршити моделовање буке и дефинисати места мониторинга постојећег стања, у току градње, као и у току експлоатације будуће саобраћајнице.

У ширем окружењу Просторног плана се налази 6 депонија комуналног отпада којима управљају јавна комунална предузећа (општине Бечеј, Кула, Нови Бечеј, Србобран, Кикинда и Врбас), и 5 сметлишта (КО Врбас, КО Сомбор 1, КО Бечеј, КО Бечеј и КО Србобран).

Поред Севесо постројења, побројаних у Поглављу Акцидентне ситуације, у ширем окружењу Просторног плана се налази 18 PRTR постројења:

1. Земљорадничка задруга Кљајићево, Сомбор
2. Предузеће SMISLOW-M DOO, Кула
3. Предузеће SUNOKO, друштво са ограниченом одговорношћу за производњу шећера, Врбас
4. Предузеће Carnex doo, Индустрија меса Врбас
5. Предузеће Carnex doo, Фарма свиња, Индустрија меса Врбас
6. Предузеће Vital ad, Фабрика уља и биљних масти, Врбас
7. Предузеће PIK - Већеј AD и стећају, ПЈ Свињарство, ОЈ Заливно поље, Бечеј
8. Предузеће PIK - Већеј AD и стећају, ПЈ Свињарство, ОЈ Брег, Бечеј
9. Предузеће PIK - Већеј AD и стећају, ПЈ Свињарство, ОЈ Ново село, Бечеј
10. Предузеће D.O.O. "Agroprodukt-Šinković", Фарма Бечеј, Бечеј
11. Предузеће PIK - Већеј AD и стећају, ПЈ Свињарство, ОЈ Петефи прасилиште, Бечеј
12. Предузеће PIK - Већеј AD и стећају, ПЈ Свињарство, ОЈ Велики јарак, Бечеј
13. Предузеће "SOJAPROTEIN" AD, Бечеј
14. Предузеће PIK - Већеј AD и стећају, ПЈ Свињарство, ОЈ Шестица, Бечеј
15. Предузеће GALAD društvo sa ograničenom odgovornošću, Фарма свиња, Кикинда
16. Пољопривредно предузеће ЈЕДИНСТВО друштво са ограниченом одговорношћу, Кикинда
17. Предузеће Ливница Кикинда Аутомобилска индустрија доо, Кикинда
18. Предузеће LeBelier, Ливница Кикинда

7. РАЗМАТРАНА ПИТАЊА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПРОСТОРНОМ ПЛАНУ И РАЗЛОЗИ ЗА ИЗОСТАВЉАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ПИТАЊА И ПРОБЛЕМА ИЗ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Током израде предметног Просторног плана и Стратешке процене утицаја на животну средину, разматрана су питања у вези са заштитом животне средине и дефинисани услови под којима се планиране активности могу реализовати. Заштита животне средине подразумева поштовање свих општих мера заштите животне средине и природе као и свих прописа утврђених законском регулативом и условима надлежних институција. У том смислу су за израду стратешке процене утицаја коришћени услови и документи који су том контексту релевантни. Посебна пажња је посвећена могућим утицајима Просторног плана и планских решења на квалитет животне средине у контексту еколошки најприхватљивијег решења којима ће бити умањена опасност од нарушавања квалитета животне средине на траси коридора планираног мотопута.

Критеријуми за утврђивање могућности значајних утицаја на животну средину планова и програма садржани су у Прилогу I Закона о стратешкој процени утицаја. Ови критеријуми заснивају се на: карактеристикама плана/програма и карактеристикама утицаја. У конкретном случају, поред наведених критеријума, посебно је важна идентификација проблема заштите животне средине на простору који је под директним утицајем путног објекта и активности и анализа могућих импликација наведених активности на квалитет животне средине, а посебно на:

- квалитет основних чинилаца животне средине,
- повећање интензитета буке,
- непокретна културна добра,
- утицаје у случају акцидентних ситуација.

На основу анализе планских решења, посебно су разматране могуће импликације будућег планираног мотопута и пратећих садржаја на животну средину јер наведене активности имплицирају доминантне утицаје изградње и одвијања саобраћаја на чиниоце животне средине посебно у деловима трасе где пролази мотопут кроз

насељена места и заштићена природна добра и посебно вредне делове природе. Иако ће ове активности и објекти бити у фокусу, са еколошких и социо-економских аспеката су анализирани све стратешке смернице дефинисане Просторним планом, укључујући и утицаје (позитивне и негативне). Такође, с обзиром на планиране намене, нису разматрани утицаји које планирани објекти и активности по природи намене и техничко-технолошким карактеристикама не могу имати на квалитет животне средине.

8. ПРИКАЗ ПРИПРЕМЉЕНИХ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА (НАЈПОВОЉНИЈЕ ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ СА СТАНОВИШТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ У СЛУЧАЈУ НЕРЕАЛИЗОВАЊА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА)

Заштита животне средине је један од приоритетних друштвених задатака. Негативни утицаји су углавном последица погрешно планиране изградње, испуштања непречишћених отпадних вода у водотоке, саобраћајних система, као и непознавања основних законитости из домена животне средине.

Циљ вршења Стратешке процене утицаја, чији је резултат израда Извештаја, је пре свега сагледавање могућих негативних утицаја на квалитет животне средине и предвиђених мера за њихово смањење, односно довођење у прихватљиве оквире, не стварајући конфликте у простору и водећи рачуна о капацитету животне средине на посматраном простору.

Да би се постављени циљеви остварили, потребно је сагледати планом предвиђене активности и мере за смањење потенцијално негативних утицаја.

Стратешка процена се бави генералном и општом анализом и проценом могућих утицаја планираних решења заштите животне средине у Просторном плану.

Предметни мотопут представља значајну комуникацију у функцији саобраћајног повезивања Републике Србије – АП Војводине као њеног интергралног дела, са Мађарском и Румунијом и истовремено омогућује везу Бачке и Баната са централном и западном Србијом преко аутопута Е-75 Београд – Суботица. Основни циљ изградње предметне брзе саобраћајнице је међусобно повезивање свих делова Војводине са аутопутем Е-75, а самим тим и Београдом и јужним деловима републике. Последично, очекује се да ће изградња брзе саобраћајнице имати важну улогу и са аспекта привреде, у смислу стварања услова за њен развој на подручју локалних самоуправа кроз које брза саобраћајница пролази, као и локалних самоуправа које се граниче са њима.

У стратешкој процени, акценат је стављен на анализу планских решења, која могу имати утицаја на животну средину.

У том контексту, у Стратешкој процени се анализирају могући утицаји планираних активности на животну средину и планске мере заштите које ће потенцијалне негативне ефекте плана довести на ниво прихватљивости, а који ће се вредновати у односу на дефинисане индикаторе.

Просторним планом нису предвиђена варијантна решења, већ су планска решења дефинисана за ону варијанту из Материјала за рани јавни увид која је одабрана и разрађује се кроз идејни пројекат. Усвојена решења која се на директан и индиректан начин односе на заштиту животне средине, интерпретирана су у Просторном плану, а предметним Извештајем о стратешкој процени утврђено је да су у складу са основним

принципима одрживог развоја у погледу свих даљих активности на простору обухвата Просторног плана.

У случају нереализовања Просторног плана, тенденције у уређењу и коришћењу предметног простора ће се вероватно одвијати према следећем сценарију:

- Нереализовање смерница из плана вишег реда и других обавезујућих докумената;
- Неадекватна узурпација и изградња простора, праћена повећањем загађивања земљишта, подземних и површинских вода и ваздуха.

9. РЕЗУЛТАТИ ПРЕТХОДНИХ КОНСУЛТАЦИЈА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Према карактеристикама подручја у обухвату Просторног плана, непосредног и ширег окружења, постојећих и планираних намена и функција, у поступку израде Просторног плана обављене су консултације са заинтересованим и надлежним институцијама, организацијама и органима, у току којих су прибављени подаци, услови и мишљења.

Услови и мере надлежних органа, институција и предузећа су процесом стратешке процене вредновани и имплементирани у планска решења и саставни су део Извештаја о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину.

Према Закону о планирању и изградњи, као фаза у изради планског документа предвиђена је израда Материјала за рани јавни увид, чиме се обезбеђује учешће заинтересованих, са могућношћу давања примедби и сугестија на концепцију планских решења.

Рани јавни увид (РЈУ) је и у случају овог Просторног плана организован после доношења одлуке о изради планског документа, а пре формирања Нацрта планског документа.

У току израде Просторног плана и Стратешке процене прибављени су следећи услови и сагласности надлежних институција.

Табела 8. Попис органа и институција од значаја за израду Плана

Р. бр.	Органи, организације, имаоци јавних овлашћења и остале институције које су доставиле услове и податке
	Министарство унутрашњих послова, Кабинет министра, Београд
	Министарство унутрашњих послова, Дирекција полиције, Београд
	Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Београд
	Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Сектор за водни саобраћај и безбедност пловидбе, Београд
	Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Дирекција за водне путеве, Београд
	Министарство заштите животне средине, Београд
	Покрајински секретаријат за енергетику, грађевинарство и саобраћај - Сектор за саобраћај, Нови Сад
	Покрајински секретаријат за енергетику, грађевинарство и саобраћај - Сектор за инвестиције и енергетику, Нови Сад
	Покрајински секретаријат за регионални развој, међурегионалну сарадњу и локалну самоуправу, Нови Сад
	Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине, Подаци о мониторингу, Нови Сад
	Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство, Нови Сад
	Град Кикинда, Секретаријат за развој и управљање инвестицијама, Кикинда
	Град Кикинда, Секретаријат за заштиту животне средине, пољопривреду и рурални развој, Кикинда

Извештај о стратешкој процени Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута 1б реда гранични прелаз са Мађарском (Бачки Брег)-Сомбор-Кула-Врбас-Србобран-Бечеј-Кикинда-гранични прелаз са Румунијом (Наково) на животну средину

Град Сомбор, Одељење за пољопривреду и заштиту животне средине, Сомбор
Град Сомбор, Одељење за комуналне делатности, имовинско правне и стамбене послове, Сомбор
Град Сомбор, Одељење за просторно планирање, урбанизам и грађевинарство, Сомбор
Општина Врбас, Одељење за урбанизам, стамбене послове, заштиту животне средине и енергетски менаџмент, Врбас
Општина Србобран, Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне послове и заштиту животне средине, Србобран
Општина Кула, Одељење за инвестиције, заштиту животне средине и енергетски менаџмент, Кула
Општина Кула, Одељење за урбанизам, комунално-стамбене и имовинско – правне послове, Кула
Општина Нови Бечеј, Одсек за урбанизам, стамбено-комуналне послове, грађевинарство, локални економски развој и заштиту животне средине, Нови Бечеј
Републички хидрометеоролошки завод, Београд
Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад
Покрајински завод за заштиту споменика културе, Петроварадин
„Сомбор-гас“ доо, Сомбор
ЕДУФАРМ доо, Црвенка
Пољопривредно предузеће „Сава Ковачевић“ АД, Врбас
Транснафта, Панчево
ЈКП Водоканал Сомбор
АД „Електромрежа Србије“, Београд
ДОО „Гас, Бечеј
ЈКП „Радник“, Сивац
ЈП ЕПС, Београд
ВИП, Београд
Центар за разминурање, Београд
ЈП Путеви Србије, Београд
СМАТСА, Београд
ЈП „Србијагас“, Нови Сад
Телеком Србија, Београд
Међуопштински завод за заштиту споменика културе, Суботица
Завод за заштиту споменика културе, Зрењанин
ДОО ГАСТРАНС, Нови Сад
ЈП за комуналну инфраструктуру и услуге „Кикинда“, Кикинда
НИС ад, Нови Сад
ЈП Пошта Србије, Београд
СББ доо, Београд
ЈКП Стандард, Врбас
Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије, Београд
ЈКП Градитељ, Србобран
РАТЕЛ, Београд
ЈП „Војводинашуме“, Петроварадин
ЈП Емисиона техника и везе, Сектор технике, Београд
ЈКП Комуналац, Кула
АД „Инфраструктура железнице Србије“, Београд
ЦЕТИН доо, Београд

Извештај о стратешкој процени доставља се на мишљење заинтересованим органима и организацијама и обезбеђује се учешће јавности у његовом разматрању. Након оцене Извештаја о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину и Извештаја о учествовању заинтересованих органа и организација и јавности, који сачињава орган надлежан за припрему Просторног плана, орган надлежан за послове заштите животне средине може дати сагласност на Извештај о стратешкој процени.

II ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА

Општи и посебни циљеви Стратешке процене дефинисани су на основу захтева и циљева у погледу заштите животне средине у другим плановима и програмима, циљева заштите животне средине утврђених на нивоу Републике и међународном нивоу, прикупљених података о стању животне средине и значајних питања, услова надлежних органа и институција, као и проблема и предлога у погледу заштите животне средине у Просторном плану.

1. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Стратешка процена интегрише еколошке, социјално-економске и био-физичке сегменте животне средине, повезује, анализира и процењује активности различитих интересних сфера и усмерава Просторни план ка решењима која су, пре свега, од интереса за вредности и квалитет животне средине.

Општи циљеви Стратешке процене утицаја постављају оквир за дефинисање посебних циљева и избор индикатора којима ће се оценити њихова оствареност, у контексту очувања животне средине, као и спровођење принципа одрживог развоја кроз планска решења.

Концепт одрживог развоја простора у обухвату Просторног плана огледа се у детаљнијој планској организацији и уређењу, вредновањем капацитета планираних садржаја у односу на потребе, као и усклађивање коришћења простора са природним и створеним потенцијалима и ограничењима, односно карактеристикама простора.

Плански основ за израду овог Просторног плана представља Регионални просторни план АП Војводине.

Општи циљ Стратешке процене представља одрживо коришћење простора приликом извођења радова на изградњи и експлоатацији мотопута кроз активну примену мера заштите природних ресурса, животне средине, безбедности и здравља људи.

Основни разлог за израду Просторног плана је стварање услова за реализацију националних, регионалних и локалних интереса у оквиру граница посебне намене, у складу са условима надлежних органа и организација, усклађујући потребе свих актера на простору.

На основу наведеног општег циља Стратешке процене, прикупљених података о стању животне средине и значајних питања, проблема и предлога у погледу заштите животне средине у Просторном плану, утврђују се посебни циљеви стратешке процене у појединим областима заштите. Као посебни циљеви стратешке процене истичу се:

- А. Заштита и унапређење квалитета ваздуха;
- Б. Заштита и унапређење квалитета подземних и површинских вода;
- В. Очување пољопривредног и шумског земљишта;
- Г. Очување и унапређење предела;
- Д. Очување природних добара;
- Ђ. Очување културног наслеђа;
- Е. Смањење утицаја на становништво, насеља и објекте;
- Ж. Подстицање економског развоја и запослености;
- З. Поштовање свих предвиђених мера заштите животне средине и превенција акцидентних ситуација.

2. ИЗБОР ИНДИКАТОРА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

На основу дефинисаних циљева стратешке процене Просторног плана, врши се избор одговарајућих индикатора стратешке процене утицаја на животну средину. Сврха њихове примене је у усмеравању планских решења ка остварењу циљева који се постављају. Индикатори представљају један од инструмената за систематско идентификовање, оцењивање и праћење стања, развоја и услова средине и сагледавање последица.

Они су средство за праћење извесне променљиве вредности у прошлости и садашњости, а неопходни су као улазни подаци за свако планирање активности у простору. Приликом дефинисања индикатора, обрађивачи стратешке процене утицаја су се ослонили на индикаторе УН за одрживи развој, индикаторе дефинисане Правилником о националној листи индикатора заштите животне средине („Службени гласник РС“, број 37/11) и на елементарне еколошке индикаторе који се могу узети у обзир у односу на постојеће стање животне средине и карактер Плана и планираних активности.

На основу Правилника о националној листи индикатора заштите животне средине и примене мултикритеријумске анализе обрађивача Извештаја, на територији Просторног плана су дефинисани релевантни индикатори приказани у Табели 9.

Табела 9: Преглед индикатора заштите животне средине релевантних за подручје Просторног плана

Индикатори
1. Учесталост прекорачења дневних граничних вредности за SO ₂ , NO ₂ , CO и PM10 као последица изградње пута
2. Serbian Water Quality Index (SWQI)*
3. Емисије загађујућих материја у водна тела*
4. Промена површина намене земљишта (%)
5. Штете у шумама*
6. Угрожене и заштићене врсте*
7. Диверзитет врста*
8. Управљање контаминираним локалитетима*
9. Заштићена подручја*
10. Бр. и значај потенцијално угрожених НКД
11. Бр. стамбених објеката у зони са повећаним нивоом буке
12. Бр. објеката за уклањање
13. Број запослених на изградњи и у експлоатацији пута
14. Дужина нових/ реконструисаних путева (km)
15. Повезивање са постојећим путевима
16. Површина обухваћена могућим удесима
17. Изложеност становништва, објеката, биљног и животињског света могућим удесима

* дефиниција и опис индикатора, као и методологија израчунавања дати су у Прилогу Правилника о националној листи индикатора заштите животне средине.

Индикатори дефинисани у претходној табели дефинисани су са циљем праћења реализације планских, а не технолошких решења, у планском периоду, уколико се за то укаже потреба.

3. КОМПАТИБИЛНОСТ ЦИЉЕВА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ СА ЦИЉЕВИМА ПЛАНА

Многи међународни документи упућују на важност односа процеса планирања и процеса израде стратешке процене утицаја, те на неопходност интеграције овог инструмента у процес планирања. Истиче се и то да је стратешка процена делимично интегрисана у планове и програме уколико се израђују у одвојеним фазама.

Како би била потпуно интегрисана, процедура стратешке процене треба да се преплиће са процедуром израде Просторног плана.

Табела 10. приказује принцип по којем се руководило при изради ова два елабората, односно приказана је веза између фаза израде Просторног плана и Стратешке процене.

Табела 10: Веза између фаза израде Плана и Стратешке процене утицаја

ИЗРАДА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА		ИЗРАДА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА (СПУ)
Одлучивање о изради планског документа по претходно прибављеном мишљењу органа надлежног за стручну контролу, односно комисије за планове	Узајамни утицај ових фаза - пре доношења Одлуке о изради планског документа прибавља се мишљење о предлогу одлуке да се (не)израђује СПУ	Одлучивање о изради СПУ према претходно прибављеном мишљењу надлежног органа и др. заинтересованих органа и организација
Доношење Одлуке о изради Просторног плана	Узајамни утицај ових фаза	Доношење Одлуке о изради Извештаја о СПУ
Израда материјала за рани јавни увид Просторног плана	Узајамни утицај ових фаза	СПУ планског документа на животну средину (анализа садржаја и основне документације, консултације са надлежним органима и организацијама...) - формулисање Извештаја о стратешкој процени
Израда Нацрта просторног плана		
Стручна контрола Нацрта Просторног плана	Узајамни утицај ових фаза	Мишљење заинтересованих органа и организација на СПУ
Јавни увид у Нацрт Просторног плана	Узајамни утицај ове две фазе - у пракси се оба елабората истовремено излажу на јавни увид	Јавни увид у Извештају о СПУ
Доношење Просторног плана	Орган надлежан за израду планског документа не може исти упутити у процедуру усвајања без Сагласности на Извештају о СПУ	Оцена и сагласност на Извештају од стране надлежног органа
Спровођење Просторног плана	Узајамни утицај ових фаза	Имплементација мера заштите и мониторинг према Извештају о СПУ

Циљеви стратешке процене су, с обзиром на паралелну израду ова два документа, у потпуности били усаглашени са циљем Нацрта Просторног плана. Као посебни циљеви стратешке процене истичу се:

- А. Заштита и унапређење квалитета ваздуха;
- Б. Заштита и унапређење квалитета подземних и површинских вода;
- В. Очување пољопривредног и шумског земљишта,
- Г. Очување и унапређење предела,

- Д. Очување природних добара,
- Ђ. Очување културних добара,
- Е. Смањење утицаја на становништво, насеља и објекте,
- Ж. Подстицање економског развоја и запослености,
- З. Поштовање свих предвиђених мера заштите животне средине и превенција акцидентних ситуација.

У табели 11. приказана је компатибилност општих циљева Просторног плана и посебних циљева стратешке процене.

У предметној стратешкој процени није утврђивана компатибилност свих појединачних и посебних циљева Просторног плана и стратешке процене, јер су сви посебни циљеви Просторног плана усклађени са општим циљевима у Плану.

Табела 11: Компатибилност циљева Просторног плана и СПУ

ЦИЉЕВИ ПЛАНА	А	Б	В	Г	Д	Ђ	Е	Ж	З
Утврђивање планских решења којима се резервише простор за инфраструктурни коридор мотопута Сомбор - Киkinда, дефинише посебан режим заштите коридора и контактних подручја, обезбеђују услови за очување и унапређење квалитета саобраћајне повезаности и доступности насеља, привредних и туристичких комплекса у ширем заштитном појасу државног пута и зони његовог утицаја	+	+	+	0/-	0/+	0	+	+	+
Дефинисање односа са осталим наменама и инфраструктурним системима у ширем заштитном појасу и зони утицаја мотопута, ради боље интеграције и веће улоге државног пута и утицаја на привредни и социјални развој окружења	+	+	+	0	0/+	0	+	+	+
Утврђивање трасе мотопута и саобраћајних веза са мрежом државних и општинских путева у окружењу коридора одређивањем оптималних локација петљи, денивелисаних укрштања и површинских раскрсница ⁸	+	+	0	0/-	0	0	+	+	+
Утврђивање локација функционалних садржаја мотопута - база за одржавање	0	0	0	0	0	0	0/+	0/+	+
Утврђивање локација пратећих садржаја за потребе корисника пута - паркиралишта, одморишта и услужних центара	+	+	0	0/-	0/+	0	+	0/+	+
Међусобно усклађивање планираног коридора мотопута и осталих планираних и постојећих инфраструктурних система у коридору (остале саобраћајне, водопривредне, електро и термоенергетске и телекомуникационе инфраструктуре)	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Смањење негативних утицаја мотопута на животну средину у ширем заштитном појасу и зони његовог утицаја	+	+	+	+	+	0	+	+	+
Обезбеђење заштите од буке на деловима коридора који пролазе поред насеља	0	0	0	0	0	0	+	+	+
Очување и унапређење природних, културних и других вредности у коридору	0	0	0	0/-	0	0	+	+	+
Пејзажно уређење трасе и објеката мотопута, очување карактера предела у коридору и на подручју Просторног плана	0	0	0	+	0/+	0	+	+	+
Очување и заштита регионалних и локалних изворишта водоснабдевања и квалитета воде у водотоцима и каналима у коридору и зони његовог утицаја	0	+	0	0	0	0	+	+	+
Омогућавање остварења одрживог развоја пољопривредне производње у зони утицаја коридора и максимално очување постојећег квалитета пољопривредног земљишта	+	+	+	+	+	0/+	+	+	+
Усаглашавање и решавање потенцијалних конфликта везаних за пролазак коридора кроз шуме и шумско земљиште	+	+	+	+	+	0	+	0/+	+
Развој туризма прилагођеног потребама туристичких тржишта и локалног становништва, али и захтевима које транзит на коридору поставља у погледу удобности и безбедности путовања	+	+	0/+	+	+	+	+	+	+

+ - позитивно, 0 - неутрално, - негативно

⁸ Овим Просторним планом утврђивање трасе, локације функционалних и пратећих садржаја аутопута, сервисних, саобраћајница и осталих саобраћајних капацитета (алтернативни правци мотопуту, некатегорисана путна мрежа у окружењу и др.), извршиће се у складу са нивоом техничке (пројектне) документације за реализацију предметних деоница мотопута, уз сагледавање резултата досадашњих истраживања и важећих планских и развојних докумената.

III ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СА ОПИСОМ МЕРА ЗА СМАЊЕЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

1. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Стратешком проценом се сагледавају могући негативни утицаји планских решења на квалитет животне средине, из чега следи дефинисање мера за превенцију или минимизацију истих.

Стратешком проценом се разматрају питања и проблеми везани за заштиту животне средине, који се односе на:

- утицај досадашњих саобраћајних активности у региону и повећање потребе за побољшањем путне инфраструктуре услед економског развоја
- Утицај планираног пута на природне ресурсе
- Мере и услове заштите животне средине током извођења радова и након извођења радова и привођења простора планираној намени, односно изградњи пута.

У поступку стратешке процене могућих утицаја планских решења на животну средину, потенцијала и ограничења у простору и животној средини, планска решења су вреднована у односу на:

- Природне карактеристике, постојеће стање и услове у простору;
- Створене вредности, постојећу намену и досадашњи начин коришћења простора и планирано уређење;
- Стање комуналне опремљености и уређености простора;
- Стање и статус природних вредности;
- Услове надлежних институција добијених у поступку израде Просторног плана и Извештаја о стратешкој процени;
- Циљеве планског документа вишег хијерархијског нивоа и циљеве предметног Просторног плана.

Планска решења формулисана су у складу са смерницама и циљевима планова вишег хијерархијског нивоа, као и условима надлежних институција, органа и предузећа, достављених за потребе израде овог Просторног плана, и другим значајним документима за овај простор.

У плански документ су интегрисане мере и услови заштите животне средине, ограничења и обавезе које се недвосмислено морају спроводити на предметном простору. Заштита животне средине је један од приоритетних задатака савременог друштва. Данас присутне негативне последице углавном су последица непоштовања планских докумената, испуштања непречишћених отпадних вода у реципијенте, недостатка еколошке свести, непоштовања принципа „загађивач плаћа“, неконтролисане и неадекватне употребе енергије, непостојања система мониторинга квалитета параметара животне средине, као и других непознавања основних законитости из домена животне средине.

Приоритетни циљ израде Стратешке процене је сагледавање могућих негативних утицаја планских решења на квалитет животне средине и прописивање мера за минимизацију истих. У циљу остварења приоритетног циља, потребно је сагледати активности и планска решења предвиђена Просторним планом, као и мере за смањење потенцијално негативних утицаја планска решења на животну средину.

У наредној табели је дат преглед планских решења по секторима плана, док су у наредним поглављима сагледавани утицаји планских решења по секторима плана у односу на циљеве стратешке процене.

Табела 12: Планска решења обухваћена стратешком проценом утицаја

Бр.	ПЛАНСКО РЕШЕЊЕ ПО ОБЛАСТИМА
Заштита природних ресурса (вода, ваздух, земљиште, подземне воде)	
1.	Забрана упуштања непречишћених вода у упојне бунаре, природне ретензије и водопрпусне септичке јаме или на друга места где би такве воде могле доћи у контакт са подземним и површинским водама, посебно на подручју посебне намене
2.	Успостављање континуираног праћења стања животне средине, односно: праћењем емисије загађујућих материја у ваздух, подземне и површинске воде и земљиште и мониторинга буке (у зони утицаја пута, уколико се Студијом процене утицаја пројектне документације покаже као потребно)
3.	Пречишћавање (примарно и секундарно) отпадних вода до траженог степена квалитета за реципијент
Заштита природних вредности	
4.	У оквиру просторних целина од значаја за очување биолошке и геолошке разноврсности, спроводиће се заштита простора у складу са мерама заштите природе
5.	Газдовање шумским земљиштем у складу са мерама заштите биодиверзитета, а у оквиру заштићених подручја у складу са мерама које су прописане у важећим актима о заштити
6.	Коришћење, уређење и заштита водног земљишта у оквиру заштићених подручја у складу са донетим уредбама о заштити
7.	Заштита строго заштићених врста спровођењем забране коришћења, уништавања и предузимања свих активности којима се могу угрозити дивље врсте и њихова станишта, као и предузимањем мера и активности на управљању популацијама
8.	Заштита еколошке мреже на основу Уредбе о еколошкој мрежи, којом се обезбеђује спровођење мера заштите ради очувања предеоне и биолошке разноврсности, одрживог коришћења и обнављања природних ресурса и добара и унапређења заштићених подручја, типова станишта и станишта дивљих врста
9.	Заштита свих вредности и специфичне просторне целине, односно структуре, разноврсности и међусобне интеракције природних (абиотичких и биотичких) и културних (руралних и урбаних) елемената предеоних подцелина
Заштита културних вредности	
10.	Идентификација културног наслеђа у циљу јачања локалног и регионалног идентитета.
	Обезбеђивање адекватне доступности културног наслеђа.
11.	Адекватна заштита и одрживо управљање културним добрима. Коришћење непокретних културних добара у туристичке сврхе и дефинисање археолошких локалитета као развојног потенцијала предметног простора, а не као ограничавајућег фактора.
12.	Адекватна презентација културног наслеђа у циљу повећања предеоних вредности простора.
Заштита животне средине и здравља становништва	
13.	Ревитализација и рекултивација деградираних простора, унапређење квалитета животне средине са циљем унапређења животних услова на планском подручју
14.	Успостављање мониторинга медијуме животне средине и примена мера заштите животне средине у току изградње и експлоатације свих објеката у обухвату Просторног плана, а у функцији пута, као и пратећих садржаја
Заштита термоенергетске инфраструктуре и експлоатација минералних сировина	
15.	Приликом израде техничке документације планиране саобраћајнице потребно је од управљача транспортног и дистрибутивног система природног гаса, правног субјекта који врши експлоатацију нафте и природног гаса, затражити детаљне податке о трасама цевовода и објектима за експлоатацију нафте и природног гаса и предвиделе мере заштите.

Бр.	ПЛАНСКО РЕШЕЊЕ ПО ОБЛАСТИМА
16.	Цевоводе гасовода и нафтовода који ће се укрштати са планираном саобраћајницом потребно је у коридору саобраћанице и заштитити увлачењем у заштитне цеви. Постојећу подземну гасоводну и нафтоводну инфраструктуру, на деоницама где је угрожена изградњом саобраћајнице, потребно је изместити на прописна растојања и по потреби заштитити.
17.	Изградња зграда, јавних путева, канала и других саобраћајница, као и електричних водова високог напона са одређеним заштитним стубовима на експлоатационом пољу, као и осталих инфраструктурних објеката, може се одобрити по претходно прибављеној сагласности министарства Рударства и енергетике. Пре издавања локацијских услова који се издају у складу са посебним прописима за изградњу објеката, потребно је прибавити мишљење привредног субјекта који врши експлоатацију о предложеном правцу и положају ових објеката на експлоатационом пољу.
Управљање отпадом	
18.	Одлагање комуналног и других врста отпада у складу са регионалним плановима управљања отпадом и локалним плановима за територијалне јединице које су обухваћене овим Просторним планом
Унапређење водне и комуналне инфраструктуре	
19.	Изградња нових водних објеката и реконструкција постојећих водних објеката, као и објеката у служби истих на постојећим каналима (црпне станице, уставе, трафостанице)
20.	Обезбеђење одговарајућих услова у смислу комуналне опремљености простора, као и уређење и обезбеђење водних ресурса од даљег загађивања
Унапређење саобраћајне инфраструктуре	
21.	Изградња путског профила, са мотопутем, алтернативном и повезном саобраћајницом
22.	Реализација функционалних и пратећих садржаја за кориснике пута
23.	Минимизирање утицаја коридора на природне ресурсе, непокретна и културна добра правилним избором и позиционирањем трасе
24.	Коришћење савремених технологија приликом изградње и експлоатације пута
25.	Примена савремених техничко-технолошких мера у току изградње/експлоатације, у циљу заштите околине од утицаја саобраћаја (вода, земљиште, ваздух, бука)
Заштита од природних и техничко-технолошких удеса и несрећа	
26.	Примена мера заштите у складу са мерама заштите од ванредних ситуација
27.	Формирање заштитних појасева зеленила на простору у обухвату Просторног плана, у оквиру саобраћајне и водне инфраструктуре и пољопривредног земљишта – у функцији заштите каналске мреже, заштите од ветра, заштите пољопривредног земљишта и усева.

2. ПОРЕЂЕЊЕ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА И ПРИКАЗ РАЗЛОГА ЗА ИЗБОР НАЈПОВОЉНИЈЕГ РЕШЕЊА СА АСПЕКТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Приоритетни циљ израде Стратешке процене је сагледавање могућих негативних утицаја планских решења на квалитет животне средине и прописивање мера за минимизацију истих.

У циљу остварења приоритетног циља, потребно је сагледати активности и планска решења предвиђена Планом, као и мере за смањење потенцијално негативних утицаја планских решења на животну средину.

Процена утицаја варијантних решења

Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину не прописује шта су то варијантна решења Просторног плана која подлежу стратешкој процени утицаја, али у пракси се морају разматрати најмање две варијанте:

- Варијантно решење 1 - уколико не дође до спровођења планских решења;
- Варијантно решење 2 - уколико се реализују планска решења (варијанта одрживог развоја).

Стратешка процена се бави разрадом варијанте реализације, односно не реализације планских активности, док се пројектна документација односно студија процене утицаја на животну средину бави разматрањем техничких и технолошких варијанти.

Током израде идејног пројекта који представља основ за израду овог Просторног плана и дефинисање планских решења, разматрано је неколико варијанти у погледу избора трасе пута, при чему је изабрана траса разрађена у овом Просторном плану, а самим тим и у стратешкој процени која разматра утицаје планских решења на животну средину.

У даљим разматрањима посматрана су два варијантна решења 1 и 2. што је приказано у наредној табели.

Табела 13: Процена утицаја сектора Просторног плана у односу на циљеве стратешке процене утицаја у односу на варијантна решења

Циљеве стратешке процене

- А. Заштита и унапређење квалитета ваздуха;
- Б. Заштита и унапређење квалитета подземних и површинских вода;
- В. Очување пољопривредног и шумског земљишта;
- Г. Очување и унапређење предела
- Д. Очување природних добара
- Ђ. Очување културног наслеђа
- Е. Смањење утицаја на становништво, насеља и објекте
- Ж. Подстицање економског развоја и запоследности
- З. Поштовање свих предвиђених мера заштите животне средине и превенција акцидентних ситуација

СЕКТОР ПЛАНА	СЦЕНАРИО РАЗВОЈА	ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ								
		А	Б	В	Г	Д	Ђ	Е	Ж	З
Заштита природних ресурса (вода, ваздух, земљиште, подземне воде)	ВАРИЈАНТА 1	-	-	0/+	0	0/-	0	0/-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	0/+	+	+	0/-	0/+	0/+	+	+	+
Заштита природних вредности	ВАРИЈАНТА 1	0/+	0/+	0/-	-	-	-	0/-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+	0/+	+	+	+
Заштита животне средине и здравља становништва	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-	0	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+	0/+	+	+	+
Управљање отпадом	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-	0	-	0	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Унапређење водне инфраструктуре	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-	0	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+	0/+	+	+	+
Унапређење саобраћајне инфраструктуре	ВАРИЈАНТА 1	-	0	+	0/+	-	0	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	0/+	0/-	+	+	0	+	+	+
Заштита од природних и техничко-технолошких Удеса и несрећа	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-	0	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+	+	+	+	+

+ - укупно позитиван утицај, - - укупно негативан утицај, 0 - неутралан утицај

Разлози за избор најповољнијег варијантног решења

На основу члана 15. Закона о стратешкој процени утицаја обавезно је поређење варијантних решења и приказ разлога за избор најповољнијег решења.

Резимирајући позитивне и негативне ефекте варијанти Просторног плана, може се констатовати следеће:

1. У варијанти да се Просторни план не донесе и да се развој настави по досадашњем тренду могу се очекивати негативни ефекти са аспекта заштите животне средине и неадекватно и неодрживо коришћење предметног простора што би довело до даљег угрожавања природних ресурса, неконтролисаног испуштања отпадних вода, нарушавања здравља становништва и других негативних утицаја на подземне воде, земљиште, недовољне саобраћајне и економске повезаности итд;
2. У варијанти да се Просторни план имплементира могу се очекивати бројни позитивни ефекти у сваком сектору, посебно у области економије и привреде, али и заштите животне средине, водне инфраструктуре, заштите земљишта и здравља становништва, повећања економске развијености и боље саобраћајне повезаности.

На основу изнетог може се закључити да је варијанта доношења предложеног Просторног плана повољнија у односу на варијанту да се Просторни план не донесе.

3. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И УНАПРЕЂЕЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ЦИЉУ СПРЕЧАВАЊА И ОГРАНИЧАВАЊА НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА

3.1. ОПШТЕ МЕРЕ У ТОКУ ИЗГРАДЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ ОБЈЕКТА

Током извођења радова на припреми терена и изградњи објекта потребно је планирати и применити следеће мере заштите:

- Носилац пројекта је дужан да поштује Закон о планирању и изградњи, као и подзаконска акта донета на основу овог Закона;
- Вршити редовно квашење запрашених површина и спречити расипање грађевинског материјала током транспорта;
- Утврдити обавезу санације земљишта, у случају изливања уља и горива током рада грађевинских машина и механизације;
- Отпадни материјал који настане у процесу изградње прописно сакупити, разврстати и одложити на за то предвиђену и одобрену локацију;
- Материјал из ископа одвозити на унапред дефинисану локацију, за коју је прибављена сагласност надлежног органа; транспорт ископаног материјала вршити возилима која поседују прописане кошеве и систем заштите од просипања материјала;
- Ако се у току радова наиђе на природно добро које је геолошко-палеонтолошког типа и минеролошко-петрографског порекла, за које се претпоставља да има својство природног споменика, извођач радова је дужан да о томе обавести надлежну организацију за заштиту природе.

3.2. ИНФРАСТРУКТУРА

3.2.1. Саобраћајна инфраструктура

Мере заштите земљишта, површинских и подземних вода у току изградње пута:

- ископ и израду темеља за обалне стубове, потпорне зидова и др. објекте који се налазе на, или у близини тела површинских вода, вршити у периоду ниског водостаја (јул - септембар), како би се негативни утицаји на реке и њихове обале свели на минимум;

- у непосредној близини река се мора избећи просипање било каквих опасних материја. У том смислу, од извођача радова треба захтевати да за своје машине користе биоразградива средства за подмазивање, као и биоразградива уља за мењаче, како би се на минимум svelo загађивање у току извођења радова;
- одржавање, пуњење горивом и чишћење грађевинских машина вршити на локацијама које су удаљене од водотокова и које ће бити дефинисане пре почетка извођења радова;
- обале река у истражном простору треба заштитити оградама у току фазе изградње, у циљу спречавања негативних утицаја који могу бити изазвани вожњом и искрцавањем материјала у близини истих;
- онемогућити вожњу машина унутар река, потока или на њиховим обалама, изузев у случајевима када је то немогуће избећи због изградње неког објекта или конструкције;
- дефинисати одговарајуће складиштење и руковођење нафтним дериватима и бојама. Избегавати истакања супстанци опасних по воду, као што су уља и мазива, а у случајевима неконтролисаног просипања, предузети хитне акције чишћења. Отпадни материјал од одржавања механизације се мора одлагати на депоније отпада.

Мере заштите ваздуха, земљишта, површинских и подземних вода, те биодиверзитета у току експлоатације мотопута:

- формирањем зелених појасева, смањиће се негативни ефекти загађења ваздуха. Појасеве треба лоцирати на свим деоницама где пут тангира рурална и урбана насеља. Тамо где нема просторних могућности за формирање заштитних зелених појасева, предвидети постављање физичких баријера;
- одговарајућим хортикултурним решењем обезбедиће се заштита од појачаног загађивања ваздуха од пута на локацијама пратећих садржаја (одморишта, паркиралишта);
- контролисано сакупљање атмосферских отпадних вода које се сливају са коловозних површина (затворени систем одводњавања);
- пречишћавање атмосферских и отпадних вода пре њиховог упуштања у реципијент у оквиру свих функционалних и пратећих садржаја за кориснике.
- подизање заштитне ограде око мотопута, што представља сигурну заштиту од излетања животиња на пут и њиховог изгинућа;
- у случају акцидената у зони коридора мотопута, препоручује се интензиван мониторинг врста угрожених удесом и то не само мониторинг стања популација, већ и мониторинг стања станишта;
- трасе инфраструктурних система предвидети тако да се планираним радовима потпуно не униште већи шумски комплекси, приобаља водотока, делови мочварних површина, напуштени делови корита и др.;
- при одређивању локација пратећих садржаја неопходно је узети у обзир решења која ће постојећи зелени фонд максимално очувати, а посебно високо зеленило, вреднија појединачна стабла, групације и шумарке.

Мере заштите од буке

При анализи утицаја саобраћајне буке, неопходно је водити рачуна о граничним растојањима пута у односу на насеља, која је потребно реализовати како би се избегао негативан утицај саобраћајне буке од планиране саобраћајнице.

Редукцију нивоа буке је могуће постићи избором и самим пројектним решењима трасе или заштитним конструкцијама за смањење утицаја буке (панели, зидови) који заузимају мање простора и којима се постижу се врло значајни ефекти редукције буке.

3.2.2. Хидротехничка инфраструктура и водни објекти

Изградња саобраћајница може доћи у колизију са осталим привредним гранама у погледу намене простора. То се пре свега односи на водопривреду која се бави пројектовањем, уређењем, коришћењем и заштитом водних ресурса. Основна заједничка тачка су им коришћење речних долина и подела простора на њима. Због тога се пре изградње било какве саобраћајнице морају ускладити, веома често, опречни интереси и интеракције између путева, привреде и водопривреде. Да би се то постигло, неопходно је поштовати водне услове и ограничења која већ постоје на одређеном простору, или се неким законским актом планирају да се изграде у наредном периоду.

Од посебног је значаја очување квалитета вода на нивоу који обезбеђује коришћење вода за кориснике са највишим захтевима, јер се у случају загађења, односно прекорачења стандарда, корисне речне воде претварају у мање корисне или бескорисне воде (са релативно малим количинама опасних и штетних супстанци могу се врло велике количине вода учинити неупотребљивим). Тако се и вредност постојећих експлоатабилних ресурса вода умањује, односно ови ресурси постају неупотребљиви.

Зато ће бити потребно да се у хидротехничком делу главног пројекта предвиде рационална и економична техничка решења предметних објеката, којима ће се у водном земљишту, постојећи водни режим очувати, односно унапредити, остварити стабилност пута и мостова у таквом водном режиму; заштитити водоток од загађивања материјама са коловоза пута и мостова и др, о трошку инвеститора предметних саобраћајних објеката.

Спровести одговарајуће хидрауличке прорачуне, као и димензионисање објеката, на основу података о карактеристичним рачунским протицајима или осмотреним протицајима и нивоима – мишљење републичке организације надлежне за хидрометеоролошке послове (РХМЗ).

Да се предвиди оптимални протицајни отвор мостова (распон, висина, доња ивица конструкције) који ће да пропусти рачунске велике воде без штетног дејства на околни терен (поплаве и др.) и да истовремено буде довољно сигуран за саму конструкцију мотопута и мостова при протицању великих вода, наноса и леда, узимајући у обзир и утицај притока.

Да се предвиде мостовски стубови и ослонци (у кориту водотока или изван речног корита) који ће стварати најмање отпоре при отицању вода, односно, који ће бити хидраулички обликовани (кружни, елипсасти, и сл.) и паралелни струјницама речног тока, тако да не изазивају дубинску ерозију (дуж речног корита), локалну ерозију (око стубова моста) и бочну ерозију (на обалама), а која би могла да угрози стабилност моста и објеката, земљиште, и др.

У случају да се јавља дубинска и бочна ерозија у зони обала, мостовских стубова и ослонаца, предвидети техничка решења којима ће се осигурати ослонци и стубови и стабилизирати речно дно узводно и низводно од моста и дуж речног корита, односно, докле се осећа негативан хидраулички утицај мостовског сужења на режим отицања вода, наноса и леда о трошку инвеститора моста.

Изградњом објеката омогућити отицање унутрашњих или узводних вода и за њихово одвођење предвидети одговарајуће мере и објекте.

На местима укрштања са бујичним водотоковима, предвидети антиерозивне мере и остале радове на обезбеђењу дна и косина водотокова.

Да се предвиде техничка решења за сакупљање, одвођење, пречишћавање и испуштање пречишћених вода са коловоза пута и мостова. Атмосферске воде пречистити до нивоа који испуњава услове за граничне вредности емисије, односно, да квалитет ових вода не нарушава стандарде квалитета животне средине.

Да се на местима укрштања трасе мотопута и мостова са водотоцима и каналима, техничка решења изградње предметних саобраћајних објеката усагласе са плановима за одбрану од поплава, и предвиди несметан прилаз службама и механизацији за одбрану од поплава заштитним водним објектима, и др.

Техничком документацијом предвидети технологију изградње мотопута којом се не ремети режим тока. Такође, неопходно је предвидети да се не постављају скеле, оплате за бетон и друге конструкције, које представљају препреке у водотоку, као и забранити депоновање материјала у кориту водотока.

3.2.3. Електроенергетска инфраструктура

Превентивне мере заштите животне средине од утицаја далековода 110kV, 220 kV и 400 kV ће се постићи одржавањем прописаних сигурносних висина и удаљености у заштитном појасу далековода, што ће смањити ризик негативних утицаја на здравље људи.

Због сигурности од акцидента, мере заштите се односе на појачану механичку сигурност елемената далековода на местима укрштања са мотопутем.

3.2.4. Термоенергетска инфраструктура

Заштита магистралног гасовода граница Бугарске-граница Мађарске DN1200

Зоне заштите гасовода дефинисао зоне заштите гасовода и режими коришћења и уређења простора у тим зонама:

Појас непосредне заштите гасовода односно експлоатациони појас (дефинисан чланом 14. Правилник о условима за несметан и безбедан транспорт природног гаса гасоводима притиска већег од 16 баг („Службени гласник РС”, бр. 37/13, 87/15)) је обострано од осе гасовода у ширини од 25,0m без обзира на врсту земљишта (пољопривредно или шумско).

У експлоатационом појасу гасовода могу се градити само објекти који су у функцији гасовода. Изградња других објеката је забрањена.

Задржавају се постојећа и планирана укрштања саобраћајне и друге инфраструктуре са гасоводом.

У експлоатационом појасу гасовода не смеју се изводити радови и друге активности, изузев пољопривредних радова дубине до 0,5 m без писменог одобрења оператора транспортног система.

У експлоатационом појасу гасовода забрањено је садити дрвеће и друго растиње чији корени досежу дубину већу од 1m, односно за које је потребно да се земљиште обрађује дубље од 0,5 m.

Појас уже заштите гасовода је обострано од границе експлоатационог појаса ширине 75 m, тј. граница појаса уже заштите је на 100 m од осе гасовода.

У појасу уже заштите забрањена је изградња објеката за боравак људи.

Постојећа путна, жељезничка и друга инфраструктура се задржава као стечено стање. Изградња нове путне и друге инфраструктуре је могућа, уз обавезујући услов обезбеђења сарадње са управљачем гасовода.

Појас шире заштите гасовода је обострано од границе појаса уже заштите ширине 100 m тј. граница лојаса шире заштите је на 200 m од осе гасовода.

У појасу шире заштите дозвољена је реконструкција, адаптација и санација постојећих објеката, као и изградња путне и друге инфраструктуре.

У овој зони се не планира нова изградња, како не би дошло до промене класе локације гасовода.

Приликом планирања изградње свих врста грађевинских објеката и инфраструктурних објеката у близини гасовода, осим наведених правила уређења зона заштите гасовода, неопходно је и придржавати се Правилника о условима за несметан и безбедан транспорт природног гаса гасоводима притиска већег од 16 bar („Службени гласник РС“, бр. 37/13, 87/15), у даљем тесту Правилник.

Изградња инфраструктуре у појасу уже заштите гасовода је могућа уз обавезно исходавање услова GASTRANS d.o.o. Нови Сад.

Правила извођења радова у зонама заштите гасовода:

Извођење земљаних радова у зони гасовода, у појасу ширине по 7 m са десне стране (где су изграђени оптички каблови) и 5 m са леве стране, рачунајући од осе гасовода, предвидети искључиво ручним ископом.

Уколико се у оквиру планираних радова налази ваздушна ознака гасовода, потребно је изместити постојећу или извести нову.

Грађевинска механизација мора прелазити трасу гасовода на обезбеђеним прелазима урађеним тако да се не изазива појачано механичко напрезање гасовода.

Употреба вибрационих алата у близини гасовода је дозвољена уколико не утиче на механичка својства и стабилност гасовода.

Уколико се јави потреба за извођењем радова у зонама опасности (околина надземних објеката гасовода) или код ослобођене гасоводне цеви, потребно је применити све мере за спречавање изазивања експлозије или пожара: забрањено је радити са отвореним пламеном, радити са алатом или уређајима који могу при улотреби изазвати варницу, коришћење возила који при раду могу изазвати варницу, коришћење електричних уређаја који нису у складу са нормативима прописаним у одговарајућим стандардима SRPS за противексплозивну заштиту, одлагање запаљивих материја и држање материја које су подложне самозапаљењу.

Уколико евентуално дође до откопавања гасоводне цеви и оштећења изолације гасовода, о овоме се хитно мора обавестити GASTRANS d.o.o. Нови Сад, ради предузимања потребних мера које ће се одредити након увида у стање на терену. Евентуалне поправке изолације извршиће се о трошку инвеститора.

Зоне заштите нафтовода и продуктовода

Коридор цевовода за транспорт нафте и нафтних деривата подразумева одређене локационе услове. У коридору/траси продуктовода издвајају се три основне зоне са различитим условима:

Прва зона - непосредне заштите износи 5 m обострано од осе продуктовода у којој је по правилу забрањено дубоко орање (преко 0,5 m), као и садња биљака са дубоким корењем (преко 1 m дубине).

Друга зона обухвата обострани појас од 30 m у коме се по правилу забрањује градња објеката за становање, с тим да су могући изузеци у случају ограничења (физичка или већ изграђени постојећи објекти) на појединим локацијама.

Трећа зона обухвата појас од 200 m обострано од осе продуктовода у којем нафтовод и продуктовод утичу на друге инфраструктурне објекте и обрнуто.

У радном појасу нафтовода и продуктовода не могу се изводити радови и друге активности, осим пољопривредних радова дубине до 0,5m без писменог одобрења енергетског субјекта који је власник или корисник нафтовода или продуктовода.

Минимална растојања спољне ивице подземних нафтовода и продуктовода од Државних путева I реда, осим аутопутева (рачунајући од спољне ивице земљишног појаса) износи минимално 15 m.

Зоне заштите транспортних и бушотинских гасовода притиска већег од 16 bar

Заштитни појас гасовода је појас ширине од 200 m са обе стране од гасовода, рачунајући од осе гасовода, у ком други објекти утичу на сигурност гасовода.

Заштитни појас насељених зграда је простор у коме гасовод утиче на сигурност тог објекта, рачунајући од спољних ивица зграда.

Табела 14: Ширина заштитног појаса насељених зграда

Пречник гасовода	Притисак 16 bar ДО 55 bar (m)
DN ≤ 150	30
150 < DN ≤ 500	30
500 < DN ≤ 1000	30

Табела 15: Минимална удаљеност објеката за боравак и становање људи од гасовода

Пречник гасовода	Притисак 16 bar ДО 55 bar (m)
DN ≤ 150	30
150 < DN ≤ 500	30
500 < DN ≤ 1000	30

Табела 16: Ширина експлоатационог појаса гасовода

Пречник гасовода	Притисак 16 bar ДО 55 bar (m)
Пречник гасовода до DN 150	10 (по 5 m од осе цевовода)
Пречник гасовода изнад DN 150 до DN 500	12 (по 6 m од осе цевовода)
Пречник гасовода изнад DN 500 до DN 1000	15 (по 7,5 m од осе цевовода)

У експлоатационом појасу гасовода могу се градити само објекти који су у функцији гасовода.

У експлоатационом појасу гасовода не смеју се изводити радови и друге активности (постављање трансформаторских станица, пумпних станица, подземних и надземних резервоара, сталних камп места, возила за камповање, контејнера, складиштења силиране хране и тешко-транспортнујућих материјала, као и постављање оградe са темељом и сл.) изузев пољопривредних радова дубине до 0,5 m без писменог одобрења оператора транспортног система.

У експлоатационом појасу гасовода забрањено је садити дрвеће и друго растиње чији корени досежу дубину већу од 1 m, односно, за које је потребно да се земљиште обрађује дубље од 0,5 m.

Изградња нових објеката не сме угрозити стабилност, безбедност и поуздан рад гасовода.

Забрањено је изнад транспортних гасовода градити, као и постављати привремене, трајне покретне и непокретне објекте.

Дистрибутивни гасовод притиска до 16 bar

Заштитни појас гасовода је простор са једне и друге стране цевовода, рачунајући од осе цевовода, у коме други објекти утичу на њихову сигурност у ком се примењују посебне мере заштите;

Изградња нових објеката не сме угрозити стабилност, безбедност и поуздан рад гасовода.

У зависности од притиска заштитни појас гасовода је:

- за ПЕ и челичне гасоводе $MOP \leq 4bar$ - по 1 m од осе гасовода на обе стране;
- за челичне гасоводе $4 bar < MOP \leq 10 bar$ - по 2 m од осе гасовода на обе стране;
- за ПЕ гасоводе $4 bar < MOP \leq 10 bar$ - по 3 m од осе гасовода на обе стране;
- за челичне гасоводе $10 bar < MOP \leq 16 bar$ - по 3 m од осе гасовода на обе стране.

У заштитном појасу гасовода не смеју се изводити радови и друге активности изузев пољопривредних радова дубине до 0,5 m без писменог одобрења оператора дистрибутивног система.

У заштитном појасу гасовода забрањено је садити дрвеће и друго растиње чији корени досежу дубину већу од 1 m, односно, за које је потребно да се земљиште обрађује дубље од 0,5 m.

Укрштања путева са гасоводом изводе се под посебним условима које издаје оператор дистрибутивног система природног гаса.

Бушотине за експлоатацију нафте гаса и слојних вода

Од ивице појаса државног пута удаљеност осе бушотине мора износити најмање 30 m, а од других јавних саобраћајница најмање 15 m.

3.3. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

3.3.1. Мере заштите ваздуха

За време извођења грађевинских радова потребно је спровести низ мера како би се негативни утицаји на квалитет ваздуха свели на минимум:

- у циљу спречавања неконтролисаног разношења грађевинског материјала транспортним средствима потребно је спроводити чишћење возила пре изласка на јавне површине, као и обавезно прекривање или влажење материјала који се транспортује како не би дошло до његовог развејавања;
- по сувом и ветровитом времену спроводити редовно влажење површина са којим може доћи до развејавања прашине;

- обавезно обезбедити техничку исправност механизације, редовним (по потреби ванредним) техничким контролама емисије штетних гасова у складу са законском регулативом.

Уколико се у непосредној близини налазе угрожени објекти, планском и пројектном документацијом је потребно предвидети следеће мере:

- формирање зелених заштитних појасева, од различитих засада отпорних на загађење ваздуха;
- израда пројекта пејзажног решења за заштиту од загађења ваздуха у непосредној близини пратећих садржаја.

3.3.2. Мере заштите од буке

На основу претходних искустава, као и посматрајући делове постојеће трасе мотопута који ће постати деонице мотопута, може се закључити да је у току израде Идејног пројекта, односно Студије о процени утицаја на животну средину, потребно извршити моделовање саобраћајне буке и на основу резултата предвидети мере у току изградње и у току експлоатације, које су неопходне за умањење утицаја буке на околину, с обзиром на то да дуж трасе планираног пута постоје евидентирана насеља и појединачни садржаји који у планском периоду могу бити изложени прекомерним нивоима буке у току изградње и у току експлоатације.

У току извођења радова потребно је предузети следеће мере заштите:

- спроводити редован мониторинг буке у непосредној близини градилишта;
- захтевати од извођача радова да поштује мере ублажавања од буке;
- приликом извођења радова користити модерну опрему са пригушивачима буке (опрема која задовољава захтеве Директиве ЕС/2000/14);
- придржавати се уобичајних радних сати у току дана;
- у близини насеља рад са бучном опремом треба да буде ограничен, обавезна употреба заклона.

Пре пуштања планиране саобраћајнице у експлоатацију, а на основу локацијских услова, урадити техничку документацију за техничке мере заштите од буке унутар појаса пута (Пројекат за грађевинску дозволу техничких мера заштите од буке и Пројекат за извођење техничких мера заштите од буке), при чему је потребно обезбедити следеће мере заштите:

- на местима где долази до прекорачења саобраћајне буке, у близини насељених места и објеката, потребно је планирати техничке мере заштите - конструкције за заштиту од буке;
- конструкције за заштиту од буке морају задовољавати акустичне, конструктивне и визуелне карактеристике;
- конструкције је потребно димензионисати и реализовати за плански период од најмање десет година, са могућношћу етапне надоградње.

3.3.3. Мере заштите земљишта, површинских и подземних вода

Имајући у виду просторне карактеристике коридора, до загађивања површинских и подземних вода и земљишта у планираном коридору мотопута, у постојећем стању, долази због неадекватне примене вештачких ђубрива, пестицида и хербицида у ратарској и повртарској производњи и потенцијално депоновања отпада, на локацијама које служе за деповање отпада који се генерише на територији општина обухваћених пројектом, као и неадекватног третмана комуналних отпадних вода и индустријских отпадних вода.

У циљу заштите путног правца од спирања и одроњавања, потребно је предвидети озелењавање травом, шибљем и другим аутохтоним растињем које не угрожава прегледност пута косина, усека, засека и насипа, као и друге косине у путном земљишту, на локацијама где је то могуће и ако карактеристике терена то омогућавају.

У циљу заштите и спречавања неповољног утицаја радова на изградњи планиране саобраћајнице на квалитет земљишта потребно је предузети следеће мере:

- изградити контролисани систем одвођења атмосферских вода са коловоза до сепаратора за пречишћавање;
- хумусни материјал који ће бити скинут приликом изградње потребно је користити за хумизирање косина насипа. Начин и место његовог депоновања утврдити приликом израде пројектно-техничке документације;
- приликом изградње избећи непотребно збијање земљишта;
- увести забрану отварања неконтролисаних приступних путева појединим деловима градилишта;
- све манипулације нафтом и њеним дериватима у току процеса градње, неопходно је обављати на посебно дефинисаном месту уз максималне мере заштите како не би дошло до просипања;
- сву амбалажу за уље и друге нафтне деривате сакупљати и односити на контролисане депоније извођача радова, са којих се контролисано односи преко овлашћеног комуналног предузећа;
- обавезно је паркирање машина само на уређеним местима;
- уколико дође до загађења тла уљем и нафтним дериватима, на тим местима обавезно се уклања део земљишта и односи на депонију предвиђену за такву врсту отпада;
- забрањено је прање машина и возила у зони радова;
- забрањено је прање миксера и одстрањивање преосталих делова бетонске масе на било које површине ван непосредне површине пута;
- за сва позајмишта и депоније израдити потребну техничку документацију (пројекти рекултивације);
- изградити контролисани систем одвођења атмосферских вода са коловоза до сепаратора за пречишћавање.

Заштита вода и њихово коришћење остварује се у оквиру интегралног управљања водама, спровођењем мера за очување површинских и подземних вода и њихових резерви, квалитета и количина.

Воде се могу користити, а отпадне воде испуштати уз примену одговарајућег третмана, на начин и до нивоа који не представља опасност од загађивања.

Мере заштите вода обезбеђују спречавање или ограничавање уношења у воде опасних, отпадних и других штетних материја, праћење и испитивање квалитета површинских и подземних вода, као и квалитета отпадних вода и њихово пречишћавање. У циљу заштите и спречавања неповољног утицаја планиране саобраћајнице на квалитет вода, потребно је предузети следеће мере:

- обавезно је очување квалитета површинских и подземних вода у складу са захтеваном класом квалитета;
- у близини водотокова кориситити само квалитетан материјал за насип, као што је шљунак без примеса земље или других нечистоћа;
- приликом израде техничке документације предвидети зоне од биљног покривача између саобраћајнице и водних тела;
- испуштена вода у реципијент квалитетом мора да одговара прописима, што се доказује пројектом за водотокове и подземне воде;
- пројектно-техничком документацијом предвидети заштиту од ерозије;
- пројектно-техничком документацијом предвидети решење обезбеђивања изворишта подземних и површинских вода и заштиту водоносних слојева од загађења;

- планирана саобраћајница не сме да прекине водоносне слојеве, а уколико пресеца, техничком документацијом предвидети дренажни слој којим ће се сачувати континуитет водоносног слоја;
- одводњавање атмосферске воде мора да се обезбеди контролисаним системом одвођења атмосферских вода са коловоза, до сепаратора за пречишћавање пре упуштања у реципијент;
- сви објекти који су у функцији планираног пута, ако испуштају отпадне воде у водоток, морају обезбедити третман вода до друге категорије, по свим параметрима дефинисаним категоризацијом водотокова;
- приликом пројектовања система за одводњавање отпадних вода са коловозне површине, посебну пажњу обратити на местима укрштања мотопута са водотоцима, ради спречавања директног изливања штетних материја у реципијенте;
- доношење акта који регулише обим и временске интервале поступка контроле, чишћења и, према потреби, поправке објекта одводњавања површинских вода и објекта за њихово пречишћавање.
- при регулацији водотока предност дати тзв. природном уређењу и биотехничким мерама, са што мање видљивог бетона, камена и геометријски правилних линија регулације.

3.4. МЕРЕ ЗАШТИТЕ КУЛТУРНИХ ДОБАРА

Заштита добара под претходном заштитом

Мере заштите за непокретна културна добра која уживају претходну заштиту и евидентирана културна добра прописују територијално надлежни Заводи за заштиту споменика културе.

За археолошка налазишта, односно добра која уживају претходну заштиту, прописане су мере заштите:

- На археолошким локалитетима се не смеју спроводити земљани ископи и грађевински радови без примене прописаних мера заштите археолошког локалитета.
- Пре изградње на археолошким налазиштима, потребно је пре предузимања било каквих земљаних радова тражити посебне услове и програм мера заштите археолошких налазишта.
- За будуће грађевинске захвате и земљане радове Инвеститор је обавезан да обезбеди стручни надзор и заштитна археолошка истраживања.
- Неопходна мера заштите археолошких локалитета подразумева спровођење претходних заштитних археолошких ископавања, која спроводи територијални завод за заштиту споменика културе.
- Инвеститор је обавезан да у току израде пројекта, тражи од територијално надлежног завода за заштиту споменика културе услове, ради издавања детаљних услова и мера заштите археолошких локалитета на самој траси пута.
- Извођач грађевинских и других радова, који наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете, дужан је да одмах, без одлагања прекине радове и обавести надлежни завод за заштиту споменика културе и да предузме мере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на месту и у положају у коме је откривен.
- На осталом делу трасе обавезно обезбедити услове праћења свих земљаних радова од стране стручњака територијалног завода за заштиту споменика културе.

3.5. ЗАШТИТА ПРИРОДЕ И ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ

Мере заштите, уређења и унапређења природних добара, биодиверзитета и диверзитета предела спроводити на основу Закона о заштити природе, Закона о заштити животне средине, принципа међународних конвенција и условима из овог Просторног плана.

На основу **Закона о заштити природе** потребно је заштитити и очувати природу, биолошку, геолошку и предеону разноврсност. У оквиру **заштите природних добара** потребно је спроводити мере заштите у складу са важећим актима о заштити. Заштита **биодиверзитета** ће се спроводити кроз заштиту станишта природних реткости и заштиту еколошких коридора.

Опште смернице у оквиру заштите природних вредности на подручју обухвата Просторног плана су:

- очување јединствености, аутентичности и изворности свих природних добара;
- заштита и несметано остваривање функција заштићених природних добара са њиховим заштићеном околином;
- очување специјске и екосистемске разноврсности простора, кроз очување локалитета који су станишта природних реткости;
- картирање, валоризација и стављање под заштиту природних добара која су предложена за заштиту;
- успостављање мреже еколошких коридора који омогућавају кретање и ширење врста;
- заштита биодиверзитета укупног простора кроз очување биолошке разноврсности и спречавање ширења инвазивних врста;
- очување и уређење предела на простору обухвата Просторног плана;
- дефинисање услова за пејзажно обликовање трасе пута усклађивањем планских решења са одликама природних добара и диверзитетом предела; и
- формирање пролаза за животиње кроз инфраструктурни коридор са циљем очувања проходности миграторних врста.

У складу са **Конвенцијом о биолошкој разноврсности** („Службени лист СРЈ“ Међународни уговори, бр. 11/2001), потребно је спречавати ширење, а по потреби предузимати мере за уништавање инвазивних врста. Потребно је заштитити и очувати биолошки диверзитет укупног простора и **предео** у целини.

Стратегија заштите и коришћења природних вредности подразумева постизање равнотеже између активности у простору и предеоних елемената, ради минимизирања оптерећења на заступљене типове предела и очување и унапређење предела и предеоне разноврсности у обухвату Просторног плана.

У том смислу је потребно **пејзажно обликовати** путни појас, све инфраструктурне објекте и пратеће садржаје, ради санирања последица оштећења предела, естетског и визуелног вођења саобраћаја, заштите животне средине и стварања новог вегетацијског коридора кроз који ће бити омогућен проток врста.

На просторима природних добара кроз које пролази планирана траса инфраструктурног коридора и остала путна инфраструктура потребно је ускладити активности у простору са мерама заштите.

На осталим заштићеним природним добрима која се налазе у обухвату овог Плана, али ван планиране трасе инфраструктурног коридора, мере заштите је потребно спроводити на основу важећих уредби и одлука о проглашењу заштите.

Приликом изградње коридора аутопута и његових пратећих садржаја неопходно је придржавати се мера заштите природних добара према условима надлежног завода за заштиту природе.

Заштита и коришћење природних добара

Мере заштите на подручју СРП „Ритови доњег Потисја“:

- приликом изградње коридора аутопута техничким решењима избећи уништавање тла у што већој мери;
- планирати минимално уклањање вегетације;
- у случају потребе уклањања појединачних стабала или њихових делова обезбедити дознаку стабала (од стране ЈП „Војводинашуме“ и ЈВП „Воде Војводине“);
- како се изградњом пута нарушава и уништава искључиво простор намењен за изградњу трупа пута, пратећих објеката и опрему, неопходно је озелењавање путног појаса на косинама усека и насипа, садњом аутохтоних врста;
- водене површине Резервата не могу да служе као пријемници непречишћених и недовољно пречишћених отпадних вода.

Током планирања радова и уређења градилишта:

- забрањено је отварање позајмишта, одлагање отпадног материјала и постављање било каквих привремених објеката/материјала за потребе радова на простору Резервата и еколошког коридора Тисе, као и у зони непосредног хидролошког утицаја (200 m) на њих.
- приликом ископа издвојити хумус и исти користити за санацију терена након завршетка радова. Вишак земље из ископа не одлагати унутар Резервата.

Мере заштите на подручју СРП „Царска бара“:

- како се изградњом пута нарушава и уништава искључиво простор намењен за изградњу трупа пута пратећих објеката и опрему, потребно је предвидети озелењавање путног појаса на косинама усека и насипа, садњом аутохтоних врста;
- водене површине Резервата не могу да служе као пријемници непречишћених и недовољно пречишћених отпадних вода.

Током планирања радова и уређења градилишта:

- забрањено је отварање позајмишта, одлагање отпадног материјала и постављање било каквих привремених објеката/материјала за потребе радова на простору Резервата;
- приликом ископа издвојити хумус и исти користити за санацију терена након завршетка радова. Вишак земље из ископа не одлагати унутар Резервата.

Неопходно је имати у виду да се уређење простора заснива на обавезама утврђеним одредбама чл. 33. Закона о заштити животне средине.

Мере заштите на подручју ПИО „Потамишје“

Деоница путног правца и обухват Просторног плана не обухватају катастарске парцеле 4861, 4863, 4870, 4871 4872 к.о. Фаркаждин (град Зрењанин) и катастарске парцеле број 757, 769, к.о. Идвор (општина Ковачица), које су истакнуте у решењу о условима заштите природе за потребе израде Просторног плана. Деоница путног правца и обухват Просторног плана простиру се преко дела катастарске парцел бр. 1845/2 к.о. Идвор, која је такође истакнута у Решењу о условима заштите природе.

На делу коридора предметног путног правца који пролази кроз подручје у поступку заштите Предео изузетних одлика „Потамишје“ и његову заштитну зону утврђене су следеће мере заштите:

- деоницу предметног путног правца планирати на начин да се избегну радови који условљавају засипање депресија, мртваја и водених тела на локалитетима у режиму заштите другог степена у општини Ковачица, катастарска парцела бр 1845/2 к.о. Идвор.
- забрањено је прекидање миграторних праваца риба било којом чврстом трајном препреком која се налази у води. То се односи на локалитет који се налази у општини Ковачица, катастарска парцела бр. 1845/2 к.о. Идвор и ток реке Тамиш на подручју ПИО „Потамишје“;
- забрањено је привремено или трајно одлагање опасних материја;
- забрањено је непланско одлагање или складиштење инертног материјала (песак, шљунак, земља и друго);
- забрањени су остали радови и активности којима се загађује ваздух, земљиште, подземне и површинске воде;
- забрањено је отварање позајмишта песка и земље.

Заштита биодиверзитета

Заштита биодиверзитета ће се спроводити кроз мере заштите станишта природних реткости и мере заштите еколошких коридора.

Еколошке коридоре који повезују изолована природна станишта и омогућавају одвијање миграција и размену генетског материјала, потребно је одржавати у природном и полуприродном стању, уз обезбеђење њихове проходности, посебно уз водотоке.

Ради очувања еколошког интегритета и природних вредности подручја:

- забрањена је изградња паркиралишта на просторима станишта/коридора и на удаљености мањој од 200 m од назначених еколошких коридора или станишта, У складу са могућностима, надвожњаке и друге осветљене објекте планирати на таквој удаљености од назначених станишта/еколошких коридора да ноћно осветљење објеката и осветљених деоница пута пре и после објеката не утиче на коридор/станиште (најмања удаљеност светлосних тела је 100 m, а оптимална удаљеност је 200 m);
- забрањено је отварање позајмишта, паркирање и сервисирање механизације, одлагање отпадног материјала и постављање било каквих привремених објеката/материјала за потребе радова ван трасе пута на природним стаништима заштићених подручја, регистрованих станишта еколошке мреже и еколошких коридора, као и у зони непосредног хидролошког и еколошког утицаја (200 m) на њих;
- код оних деоница пута која пролазе преко назначених станишта или заштићених подручја, све активности треба ограничити на просторну целину трасе пута – зону путног коридора. У случају потребе коришћења просторних целина ван трасе пута (нпр. привремено депоновање материјала) за њихово лоцирање неопходно је тражити посебне услове од Завода за заштиту природе;
- у свим фазама коришћења и уређења простора применити решења која обезбеђују максимално очување постојеће вегетације на означеним стаништима строго заштићених врста и еколошких коридора;
- приступне путеве за изградњу аутопута планирати тако да имају најмањи негативни утицај на станишта, да у најмањој мери прелазе преко њих, а ако прелазе, да прелазе најкраћим путем, као и да се уради санација земљишта након коришћења у те сврхе.

У складу са Законом о водама забрањено је испуштање непречишћених отпадних вода у крајњи реципијент. Уколико је реципијент хидролошки повезан са заштићеним подручјем, стаништем строго заштићених и заштићених дивљих врста или другим елементом еколошке мреже, након прикупљања зауљених отпадних атмосферских вода

системом непропусних дренажних цеви/канала неопходно је њихово пречишћавање на сепаратору уља и масти. Све отпадне воде, укључујући процедурне воде са саобраћајнице или воде са садржајем токсичних и запаљивих течности, морају бити третиране у складу са правилима одвођења и пречишћавања отпадних вода и према захтевима Уредбе о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС”, бр. 67/11, 48/12 и 1/16), односно квалитет пречишћеног ефлуента мора задовољавати прописане критеријуме за упуштање у крајњи реципијент.

Мере заштите очувања еколошких својстава водотокова и канала као станишта и еколошких коридора

Водотоци и канали са улогом еколошких коридора не могу да служе као пријемници непречишћених или недовољно пречишћених отпадних вода.

У највећој могућој мери очувати морфологију приобаља и обалног појаса. На деоницама где не постоје алтернативна решења и неопходно је извршити регулацију водотока/канала или премештање деонице тока, применити техничка и биотехничка решења, којима се обезбеђују карактеристике водотока/канала (дубина, проточност, нагиб и вегетација обале итд.).

Није дозвољено зацевљење водотока/канала који су назначени као еколошки коридори, односно који повезују станишта са еколошким коридорима.

Очувати/формирати појас вегетације уз обалу, као предуслов функционалности коридора. Минимална-вегетација обале је травни појас ширине 5 m, а на деоницама где је ширина обалног појаса већа од 8 m, обезбедити подизање појасева високог зеленила.

Код свих хидротехничких објеката који стварају баријеру за кретање животиња коритом или обалом, односно могу да заробе ситне животиње (нпр. стрме вештачке површине, таложници и шахтови вертикалних зидова), треба обезбедити техничка решења (нпр. храпаве површине, одговарајући нагиб зидова/корита) које обезбеђују безбедно кретање малим животињама унутар корита, односно омогућују излазак из корита или објеката.

Општа правила уређења пролаза за животиње унутар мостова и пропуста:

- Просторе за кретање дивљих врста сместити изнад нивоа просечних пролећних водостаја (период март – април), и планирати са обе стране корита.
- уколико профил корита водотока унутар пролаза има нагиб већи од 15°, треба формирати хоризонталну терасу ширине 0,4 -1,0 m за кретање животиња изнад нивоа средњег водостаја. Косине корита и обале треба да буду нагиба мањег од 45°, грубо храпаве (могуће решење су хоризонтална ребра или урези), што ће спречавати да животиње упадну у воду и олакшаће им излаз из воде;
- саму терасу за кретање обложити природним типом подлоге обале водотока дате локације (нпр. глиновито земљиште) и повезати са обалом ван пропуста/моста.
- обезбедити што бољу осветљеност пролаза дневном светлошћу;
- вегетација испред моста треба да буде физички повезана са природном вегетацијом околине (избор врста зависи од локалних еколошких услова и од постојања обалоутврде);
- обала (или део обалног појаса) испред моста треба да буде покривена природним типом земљишта датог локалитета (избегавати бетон).

Побољшати проходност цевастих пропуста као потенцијалних пролаза за ситне животиње, побољшавањем осветљености и услова проветравања на што већем броју локација, нарочито код пропуста пречника већих од једног метра.

У зависности од резултата процене утицаја на животну средину, по потреби планирати специјалне пролазе за водоземце слатинских и шумских подручја, у складу са важећом регулативом за безбедно кретање дивљих врста. Функционалност пролаза за животиње обезбедити редовним одржавањем.

Ради смањења акцидентата узрокованих сударом са дивљачи и угинућа животиња на путу:

На подручју заштићених добара и назначених станишта, са циљем смањења учесталости кретања шумских врста према саобраћајници; моделирањем терена и одржавањем вегетације формирати травни појас ширине најмање 4 m између саобраћајних трака и просторних целина обраслих високом вегетацијом (шума, грмље, шибгваци, трстик). Овај травни појас треба одржавати редовним кошењем (најмање 2 пута годишње).

На подручју заштићених добара и назначених станишта обезбедити ограду за дивљач између саобраћајнице и природних станишта/коридора. Доњи део ограде до 60 cm висине, треба да има отворе (окца) до 0,5 cm. Ограду позиционирати на начин који омогућује одржавање функционалности ограде (кошење и поправке) са обе њене стране. Ограда треба да усмерава кретање фауне према уређеним пролазима за животиње, као и према мостовима и пропустима за воду као потенцијалним пролазима. Преиспитати потребу подизања ограде за дивљач и на другим деоницама, нарочито код еколошких коридора.

Спречити доспевање ситних водоземаца на пут трајном вертикалном баријером глатке површине висине најмање 0,5 метара:

- у дужини од најмање 50 m уз пут са обе стране водотока/канала са улогом еколошких коридора еколошке мреже, односно канала који су наведени под тачкама 4.2. и 4.3.;
- у дужини од најмање 50 m уз пут са обе стране водотока/канала које (директно или преко каналске мреже) повезују означена станишта са еколошким коридорима или се налазе унутар заштићених подручја и назначених станишта;
- на другим локалитетима на којима процена утицаја доказује повећану фреквенцу кретања водоземаца или других заштићених и строго заштићених врста малих димензија.

Обезбедити функционалну повезаност станишта и проходност еколошких коридора који се пресецају саобраћајницом, изградњом пролаза и прелаза за животиње или применом техничких решења која обезбеђују проходност обале за животиње код постојећих и планираних мостова и пропуста. Омогућити безбедно кретање крупне дивљачи адекватним уређењем простора (индекс слободног простора испод моста једнак или већи од 1,5; природна подлога на што већој површини обале, смањени утицаји осветљења,) испод планираних мостова код средњих и ниских водостаја:

- мост преко Тисе (одбрамбени насип такође треба да буде проходан за крупну дивљач);
- мост преко Бегеја;
- мост преко Тамиша.

Обезбедити проходност обале испод моста и за слабо покретљиве, ситне животиње (избегавање вертикалних површина које представљају препреке), на локацијама где не постоји могућност изградње комбинованог пролаза уз водоток, потребно је изградити прелазе за дивљач.

За животиње малих и средњих димензија које се крећу уз водотокове обезбедити проходност обале:

- испод мостова који прелазе преко свих означених еколошких коридора;
- код канала између станишта ЖАБ046 и ЖАБ04ц;

- са обе стране одбрамбеног насипа источног дела плавног подручја Тисе (Банатска страна);
- код канала преко станишта ЗРЕ156 (источно од планиране петље) ради очувања проходности Слатинско степског коридора Баната;
- над мртвајом уз јужни руб плавног подручја Тамиша.

Минимална ширина трака за кретање животиња је 1 m, минимална висина унутрашњег простора пролаза 2 m.

За животиње малих димензија (првенствено водоземце):

- код свих еколошких коридора еколошке мреже;
- код пресецања канала који повезују означена станишта са еколошким коридорима;
- код канала лево и десно од станишта НСА12;
- код свих канала који се налазе на заштићеним подручјима или означеним стаништима.

Минимална ширина трака за кретање животиња је 0,5 m, оптимална висина унутрашњег простора изнад нивоа воде је 2 m, минимална је 1,5 m. Користити специјалне материјале и техничка решења у складу са прихваћеним међународним стандардима (нпр. бетон посебних хидролошких особина). Обезбедити осветљеност и проветравање, обезбедити редовно чишћење и одржавање пролаза.

Проходност водних тела за рибе и друге водне организме обезбедити на плавном подручју Тамиша (у складу са мерама заштите ПИО „Потамишје“).

Пролазе за животиње унутар мостова и пропуста уредити по следећим општим правилима:

- Просторе за кретање дивљих врста сместити изнад нивоа просечних пролећних водостаја (период март – април), и планирати са обе стране корита;
- уколико профил корита водотока унутар пролаза има нагиб већи од 15°, треба формирати хоризонталну терасу ширине 0,4 - 1,0 метара за кретање животиња изнад нивоа средњег водостаја. Косине корита и обале треба да буду нагиба мањег од 45°, грубо храпаве (могуће решење су хоризонтална ребра или урези), што ће спречавати да животиње упадну у воду и олакшаће им излаз из воде;
- саму терасу за кретање обложити природним типом подлоге обале водотока дате локације (нпр. глиновито земљиште) и повезати са обалом ван пропуста/моста;
- обезбедити што бољу осветљеност пролаза дневном светлошћу;
- вегетација испред моста треба да буде физички повезана са природном вегетацијом околине (избор врста зависи од локалних еколошких услова и од постојања обалоутврде);
- обала (или део обалног појаса) испред моста треба да буде покривена природним типом земљишта датог локалитета (избегавати бетон).

Побољшати проходност цевастих пропуста као потенцијалних пролаза за ситне животиње, побољшавањем осветљености и услова проветравања на што већем броју локација, нарочито код пропуста пречника већих од једног метра.

У зависности од резултата процене утицаја на животну средину, по потреби планирати специјалне пролазе за водоземце слатинских и шумских подручја, у складу са важећем регулативом за безбедно кретање дивљих врста. Функционалност пролаза за животиње обезбедити редовним одржавањем.

3.6. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ТЕХНИЧКО ТЕХНОЛОШКИХ НЕСРЕЋА, ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА И ОДБРАНА

С обзиром на чињеницу да постоји вероватноћа удеса возила која транспортују опасне материје неопходно је предвидети посебне мере заштите у таквим ситуацијама. Низ мера које су планиране у склопу опште заштите животне средине имају свој пуни смисао и обезбеђују значајну поузданост читавог система и у случајевима хаваријских загађења.

Имајући у виду значај подручја кроз које пролази траса будућег државног пута потребно је да се у фази израде техничке документације предвиде мере превенције и мере санације.

Мере превенције су:

- обавезно предвидети техничке мере заштите у попречном профилу пута (издигнути ивичњаци, попуњавајући слојеви, хидроизолациони слојеви);
- студијом процене утицаја на животну средину обавезно предвидети мере заштите у фази градње и у фази експлоатације;
- обавезно предвидети мере ограничења брзине за возила која превозе опасне терете које су предвиђене Законом о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС”, бр. 41/09, 53/10, 101/11, 32/13 – одлука УС, 55/14, 96/15 – др. закон, 9/16-одлука УС, 24/18, 41/18, 41/18-др- закон, 87/18, 23/19 и 128/20-др. закон) и Законом о транспорту опасне робе („Службени гласник РС”, број 104/16, 83/18, 95/18 – др закон и 10/19 – др. закон);
- потребно је планирати депоновање одређених количина сорбента и одговарајуће механизације у бази за одржавање државног пута.

Мере санације су:

- у случају хаварије возила са опасним теретом (у прашкастом, грануларном, течном или гасовитом стању) саобраћај обавезно зауставити, пребацити на другу траку државног пута и послати захтев специјализованој служби у најближем месту или бази за одржавање или Сектору за ванредне ситуације Министарства унутрашњих послова;
- потребно је ограничити истицање опасне материје;
- потребно је ограничити изливену течност на простор на који се излива;
- прикупљене материје третирати са посебним поступцима регенерације и исте депоновати на специјализоване депоније;
- обавезна употреба специјалних сорбенаса и других средстава за деконтаминацију терена и санирање последица на месту изливања опасних материја;
- уколико дође до загађења у границама и ван граница појаса пута, обавезно применити методе ремедијације, како земљишта, тако и подземних вода, уколико дође до контакта;
- техничком документацијом предвидети превентивне и оперативне мере заштите, реаговање и поступке санације за случај хаваријског изливања опасних материја у околину.

За превентивну заштиту од пожара, као и његово успешно елиминисање, примењиваће се Закон о заштити од пожара („Службени гласник РС”, бр. 111/09, 20/15, 87/18 – др. закон, 87/18 и 87/18 – др. закон), утврђене мере и критеријуми противпожарне заштите. Приликом израде техничке документације, потребно израдити елаборат о заштити од пожара и прибавити сагласност на техничку документацију Сектора за ванредне ситуације Министарства унутрашњих послова.

Мере заштите од хемијског удеса

На основу података Министарства заштите животне средине, у обухвату Просторног плана подручја посебне намене налазе се следећа севесо постројења, односно комплекси:

а. Севесо постројења/комплекси са обавезом израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса (комплекси „вишег реда“):

1. МЕТАНОЛСКО СИРЋЕТНИ КОМПЛЕКС; Ул. Милошевачки пут бб, КИКИНДА, Оператера „МСК“ а.д. Киkinда;

б. Севесо постројења/комплекси са обавезом израде Политике превенције удеса (комплекси „нижег реда“):

2. ПРОИЗВОДНИ ЦЕНТАР "ВРБАС"; Колонија шећеране 9, ВРБАС, Оператера „Суноко“ д.о.о. Нови Сад;
3. САБИРНО-ОТПРЕМНА СТАНИЦА „КИКИНДА ПОЉЕ“; Тополски пут бб, КИКИНДА, Оператера „НИС“ а.д. Нови Сад
4. САБИРНО-ОТПРЕМНА СТАНИЦА „КИКИНДА ГОРЊЕ“; Кинђа бб, КИКИНДА, Оператера „НИС“ а.д. Нови Сад.

Сходно претходно наведеном, а према чл. 34 став 1 тачка 26) Закона о заштити животне средине, Министарство заштите животне средине је дало следеће услове, ради утврђивања подручја у којима ће се дугорочно сачувати одговарајуће удаљености између објеката у којима је присутна или може бити присутна једна или више опасних материја у количинама које су веће од прописаних и стамбених подручја, јавних простора, као и подручја од посебног значаја, ради заштите живота и здравља људи и животне средине:

1. Потребно је у Просторном плану јасно назначити претходно поменути севесо постројења, односно комплексе и наведене угрожене зоне могућим хемијским удесима (2.700m за Метанолско сирћетни комплекс у Киkinди и 1.000 m за остале наведене комплексе);
2. Потребно је предвидети техничко-технолошке и организационе мере потпуне обуставе саобраћаја у случају хемијских удеса на Метанолско сирћетном комплексу у Киkinди, на раздаљини од 2,700 m од локације комплекса;
3. Потребно је предвидети техничко-технолошке и организационе мере потпуне обуставе саобраћаја у случају хемијских удеса на осталим наведеним комплексима, на раздаљини од 1.000 m од локације комплекса;
4. Потребно је у сарадњи са локалним органима Сектора за ванредне ситуације МУП-а Републике Србије предвидети и мере евакуације корисника државног пута 16 реда из зона угроженим ефектима хемијских удеса, за све наведене комплексе;
5. Потребно је, сходно моделираним ефектима хемијских удеса, приликом разматрања изградње нових индустријских објеката у обухвату овог плана, приликом издавања локацијских и грађевинских дозвола, обавезно упознати потенцијалне инвеститоре са опасностима од хемијског удеса на односним локацијама.

У случају изградње нових севесо постројења/комплекса, а у складу са Правилником о садржини политике превенције удеса и садржини и методологији израде извештаја о безбедности и плана заштите од удеса („Службени гласник РС“, број 41/10), као полазни основ за идентификацију повредивих објеката разматра удаљеност од минимум 1000m од граница севесо постројења, односно комплекса, док се коначна процена ширине повредиве зоне - зоне опасности, одређује на основу резултата моделирања ефеката удеса.

Идентификација севесо постројења/комплекса се врши на основу Правилника о листи опасних материја и њиховим количинама и критеријумима за одређивање врсте докумената које израђује оператер севесо постројења, односно комплекса („Службени

гласник РС", број 41/10, 51/15 и 50/18). Поред тога, обавезе оператера и надлежних органа су црописане у поглављу 3.2 Заштита од хемијског удеса, Закона о заштити животне средине, те сходно наведеном, обавезе оператера према надлежним органима у области заштите од хемијског удеса, а у случају изградње новог севесо постројења/комплекса, почињу у року од најмање 3 (три) месеца пре почстка рада постројерња/комплекса.

У случају изградње постројења/комплекса вишег реда, уколико оператер не испуни услове из чл. 601), тј. 60г и 60д Закона о заштити животне средине, сходно чл. 60е истог закона, Министар решењем забрањује рад, тј. пуштање у рад односног постројења/комплекса. Због претходно наведеног је потребно пажљиво планирати лоцирање и изградњу нових севесо постројења/комплекса и њихових максималних могућих капацитета севесо опасних материја, како би се избегли непотребни трошкови или лоше инвестиције за оператере, али и обезбедило адекватно управљање безбедношћу од хемијског удеса.

Ратна разарања

Добијени услови и захтеви од Министарства одбране, а који се односе на просторна решења (утврђене зоне просторне заштите) у обухвату Просторног плана, уграђени су у Просторни план. Подаци поверљивог карактера детаљно су обрађени у Посебном прилогу који је саставни део Просторног плана, а који не подлеже стручној контроли, ни јавном увиду.

У случају непосредне ратне опасности и у рату, све мере цивилне заштите (заштита људи и материјалних добара, померање становништва, збрињавање становништва и др.) спроводиће се у складу са Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Службени гласник РС", број 87/18) и прописима који регулишу ову област.

Центар за разминирање, унутар граница Просторног плана води неколико локација за које се сумња да су загађене великим авионским бомбама, на следећим координатама:

ГРАД/ОПШТИНА	НАСЕЉЕНО МЕСТО	БЛИЖА ЛОКАЦИЈА	КООРДИНАТЕ	
			Y	X
Кула	Сивац		7.375.444,00	5.063.000,00
Србобран	Србобран		7.405.384,00	5.046.116,00
Киkinда	Киkinда	Близу кас. Серво Мих.	7.457.596,00	5.078.220,00
Град Сомбор	Сомбор		7.354.744,00	5.071.642,00
Град Сомбор	Сомбор		7.354.430,00	5.071.560,00
Град Сомбор	Сомбор		7.354.371,00	5.071.281,00

У границама Просторног плана не искључује се могућност присуства експлозивних остатака рата. Скреће се пажња на опрезност приликом извођења земљаних радова, полазећи од чињенице да су се на територији РС током два Светска рата одвијали оружани сукоби различитих интензитета.

Центар за разминирање израђује пројекте за разминирање и издаје уверења да је одређена површина очишћена и безбедна за даљу употребу у складу са Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљањем ванредним ситуацијама, Уредбом о заштити од неексплодираних убојних средстава и Међународним стандардима за противминско деловање. Стога, Центра за разминирање врши израду пројекта за разминирање/чишћење одређене локације и врши послове контроле квалитета радова које спроводи извођач радова, а кога изабере наручилац, односно инвеститор радова

разминирања. Након реализације пројекта за разминирање, Центра издаје Уверење о очишћености и предаје очишћену површину кориснику на даљу употребу.

Према Правилнику о заштити на раду, при извођењу грађевинских радова („Сл. гласник РС“, број 53/97), када се земљани радови изводе на старим ратним поприштима, пре почетка радова проверава се постојање неексплодираних пројектила и других опасних предмета и материја.

Члановима 113. и 114. Закона о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Службени гласник РС“, број 87/18) дефинисан је појам прекршаја за физичко и правно лице, као и прекршајне казне, односно предвиђена је обавеза да се казни лице које о откривеном ЕОР не обавести најближу полицијску станицу или оперативни центар 112, не обележи видљивим знаком или не обезбеди место где се налазе ЕОР док не дођу овлашћена лица.

Мере заштите од елементарних непогода

Мере заштите од земљотреса су правилан избор локације за градњу објеката, примена одговарајућег грађевинског материјала, начин изградње, спратност објеката и др., као и строго поштовање и примена важећих грађевинско-техничких прописа за изградњу објеката на сеизмичком подручју. Такође, мере заштите од земљотреса обезбеђују се и поштовањем регулационих и грађевинских линија, односно прописаном минималном ширином саобраћајних коридора. Применом принципа асеизмичког пројектовања објеката, односно применом сигурносних стандарда и техничких прописа о градњи на сеизмичким подручјима, обезбеђује се одговарајући степен заштите људи, минимална оштећења грађевинских конструкција и континуитет у раду објеката од виталног значаја у периоду након земљотреса.

Заштита објеката од атмосферског пражњења обезбедиће се извођењем громобранске инсталације, у складу са одговарајућом законском регулативом.

Заштита од града се обезбеђује лансирним станицама, са којих се током сезоне одбране од града испалују противградне ракете.

Организована одбрана од града, нарочито током лета, значајна је за заштиту пољопривредних култура које су у том периоду и најосетљивије. Изградња нових објеката на одстојању мањем од 500 m од лансирних станица система одбране од града могућа је само по обезбеђењу посебне сагласности и мишљења РХМЗС.

Превентивне мере заштите у случају суше су агротехничке мере, као и планирање изградње система за наводњавање на што већим површинама.

Основне мере заштите од олујног ветра су дендролошке мере. Смањење ризика и штете од јаких ветрова остварује се подизањем ветрозаштитног зеленила одговарајуће ширине уз коридор аутопута.

Мере заштите од пожара обухватају урбанистичке и грађевинско-техничке мере заштите. Урбанистичке мере заштите се односе на планирање простора у насељу кроз урбанистичке показатеље (намена површина, индекс заузетости парцеле) и правила изградње (регулациона линија, грађевинска линија, висина објекта, удаљеност објекта од суседних, ширина саобраћајница, паркиралишта и др.). Грађевинско-техничке мере заштите се односе на стриктну примену прописа о изградњи објеката, електроенергетских и гасних постројења, саобраћајне инфраструктуре, мреже противпожарних хидраната и др.

Како би се умањио ризик од појаве пожара предвиђено је да се шумске састојине уреде тако да се створе услови за ефикасну просторну заштиту, а посебним мерама да се заштити и пољопривредно земљиште.

4. НАЧИН НА КОЈИ СУ ВРЕДНОВАНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ УТИЦАЈА

У Прилогу I Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину дефинисани су критеријуми за одређивање могућих карактеристика значајних утицаја.

Критеријуми се односе, са једне стране на процену планских решења са аспекта значаја плана за заштиту животне средине и начина на који су проблеми заштите животне средине превазиђени са становишта могућих утицаја на чиниоце животне средине, а са друге стране критеријуми се односе на вредновање карактеристика тих утицаја (вероватноћа, интензитет, временска и просторна димензија итд.).

У поступку анализе утицаја планских решења, у складу са Законом, анализирани су карактеристике утицаја према следећим критеријумима:

1) Вероватноћа настанка утицаја

Вероватноћа	Ознака	Опис
100%	И	утицај изванредан
више од 50%	В	утицај вероватан
мање од 50%	М	утицај могућ

Вероватноћа да ће се неки процењени утицај догодити у стварности такође представља важан критеријум за доношење одлука у току израде Просторног плана.

Вероватноћа утицаја може бити од потпуно извесне (100%), до ситуације у којој је утицај готово невероватан.

Ова чињеница је посебно важна јер тако одређено планско решење које генерално има изразито јак нпр. негативан утицај, у конкретном случају може бити потпуно невероватно, па се самим тим његов утицај не може окарактерисати као стратешки значајан.

2) Интензитет и значај утицаја

Величина утицаја	Ознака	Опис
Критичан	- 3	Јак негативан утицај
Већи	- 2	Већи негативан утицај
Мањи	- 1	Мањи негативни утицај
Нема или нејасан утицај	0	Нема утицаја, нема података или није
Позитиван	+ 1	Мањи позитивни утицај
Повољан	+ 2	Већи позитиван утицај
Врло повољан	+ 3	Јак позитиван утицај

3) Просторне размере утицаја

Размере утицаја	Ознака	Опис
Могућ утицај ван граница државе	ТГ	Трансгранични
Могућ утицај на националном нивоу	Н	Државни
Могућ утицај на регионалном нивоу	Р	Регионални
Могућ утицај на нивоу општине	О	Општински
Могућ утицај у некој зони, делу општине	Л	Локални

4) Сложеност /реверзибилност

- Реверзибилан - повратан процес (**Р**) - ефекти утицаја у окружењу се могу анулирати sukcesивним процесом;
- Иреверзибилан - неповратан утицај (**И**) - штете су толико велике да се првобитно стање не може вратити.

5) Временска димензија

Према времену трајања утицаји се могу поделити на:

- **Привремен (П)** - утицај траје краћи временски период;
- **Повремен (ПО)** - утицај се повремено јавља и кратко траје;
- **Трајан (Т)** - последице утицаја су трајног карактера.

6) Број изложених становника

7) Прекогранична природа утицаја

Утицаји планираних активности у обухвату Просторног плана, иако је у непосредној близини државне границе, немају прекограничне утицаје.

Вредновања карактеристика утицаја извршено је према критеријумима дефинисаним Законом о стратешкој процени утицаја а на основу презентованих матрица.

Табела 17: Карактеристике утицаја у фази изградње планиране инфраструктуре и објеката који су предмет израде Просторног плана

Врста утицаја	Вероватноћа	Интензитет и значај	Просторне разmere	Сложеност/реверзibilно ст	Временска димензија	Број изложених људи
Загађење ваздуха	М	-2	Л	Р	ПО	50
Загађење површинских вода	М	-1	Л	Р	ПО	≥10000
Девастација и загађење земљишта	М	-1	Л	Р	Т	-
Девастација станишта и биљног покривача	И	-3	Л	И	Т	-
Угрожавање фауне	М	-1	Л	Р	ПО	-
Угрожавање природних добара	М	-1	Л	Р	ПО	-
Угрожавање културних добара	Н	0	-	-	-	-
Нарушавање предеоних вредности	М	-1	Л	И	Т	-
Угрожавање здравља и безбедности људи	М	-1	Л	Р	ПО	≥1000

Табела 18: Карактеристике утицаја у фази експлоатације планираних инфраструктурних и других објеката који су предмет Просторног плана

Врста утицаја	Вероватноћа	Интензитет и значај	Просторне разmere	Сложеност/реверзibilнос т	Временска димензија	Број изложених људи
Загађење ваздуха	М	-1	Л	Р	П	≥500
Загађење површинских вода	М	-1	Л	Р	П	≥10000
Девастација и загађење земљишта	М	-1	Л	Р	Т	-
Девастација станишта и биљног покривача	И	-3	Л	И	Т	-
Угрожавање фауне	М	-1	Л	Р	ПО	-
Угрожавање природних добара	М	0	Л	Р	ПО	-
Угрожавање културних добара	Н	0	-	-	-	-
Нарушавање предеоних вредности	И	-1	Л	И	Т	-
Угрожавање здравља и безбедности људи	В	-1	Л	Р	-	≥1000

5. ВЕРОВАТНОЋА, ИНТЕНЗИТЕТ, СЛОЖЕНОСТ, РЕВЕРЗИБИЛНОСТ, ВРЕМЕНСКА И ПРОСТОРНА ДИМЕНЗИЈА, КУМУЛАТИВНА И СИНЕРГЕТСКА ПРИРОДА УТИЦАЈА ПЛАНА

У складу са чланом 15. Закона о стратешкој процени утицаја, стратешка процена треба да обухвати и процену кумулативних и синергетских ефеката.

Значајни ефекти могу настати као резултат интеракције између бројних мањих утицаја постојећих објеката и активности и различитих планираних активности на планском подручју.

Кумулативни ефекти настају када појединачна планска решења немају значајан утицај, а неколико индивидуалних ефеката заједно могу да имају значајан ефекат.

Синергетски ефекти настају у интеракцији појединачних утицаја који производе укупни ефекат који је већи од простог збира појединачних утицаја.

У Табели 20 на основу вредновања дефинисаног у Табели 19 је извршена анализа кумулативних и синергетских утицаја планских решења.

Табела 19: Вредновање карактеристика утицаја Плана

Врста утицаја	Вероватноћа утицаја	Природа утицаја	Интензитет активности у простору	Временска димензија	Просторна димензија
Позитиван (+)	Известан (И)	Кумулативан (К)	Јак позитиван (ЈП)	Краткорочан (Кр)	Локални (Л)
Негативан (-)	Могућ (М)	Кумулативан синергетски (КС)	Позитиван (П)	Средњорочан (Ср)	Регионални (Рег)
Неутралан (Н)	Није могућ (НМ)	Синергетски (СИ)	Мањи негативан (МН)	Дугорочан (Др)	Национални (Нац)
		Појединачан-спорадичан (ПС)	Негативан (НГ)		

Табела 20: Идентификација могућих кумулативних и синергетских ефеката

Циљеви стратешке процене

- А. Заштита и унапређење квалитета ваздуха;
 Б. Заштита и унапређење квалитета подземних и површинских вода;
 В. Очување пољопривредног и шумског земљишта
 Г. Очување и унапређење предела
 Д. Очување природних добара
 Ђ. Очување културних добара
 Е. Смањење утицаја на становништво, насеља и објекте
 Ж. Подстицање економског развоја и запослениости
 З. Поштовање свих предвиђених мера заштите животне средине и превенција акцидентних ситуација

Сектор плана	Циљеви стратешке процене																										
	А			Б			В			Г			Д			Ђ			Е			Ж			З		
Заштита природних ресурса (вода, ваздух, земљиште, подземне воде)	+	И	КС	+	И	КС	+	И	КС	+	М	К	+	И	КС	Н	М	КС	+	И	КС	+	М	С	+	И	КС
	ЈП	Др	Р	ЈП	Др	Р	ЈП	Др	Р	П	Др	Р	ЈП	Др	Р	/	/	Л	ЈП	Др	Р	П	Др	Р	ЈП	Др	Р
Заштита природних вредности	+	И	КС	+	И	КС	+	И	КС	+	И	КС	+	И	КС	Н	НМ	/	+	И	КС	+	М	С	+	И	КС
	ЈП	Др	Р	ЈП	Др	Р	ЈП	Др	Р	П	Др	Л	ЈП	Др	Р	/	/	Л	ЈП	Др	Р	П	Др	Р	ЈП	Др	Р
Заштита животне средине и здравља становништва	+	И	КС	+	И	КС	+	И	КС	+	И	КС	+	И	КС	Н	НМ	ПС	+	И	КС	+	М	С	+	И	КС
	ЈП	Др	Р	ЈП	Др	Р	ЈП	Др	Л	П	Др	Л	ЈП	Др	Р	/	/	Л	ЈП	Др	Л	П	Др	Л	ЈП	Др	Р
Управљање отпадом	+	М	С	+	М	К	+	М	ПС	+	И	КС	+	И	КС	Н	НМ	/	+	И	КС	+	М	С	+	И	КС
	П	Кр	Л	П	Др	Л	П	Ср	Л	П	Др	Л	ЈП	Др	Р	/	/	Л	ЈП	Кр	Л	П	Кр	Л	ЈП	Др	Р
Унапређење водне инфраструктуре	Н	М	С	+	И	КС	+	М	С	Н	НМ	/	+	И	КС	Н	НМ	/	+	М	КС	+	М	К	+	М	КС
	П	Кр	Л	П	Др	Р	П	Ср	Л	/	/	Л	ЈП	Др	Л	/	/	Л	П	Др	Л	П	Кр	Л	П	Др	Л
Унапређење саобраћајне инфраструктуре	+	И	КС	+	М	СИ	+	М	К	-	И	СИ	+	И	КС	Н	НМ	/	+	И	КС	+	М	К	+	И	КС
	П	Др	Р	П	Др	Р	П	Др	Л	Н	Др	Р	П	Др	Л	/	/	Л	ЈП	Др	Л	П	Др	Л	ЈП	Др	Л
Заштита од природних и техничко-технолошких удеса и несрећа	+	М	ПС	+	И	КС	Н	НМ	/	+	М	СИ	Н	НМ	/	+	И	КС	+	М	ПС	+	М	К	+	М	К
	П	Ср	Л	П	Др	Р	/	/	Л	П	Ср	Л	/	/	Л	ЈП	Др	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Др	Р

Основни разлог за израду и доношење Просторног плана је стварање услова за реализацију националних и регионалних интереса у области саобраћајне инфраструктуре на принципима одрживог развоја и заштите, односно обезбеђење просторних услова за изградњу мотопута. Подизање нивоа приступачности подручја обухваћеног израдом Просторног плана имаће позитивне ефекте на подизање нивоа његове конкурентности, а самим тим и на динамику будућег развоја АП Војводине и Републике Србије, посебно локалних самоуправа кроз које пролази мотопут. Планирање, пројектовање и изградња брзе саобраћајнице утиче на повећање степена саобраћајне доступности општинским центрима, насељима, привредним зонама и примарним туристичким дестинацијама. На тај начин долази до јачања територијалне кохезије и полицентричног територијалног развоја подручја како у обухвату Просторног плана, али и много шире.

Вредновање карактеристика и осталих димензија утицаја планских решења на животну средину, вршено је уважавајући исказану потребу за повезивање са непосредним и ширим окружењем, значај побољшања регионалне позиције АП Војводине и општина обухваћених Планом у домену приступачности, као и у саобраћајном растеређењу урбаних подручја и уклањању транзита из насељених места.

Просторни развој планског подручја је омогућен под условом контролисаног коришћења простора у коридору мотопута, применом превентивних и санационих мера заштите, мониторингом могућег утицаја мотопута на здравље локалног становништва, биодиверзитет, природне ресурсе и заштићена природна и културно наслеђе, у коридору и зони његовог утицаја.

Утврђена правила уређења и правила грађења, поред осталог, условљавају коришћење одговарајућих савремених техничких решења за реализацију трасе и објеката у функцији мотопута и корисника саобраћаја, која обезбеђују извођење планиране саобраћајнице, уз максимално смањење негативних утицаја и ризика.

Закључује се да се спровођење Просторног плана, поред осталог, односи на установљивање зона заштите и успостављање одговарајућих режима коришћења простора у коридору мотопута, са циљем **спречавања конфликта у простору и негативних утицаја на окружење.**

Улога коридора мотопута, као саобраћајнице великог капацитета и високог нивоа саобраћајне услуге за све кориснике, у погледу утицаја на начин коришћења простора, односи се на развој и уређење мреже/система насеља и промене демографских кретања, са вишеструким, а у одређеној мери и конфликтним утицајима. Условна деструкција услед проласка државног пута простором и заузимања дела грађевинских и пољопривредних површина, доводи до стимулативних фактора опстанка, уређења и приступачности насеља и развоја делатности, чиме се обезбеђује економски просперитет и демографска стабилност становништва.

Из наведеног произилази вишезначни закључак утемељен на валоризацији утицаја планских решења на животну средину, која је пак сагледана кроз призму значаја инфраструктурног коридора за одрживи развој планског и ширег подручја. Одређени утицаји су трајног карактера, какво је на пример неповратно заузимање пољопривредног земљишта, девастација биљног покривача и слично у циљу задовољења већ наведених потреба. Насупрот томе, неке утицаје могу спречити или знатно умањити доследно спровођење мера заштите животне средине дефинисаних Просторним планом. Дате мере се односе на просторни аспект и обавезујуће су за све учеснике у реализацији планских решења, при чему је обавезно уважити и оне законске одреднице које су у индиректној спрези за заштитом животне средине и секторским областима.

6. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА

Просторни план се спроводи, у складу са одредбама Закона о планирању и изградњи, на следећи начин:

1. **Директно (непосредно)**, у обухвату појаса, мотопута – вишетрачне и сервисне саобраћајнице (земљишта јавне намене):
  - издавањем локацијских услова за објекте мотопута - вишетрачне и сервисне саобраћајнице, као и функционалне пратеће садржаје (базе за одржавање) и садржаје за кориснике (паркиралишта);
  - израдом урбанистичких пројеката и издавањем локацијских услова за деонице које су обележене на Карти спровођења (Град Сомбор - деонице Сомбор 1 и Сомбор 2)⁹;
  - израдом планске и техничке документације у складу са Законом (ЈЛС Кула, Нови Бечеј и Град Кикинда)¹⁰.
2. **Индиректно**, за део Просторног плана у обухвату заштитног појаса и појаса контролисаних изградњи применом планских решења:
  - у другим планским документима за инфраструктурне системе и заштићена подручја која се налазе у коридору или се укрштају са мотопутем;
  - применом и разрадом планских решења Просторног плана у планским документима јединица локалне самоуправе;
  - кроз израду планова детаљне регулације за пратеће садржаје за потребе корисника мотопута (одморишта и услужни центри).

Спровођење путем УП-а за следеће деонице:

- Деоница Сомбор 1 (Бачки Брег – петља „Сомбор“),
- Деоница Сомбор 2 (петља „Сомбор“ – граница општине Кула),

Спровођење на основу детаљне разраде Просторног плана:

- Деоница Врбас (граница општине Врбас - граница општине Србобран А1/Е-75 петља „Врбас“),
- Деоница Србобран (граница општине Србобран А1/Е-75 петља „Врбас“ - граница општине Бечеј),
- Деоница Бечеј (граница општине Бечеј – граница општине Нови Бечеј, река Тиса).

Спровођење на основу планске и техничке документације :

- Деоница Кула (граница општине Кула – граница општине Врбас),
- Деоница Нови Бечеј (граница општине Нови Бечеј река Тиса - граница Града Кикинде ОКМ ХС ДТД, Кикиндски канал),
- Деоница Кикинда (граница Града Кикинде ОКМ ХС ДТД, Кикиндски канал - Наково).

У складу са методологијом планирања и пројектовања инфраструктурних објеката у планским документима линијских инфраструктурних објеката и система се одређују оријентационе стационаже. Од ових оријентационих стационажа може се одступити у даљој изради техничке документације, односно оријентационе стационаже се у спровођењу планског документа, односно даљој изради техничке документације, могу додатно прецизирати, и то у: идејном решењу, идејном пројекту, пројекту за грађевинску дозволу, пројекту за извођење, односно у пројекту изведеног објекта, где се потпуно прецизно утврђују стационаже у коридору линијског инфраструктурног објекта.

9 Урбанистички пројекти израђени по захтеву управљача државног пута ЈП „Путеви Србије“ и идејна решења државног пута и других објеката путне инфраструктуре су имплементирани у Просторни план

10 За ЈЛС Кула, Нови Бечеј и Град Кикинда израђује се техничка документација наручена од ЈП „Путеви Србије“ ради одабира најповољнијег саобраћајног решења у односу на трасу постојеће саобраћајнице државног пута која је утврђена просторним плановима ових општина.

Планска решења у оквиру границе обухвата представљају плански основ за сва измештања инфраструктуре, која ће се након дефинисања решења реализовати, док ће се измештања инфраструктуре ван граница просторног плана (у оквиру ширег окружења), према потреби реализовати кроз важећу планску документацију.

За потребе формирања инфраструктурних коридора, изградње објеката и других јавних радова, где техничка документација покаже потребу да се изађе из регулације саобраћајнице, односно границе Просторног плана, могућа је израда урбанистичког пројекта у складу са чл. 60 и 61 Закона о планирању и изградњи.

Смернице за спровођење инфраструктурних мрежа и објеката (усклађивање са мотопутем и саобраћајницама које се раде на основу овог Просторног плана):

- Усклађивање постојеће мреже преносног и дистрибутивног система електричне енергије, гасоводне инфраструктуре и електронске комуникационе мреже са планираним линијским инфраструктурним коридором, као и изградња нове мреже, прецизираће се у даљој изради техничке документације у складу са условима ималаца јавних овлашћења и вршиће се на основу Просторног плана и законске регулативе.
- За усклађивање транспортне инфраструктуре постоји законски основ у Закону о путевима.
- Усклађивање железничке и хидротехничке инфраструктуре вршиће се на основу смерница из овог планског документа, техничке документације и услова ималаца јавних овлашћења.

Смернице за спровођење експропријације

- Приликом израде техничке документације (идејно решење, идејни пројекат, пројекат за грађевинску дозволу, пројекат за извођење и пројекат изведеног стања), на основу списка катастарских парцела из Просторног плана (аналитички дефинисаних за потребе јавне намене), урадити посебан елаборат (један или више) за потребе непотпуне и потпуне експропријације непокретности (земљишта и објекта на земљишту), или административног преноса.
- У случају да усаглашавање планских решења са техничком документацијом доведе до потребе померања осе коридора са припадајућим појасевима у оквиру граница Просторног плана, одступање границе појаса експропријације (потпуне и непотпуне) ће бити предмет посебног елабората.

У оквиру зоне ширег посматрања Просторног плана ће се техничком документацијом, по катастарским општинама, прецизније дефинисати локације позајмишта и одлагалишта/депонија, односно објеката за које се у складу са Законом о планирању и изградњи издају привремене грађевинске дозволе и који су потребни за изградњу коридора мотопута.

6.1. ДИРЕКТНО СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Просторни план се спроводи директно (непосредно) за део Просторног плана са разрадом на нивоу детаљне регулације, у обухвату појаса мотопута (земљишта јавне намене), и то:

1. издавањем локацијских услова за трасу мотопута за деонице у општинама Врбас, Србобран и Бечеј:

- траса мотопута (вишетрачна и сервисне саобраћајнице) са мостовима и другим путним објектима;
- петље и денivelисана укрштања;
- функционалне пратеће садржаје: база за одржавање пута, објекти контроле и управљања;
- пратеће садржаје за кориснике: паркиралишта;
- заштитне објекте и радове на местима укрштања мотопута са осталим инфраструктурним системима и водотоцима;

- електроенергетску и електронску инфраструктуру у функцији мотопута,
  - пејзажно уређење зелених површина у појасу мотопута.
2. изработом урбанистичких пројеката и издавањем локацијских услова за:
- за деонице које су обележене на Карти спровођења (у ЈЛС Сомбор, Кула, Нови Бечеј и Кикинда)

Просторни план представља основ за утврђивање јавног интереса за експропријацију, односно административни пренос непокретности. Потпуном експропријацијом, односно административним преносом непокретности, обезбеђује се простор за формирање грађевинских парцела објеката који су саставни делови мотопута (сервисних саобраћајница) и грађевинских парцела пратећих садржаја мотопута. Потпуном експропријацијом се трајно мења постојећа намена и власништво над обухваћеном непокретностима.

Решењем о утврђивању јавног интереса, одређује се корисник експропријације, односно административног преноса непокретности. Корисник експропријације преузима сва права, обавезе и одговорности предвиђене Законом о експропријацији.

У делу Просторног плана са разрадом на нивоу детаљне регулације, површине које су предмет утврђивања јавног интереса одређене су графички са елементима за геодетско обележавање и пописом обухваћених катастарских парцела.

У случају међусобног неслагања текстуалних и графичких података, или неслагања због накнадних промена насталих одржавањем катастра непокретности, меродавна је ситуација на карти детаљне разраде 5. Регулациони план са саобраћајном инфраструктуром.

6.2. СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА У ДРУГИМ ПРОСТОРНИМ И УРБАНИСТИЧКИМ ПЛАНОВИМА

Важећи плански документи донети до дана ступања на снагу овог Просторног плана, примењују се на следећи начин:

1. не примењују се плански документи у делу појаса мотопута (земљиште јавне намене) утврђеног овим Просторним планом (Сектор 1 и 2, Рефералне карте бр. 5 и 6);
2. примењују се, у делу и на начин који није у супротности са овим Просторним планом, плански документи у делу заштитног појаса и појаса контролисане изградње „Детаљна разрада просторног плана - Регулациони план са саобраћајном инфраструктуром“ (листови 6.1.од 6.14. до), нарочито у погледу режима коришћења, уређења и заштите простора.

У обухвату земљишта јавне намене, односно појаса пута утврђеног овим Просторним планом за потребе редифиниције постојеће петље на „Врбас“¹¹ на аутопуту Е 75 (графика) не примењује се Просторни план подручја инфраструктурног коридора аутопута Е-75 Суботица-Београд (Батајница) („Сл. гласник РС“, бр. 69/03, 36/10, 143/14, 81/15, 113/22).

Остали просторни планови подручја посебне намене примењују се сваки у својој посебној намени (ван обухвата земљишта јавне намене овог Просторног плана).

11 Пројектно решење предвиђа потпуну редифиницију петље Врбас на аутопуту Е-75, што значи потпуно рушење постојеће петље „Врбас“ и изградњу нове са функционалним садржајима – одвојеним базама за одржавање деоница аутопута Е-75 и мотопута Сомбор - Кикинда

Надлежни органи јединица локалне самоуправе, чији су делови територије у обухвату овог Просторног плана, донеће одлуку и покренути поступак усаглашавања донетих планских докумената са овим Просторним планом.

До усаглашавања важећих планских докумената јединица локалних самоуправа са овим Просторним планом, на подручју обухвата Просторног плана ван дефинисаног подручја посебне намене, примењују се важећа планска документа уз примену смерница и мера датих овим Просторним планом:

- Просторни план Града Сомбора („Сл. лист Града Сомбора“, број 5/14)
- Просторни план општине Кула („Сл. лист општине Кула“, бр. 33/15, 4/19)
- Просторни план општине Врбас („Сл. лист општине Врбас“, бр. 7/11, 16/19)
- Просторни план општине Србобран („Сл. лист општине Србобран“, бр. 5/13, 16/19)
- Просторни план општине Бечеј („Сл. лист општине Бечеј“, бр. 3/12, 12/20)
- Просторни план Нови Бечеј („Сл. лист општине Нови Бечеј“, број 6/12)
- Просторни план града Киkinде („Сл. лист општине Киkinда“ бр. 12/13, 16/13 и „Сл. лист града Киkinде“, бр. 17/20, 4/22).

Смернице за ПДР пратеће садржаје за кориснике мотопута су дефинисане у оквиру тачке 3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА, 3.3.ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА ПРАТЕЋИХ САДРЖАЈА ЗА КОРИСНИКЕ МОТОПУТА.

7. ПРОГРАМ ПРАЂЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ТОКУ СПРОВОЂЕЊА ПЛАНА (МОНИТОРИНГ)

Успостављање система мониторинга један је од приоритетних задатака како би се све предложене мере заштите животне средине у Просторном плану могле успешно имплементирати у планском периоду.

Чланом 17. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, програм прађења стања животне средине у току спровођења Просторног плана садржи нарочито:

- Опис циљева плана и програма;
- Индикаторе за прађење стања животне средине;
- Права и обавезе надлежних органа;
- Поступање у случају појаве неочекиваних негативних утицаја;
- Друге елементе у зависности од врсте и обима плана.

Законом о заштити животне средине дефинисано је да Република односно јединица локалне самоуправе у оквиру своје надлежности утврђене Законом, обезбеђује континуалну контролу и прађење стања животне средине, у складу са овим и посебним законима.

Према члану 69. наведеног Закона, циљеви Програма прађења стања животне средине су:

- Обезбеђење мониторинга;
- Дефинисање садржине и начина вршења мониторинга;
- Одређивање овлашћених организација за обављање мониторинга;
- Дефинисање мониторинга загађивача;
- Успостављање информационог система и дефинисање начина достављања података у циљу вођења интегралног катастра загађивача;
- Увођење обавезе извештавања о стању животне средине према прописаном садржају извештаја о стању животне средине.

Детаљан програм праћења стања појединачних параметара животне средине потребно је дефинисати у току израде Студије о процени утицаја пројекта пројектно техничке документације за планирани мотопут на животну средину на основу детаљних опсервација простора и техничких параметара за изградњу.

При томе, посебан акценат треба ставити:

- **на мониторинг буке који се врши систематским мерењем, оцењивањем или прорачуном одређеног индикатора буке, у складу са Законом о заштити од буке у животној средини и**
- **на мониторинг квалитета ваздуха у зони државног пута, у складу са Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха и другим подзаконским актима.**

7.1. ОПИС ЦИЉЕВА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Полазећи од посебне намене и специфичности подручја Просторним планом су дефинисани циљеви који су током израде Стратешке процене разматрани и анализирани у односу на дефинисане Индикаторе и циљеве саме стратешке процене.

Посебни оперативни циљеви су:

- утврђивање планских решења којима се резервише простор за инфраструктурни коридор мотопута Сомбор - Кикинда, дефинише посебан режим заштите коридора и контактних подручја, обезбеђује услови за очување и унапређење квалитета саобраћајне повезаности и доступности насеља, привредних и туристичких комплекса у ширем заштитном појасу државног пута и зони његовог утицаја;
- дефинисање односа са осталим наменама и инфраструктурним системима у ширем заштитном појасу и зони утицаја мотопута, ради боље интеграције и веће улоге државног пута и утицаја на привредни и социјални развој окружења;
- утврђивање трасе мотопута и саобраћајних веза са мрежом државних и општинских путева у окружењу коридора опредељивањем оптималних локација петљи, денivelисаних укрштања и површинских раскрсница¹²;
- утврђивање локација функционалних садржаја мотопута-база за одржавање;
- утврђивање локација пратећих садржаја за потребе корисника пута – паркиралишта, одморишта и услужних центара;
- међусобно усклађивање планираног коридора мотопута и осталих планираних и постојећих инфраструктурних система у коридору (остале саобраћајне, водопривредне, електро и термоенергетске и телекомуникационе инфраструктуре);
- смањење негативних утицаја мотопута на животну средину у ширем заштитном појасу и зони његовог утицаја;
- обезбеђење заштите од буке на деловима коридора који пролазе поред насеља;
- очување и унапређење природних, културних и других вредности у коридору;
- пејзажно уређење трасе и објеката мотопута, очување карактера предела у коридору и на подручју Просторног плана;
- очување и заштита регионалних и локалних изворишта водоснабдевања и квалитета воде у водотоцима и каналима у коридору и зони његовог утицаја;
- омогућавање остварења одрживог развоја пољопривредне производње у зони утицаја коридора и максимално очување постојећег квалитета пољопривредног земљишта;

¹² Овим Просторним планом утврђивање трасе, локације функционалних и пратећих садржаја аутопута, сервисних, саобраћајница и осталих саобраћајних капацитета (алтернативни правци мотопуту, некатеорисана путна мрежа у окружењу и др.), извршиће се у складу са нивоом техничке (пројектне) документације за реализацију предметних деоница мотопута, уз сагледавање резултата досадашњих истраживања и важећих планских и развојних докумената.

- усаглашавање и решавање потенцијалних конфликта везаних за пролазак коридора кроз шуме и шумско земљиште;
- развој туризма прилагођеног потребама туристичких тржишта и локалног становништва, али и захтевима које транзит на коридору поставља у погледу удобности и безбедности путовања.

7.2. ИНДИКАТОРИ ЗА ПРАЋЕЊЕ СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Мониторинг стања животне средине се врши систематским мерењем, испитивањем и оцењивањем индикатора стања и загађења животне средине, које обухвата праћење природних фактора, односно промене стања и карактеристика животне средине.

Имајући у виду дефинисане циљеве, врши се избор одговарајућих индикатора у изради стратешке процене, који је у планском периоду неопходно пратити како би се могла вршити оцена планских решења односно њихов позитиван утицај на подручје обухваћено Просторним планом.

Предлог индикатора за праћење стања животне средине предлаже се на основу дефинисаних циљева стратешке процене и дат је у тачки II.2.

Мониторинг квалитета ваздуха

Законом о заштити ваздуха дат је законски оквир за проучавање и праћење квалитета ваздуха које за циљ има контролу и утврђивање степена загађености ваздуха, као и утврђивање тренда загађења, како би се правовремено деловало ка смањењу штетних супстанци до нивоа који неће битно утицати на квалитет животне средине.

Подаци добијени у мрежама аутоматског и мануалног мониторинга квалитета ваздуха обрађују се, анализирају и интерпретирају у складу са важећим прописима:

- Законом о заштити ваздуха,
- Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха,
- Уредбом о одређивању зона и агломерација,
- Уредбом о утврђивању програма контроле квалитета ваздуха у државној мрежи,
- Правилником о начину размене информација о мерним местима у државној и локалној мрежи, техникама мерења, као и о начину размене података добијених праћењем квалитета ваздуха у државној и локалним мрежама.

У складу са чланом 8. Закона о заштити ваздуха оцењивање квалитета ваздуха врши се за следеће полутанте: **сумпор диоксид, азот диоксид и оксиде азота, суспендоване честице, олово, бензен, угљенмоноксид, приземни озон, арсен, кадмијум, никл и бензо(а)пирен.**

Захтеви квалитета ваздуха дефинисани за полутанте, који имају потврђен штетан утицај на здравље популације (граничне вредности, толерантне вредности, границе оцењивања и толеранције, циљне вредности и дугорочни циљеви) ближе су прописани Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха.

Додатно, прописане су и границе (критични нивои, циљне вредности) за поједине полутанте за заштиту вегетације (сумпор диоксид, азотни оксиди, озон).

Уредбом су дефинисани и прагови обавештавања и прагови упозорења за поједине полутанте, као и критични нивои за заштиту вегетације.

За наменска мерења појединих полутаната, у зонама и агломерацијама у којима се налазе различити извори емисије полутаната који могу утицати на ниво загађености ваздуха, прописане су максимално дозвољене концентрације (гасовите неорганске, органске и канцерогене материје, укупне суспендоване честице, укупне таложне материје и чађ).

Оцењивање квалитета ваздуха, на основу измерених концентрација загађујућих материја у ваздуху, врши се применом критеријума за оцењивање у складу са Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха.

Студијом процене утицаја на животну средину по мишљењу надлежне службе за област заштите животне средине, утврдиће се тачни локалитети у коридору мотопута на којима ће се пратити квалитет ваздуха.

Мониторинг квалитета воде

Законом о заштити животне средине су дате и основне смернице заштите вода. Чланом 23. овог закона дефинисано је да се заштита и коришћење вода остварује интегралним управљањем водама, предузимањем мера за њихово очување и заштиту у складу са посебним законом.

У циљу предузимања мера за ограничавање даљег загађивања и евентуално побољшање вода, од значаја је стално и систематско контролисање параметара квалитета површинских и подземних вода.

Оцену еколошког и хемијског статуса вода потребно је вршити у складу са:

- Правилником о утврђивању водних тела површинских и подземних вода,
- Правилником о референтним условима за типове површинских вода,
- Правилником о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода,
- Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање,
- Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање .

За реке и језера одређује се еколошки статус, а за вештачка водна тела еколошки потенцијал.

Анализа квалитета подземних вода које се користе за водоснабдевање врши се на основу Правилника о хигијенској исправности воде за пиће.

Предметном стратешком проценом нису дефинисана места мониторинга подземних вода али је потребно да она буду дефинисана у Студији процене утицаја на животну средину пројектно техничке документације, посебно на локалитетима пратећих садржаја путног коридора.

Мониторинг квалитета земљишта

Обавеза успостављања систематског мониторинга земљишта на простору Републике Србије дефинисана је Законом о заштити животне средине, Законом о заштити земљишта, Уредбом о граничним вредностима загађујућих штетних и опасних материја у земљишту и Уредбом о систематском праћењу стања и квалитета земљишта.

Привредна друштва, друга правна лица и предузетници, који у обављању делатности утичу или могу утицати на квалитет земљишта, дужни су да обезбеде техничке мере за спречавање испуштања загађујућих, штетних и опасних материја у земљиште, прате утицај своје делатности на квалитет земљишта, обезбеде друге мере заштите у складу са Законом о заштити земљишта и другим законима.

Власник или корисник земљишта или постројења чија делатност, односно активност може да буде узрок загађења и деградације земљишта, дужан је да пре почетка обављања активности изврши испитивање квалитета земљишта. Забрањено је испуштање и одлагање загађујућих, штетних и опасних материја и отпадних вода на површину земљишта и у земљиште. Особине земљишта могу да се мењају само у циљу побољшања квалитета у складу са његовом наменом.

Праћење параметара квалитета земљишта је неопходно вршити у континуитету дуги низ година, на одређеним местима за које се утврди евидентна угроженост параметара стања животне средине. Локације на којима је депонован незагађен материјал од ископавања (земља) не припадају контаминираним локацијама.

Предметном стратешком проценом предвиђа се праћење квалитета земљишта, односно вршење нултог мониторинга квалитета земљишта пре изградње нових објеката на подручју обухвата Просторног плана. Након тога, периодично у складу са обавезама које ће проистећи из Студије утицаја пројекта на животну средину.

Мониторинг буке

Директива о заштити од буке 2002/49/ЕЦ и примена Уредбе о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини има за циљ да се спрече или смање штетни ефекти буке на становништво, као и да се формира адекватна база података на основу које ће се спроводити системске мере за смањивање буке. Систематском мерењу нивоа буке и дефинисању њене временске зависности, приступило се са циљем планирања звучне заштите и могућности оцене сметњи од буке.

Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини дефинисане су граничне вредности индикатора буке по зонама, зависно од њихове намене. Највиши дозвољени нивои спољне буке L_{Aeq} у dB дати су у табели 21.

Табела 21: Највиши дозвољени нивои спољне буке L_{Aeq} у dB

Зона	Намена простора	Највиши дозвољени ниво спољне буке L_{Aeq} у dB (A)	
		дан	ноћ
1	Подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, културно-историјски локалитети, велики паркови	50	45
2	Туристичка подручја, мала и сеоска насеља, кампови и школске зоне	50	45
3	Чисто стамбена зона	55	45
4	Пословно стамбена подручја, трговачко-стамбена подручја и дечија игралишта	60	50
5	Градски центар, занатска, трговачко административна управна зона са становима, зоне дуж аутопутева, магистралних и градских саобраћајница	65	55
6	Индустријска складишта и сервисна подручја и транспортни терминали без стамбених зграда	На граници ове зоне буке не сме прелазити дозвољене нивое у зони у којој се граничи	

Предметном стратешком проценом нису дефинисана места мониторинга буке али је потребно да она буду дефинисана у Студији процене утицаја на животну средину пројектно техничке документације, посебно на локалитетима пратећих садржаја мотопута, као и на локалитетима где путни коридор пролази кроз грађевинска подручја насеља и градова у обухвату Просторног плана.

7.3. ЗАКОНСКИ ОКВИР

Мониторинг квалитета параметара животне средине дефинисан је следећим правним актима:

- Законом о заштити животне средине („Службени гласник РС” бр. 135/04, 36/09, 72/09, 43/11-УС, 14/16, 76/18, 95/18-др. закон и 95/18-др. закон);
- Законом о заштити ваздуха („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 10/13 и 26/21-др. закон);
- Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС”, бр. 11/10, 75/10 и 63/13);
- Уредбом о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање („Службени гласник РС”, бр. 111/15 и 83/21);
- Законом о водама („Службени гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др. закон);
- Законом о водама („Службени гласник РС”, бр. 46/91, 53/93, 53/93-др. закон, 67/93-др. закон, 48/94-др. закон, 54/96, 101/05-др. закон, престао да важи осим одредаба чл. 81. до 96.);
- Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС”, број 24/14);
- Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС”, бр. 67/11, 48/12 и 1/16);
- Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС”, број 50/12);
- Законом о заштити земљишта („Службени гласник РС”, број 112/15);
- Уредбом о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту („Службени гласник РС”, бр. 30/18 и 64/19);
- Законом о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС”, број 96/21);
- Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Службени гласник РС”, број 75/10);
- Правилником о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода („Службени гласник РС”, број 74/11);
- Правилником о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима („Службени гласник РС”, број 33/16);
- Правилником о обрасцу документа о кретању отпада и упутству за његово попуњавање („Службени гласник РС”, број 114/13);
- Правилником о обрасцу Документа о кретању опасног отпада, обрасцу претходног обавештења, начину њиховог достављања и упутству за њихово попуњавање („Службени гласник РС”, број 17/17) и др.

7.4. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА

Када су питању права и обавезе надлежних органа у вези праћења стања животне средине, иста произилазе из Закона о заштити животне средине.

Обезбеђење мониторинга

Република Србија, Аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе у оквиру своје надлежности утврђене законом обезбеђују континуалну контролу и праћење стања животне средине (у даљем тексту: мониторинг), у складу са овим и посебним законима.

Мониторинг је саставни део јединственог информационог система животне средине. Влада доноси програме мониторинга на основу посебних закона.

Аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе доноси програм мониторинга на својој територији, који мора бити у складу са програмима вишег реда.

Садржина и начин вршења мониторинга

Мониторинг се врши систематским праћењем вредности индикатора, односно праћењем негативних утицаја на животну средину, стања животне средине, мера и активности које се предузимају у циљу смањења негативних утицаја и подизања нивоа квалитета животне средине.

Влада утврђује критеријуме за одређивање броја и распореда мерних места, мрежу мерних места, обим и учесталост мерења, класификацију појава које се прате, методологију рада и индикаторе загађења животне средине и њиховог праћења, рокове и начин достављања података, на основу посебних закона.

Овлашћена организација

Мониторинг може да обавља и овлашћена организација ако испуњава услове у погледу кадрова, опреме, простора, акредитације за мерење датог параметра и СРПС стандарда у области узорковања, мерења, анализа и поузданости података, у складу са законом.

Мониторинг загађивача

Оператер постројења, односно комплекса који представља извор емисија и загађивања животне средине дужан је да, у складу са законом, преко надлежног органа, овлашћене организације или самостално, уколико испуњава услове прописане законом, обавља мониторинг, односно да:

- 1) Прати индикаторе емисија, односно индикаторе утицаја својих активности на животну средину, индикаторе ефикасности примењених мера превенције настанка или смањења нивоа загађења;
- 2) Обезбеђује метеоролошка мерења за велике индустријске комплексе или објекте од посебног интереса за Републику Србију, аутономну покрајину или јединицу локалне самоуправе.

Загађивач је дужан да изради план обављања мониторинга, да води редовну евиденцију о мониторингу и да доставља извештаје, у складу са овим законом.

Влада утврђује врсте активности и друге појаве које су предмет мониторинга, методологију рада, индикаторе, начин евидентирања, рокове достављања и чувања података, на основу посебних закона.

Загађивач планира и обезбеђује финансијска средства за обављање мониторинга, као и за друга мерења и праћење утицаја своје активности на животну средину.

Достављање података

Државни органи, односно организације, органи аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, овлашћене организације и загађивачи дужни су да податке добијене мониторингом достављају Агенцији за заштиту животне средине на прописан начин.

8. ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЈАВЕ НЕОЧЕКИВАНИХ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА

Неочекивани негативни утицаји могу се јавити у виду следећих појава:

- Могући негативни утицаји у случају неусвајања Просторног плана;
- Могући негативни утицаји у фази након изведених радова, на реализацији планираних намена, а под претпоставком повишене деградације природних ресурса, као последице непоштовања мера заштите превидјених планом

За предметни Просторни план, од фазе припреме, израде материјала за рани јавни увид и нацрта Просторног плана до коначног усвајања, укључен је процес процене утицаја стратешког карактера, у коначном циљу безбедне реализације планираних намена простора.

У наведеном процесу утврђено је да постоји вероватноћа појаве неочекиваних негативних утицаја са негативним ефектима и последицама по животну средину, те је прописан и начин поступања у случају таквих појава.

9. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ У ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Основни методолошки приступ и садржај Извештаја о стратешкој процени утицаја одређен је Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину. Извештај је израђен на основу просторно планске документације, расположивих статистичких података, као и података добијених за потребе израде Просторног плана и Стратешке процене, као и валоризације терена.

У Стратешкој процени су анализирани све Просторним планом предвиђене активности, извршена је синтезна процена њихових утицаја и интеракција са утицајима окружења на природне ресурсе и живи свет, као и на животну средину и на основу утврђених валидних параметара дат је предлог адекватних превентивних и санационих мера заштите животне средине, у контексту реализације концепта одрживог развоја овог подручја.

Примењени метод рада заснива се на континуираном поступку усаглашавања процеса планирања са процесом идентификације проблема, предлога решења за спречавање и ублажавање, односно предлога мера заштите животне средине у свим фазама израде и спровођења планског документа.

Методологија се базира на поштовању Закона о заштити животне средине, а пре свега Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, који утврђује услове, начин и поступак процењивања утицаја појединих садржаја Просторног плана на животну средину.

Фазе израде Стратешке процене утицаја на животну средину су:

- Одлучивање о изради стратешке процене утицаја на животну средину, односно израда одлуке о изради стратешке процене утицаја на животну средину као саставног дела одлуке о изради планског документа;
- Одређивање садржаја стратешке процене утицаја на животну средину, односно израда одговарајућег програмског основа за израду стратешке процене утицаја на животну средину (тзв. „scoring report“) у оквиру Просторног плана;
- Израда Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Општи методолошки поступак који се користи приликом израде стратешке процене и припреме Извештаја о стратешкој процени састоји се из неколико општих фаза, и то:

Методолошки основ, за израду Извештаја, у ужем смислу представљају методе научног истраживања (анализа и синтеза, компаративни метод, индукција и дедукција, статистички метод, картографски метод и др.), односно примењене методе праћења стања објеката, односно појава и процеса у простору, од извора загађења, притисака, стања и одговора (планског решења).

Истовремено са применом метода научног истраживања, коришћена су страна и домаћа искуства и упутства за примену „Стратешке директиве“, пре свега искуства из Европске Уније. Посебно су значајне методе из „Практичног упутства за примену ЕУ Директиве 2001/42/ЕС на урбанистичке и просторне планове“.

Анализирајући поступак израде Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину, може се закључити да се он састоји, условно говорећи, из четири фазе:

- Полазне основе, анализа и оцена стања;
- Процена могућих утицаја на животну средину;
- Мере заштите животне средине и
- Програм праћења стања животне средине.

Не улазећи у детаљније елаборирање појединих фаза потребно је нагласити да свака фаза има своје специфичности и никако се не сме запоставити у поступку интегралног планирања животне средине.

Ограничења у спровођењу предложеног метода, посебно у фази приказа постојећег стања је недостатак квантификованих података за поједине параметре животне средине у обухвату Плана.

Примењени метод рада

Стратешка процена предметног Просторног плана ради се са циљем обезбеђивања заштите животне средине и одрживог развоја, интегрисањем основних начела заштите животне средине у поступак припреме, израде и доношења Просторног плана, а на основу донете Одлуке о изради Стратешке процене.

Главни задатак Стратешке процене је да олакша благовремено и систематично разматрање могућих утицаја на животну средину на нивоу стратешког доношења одлука о плановима и програмима, уважавајући принципе одрживог развоја. Интегрисањем поступка стратешке процене утицаја у процес припреме, израде и доношења Просторног плана, омогућава се ефикаснија инструментализација стратешке процене утицаја на животну средину у просторном и урбанистичком планирању.

Садржај Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину, дефинисан је Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину и Одлуком о изради стратешке процене. Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину планског документа представља завршни документ стратешке процене и саставни је део планског документа.

Садржина Извештаја дефинисана је у складу са одредбама члана 12. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину и има следећа поглавља:

1. Полазне основе стратешке процене;
2. Општи и посебни циљеви стратешке процене и избор индикатора;
3. Процена могућих утицаја плана на животну средину;
4. Смернице за израду стратешких процена на нижим хијерархијским нивоима и процене утицаја пројеката на животну средину;
5. Програм праћења стања (мониторинг) животне средине у току спровођења Просторног плана;
6. Приказ коришћене методологије у изради Стратешке процене и тешкоће у изради Стратешке процене;
7. Приказ начина одлучивања;
8. Закључна разматрања до којих се дошло током израде Извештаја.

10. ТЕШКОЋЕ ПРИ ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

У току израде Извештаја, поред недостатака одговарајућих смерница и упутстава, обрађивач се сусрео и са проблемом информационог система о животној средини, у којем су били доступни само подаци о квалитету појединих медијума животне средине, али на локалитетима који су удаљени од трасе планираног мотопута.

Такође, тешкоћу у спровођењу стратешке процене и изради Извештаја о стратешкој процени представљао је недостатак званичне, детаљно прописане јединствене методологије, на нивоу Правилника о изради овог документа.

При оцени планских решења уочен је проблем у практичној примени индикатора, имајући у виду да за планско подручје нису доступни систематизовани подаци и да нису вршења мерења одређених параметара животне средине, посебно у делу трасе планираног мотопута, те да није утврђено нулто стање животне средине простора који је у обухвату Просторног плана.

11. ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА

Након доношења Одлуке о изради Просторног плана, као прва фаза израде Просторног плана урађен је Материјал за рани јавни увид, који је на основу Закона о планирању и изградњи, изложен јавности у периоду од Рани јавни увид је одржан у периоду од 02.12.2020. године до 16.12.2020. године.

У процес одлучивања, током израде Материјала за рани јавни увид и Нацрта плана били су укључени министарства, покрајински секретаријати, јавна предузећа и стручни органи и организације и локалне самоуправе у обухвату Просторног плана, а сви су координисани од стране ЈП Завода за урбанизам Војводине кроз низ састанака и активности одржаних у циљу усклађивања свих захтева у простору. Активности су дате у поглављу **Резултати претходних консултација са надлежним органима и организацијама у поглављу I.8.**

Стратешка процена утицаја Просторног плана на животну средину, интегрисана је као процес у све фазе израде Просторног плана чиме је било омогућено интегрисање циљева и принципа одрживог развоја у све фазе израде Просторног плана (од почетних циљева, преко дефинисања стратешких опредељења и утврђивања планских решења), а са циљем спречавања или ограничавања негативних утицаја на животну средину, здравље људи, биодиверзитет, природна, културна и друга створена добра.

Сходно члану 18. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, омогућено је учешће заинтересованих органа и организација у току израде Извештаја о стратешкој процени, односно орган надлежан за припрему плана доставља на мишљење извештај о стратешкој процени органу надлежном за заштиту животне средине, заинтересованим органима и организацијама. Заинтересовани органи и организације дужни су да доставе мишљење у року од 30 дана од дана пријема захтева.

Такође, чланом 19. дефинисано је да је орган надлежан за припрему плана и програма обавезан да обезбеди учешће јавности у разматрању извештаја о стратешкој процени.

Јавни увид и јавна расправа за Извештај организује се по правилу у оквиру излагања Просторног плана на јавни увид и одржавања јавне расправе у складу са Законом о планирању и изградњи и Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Због значаја пројекта, односно могућих утицаја (позитивних и негативних) предложеног Плана на животну средину, социјални и економски статус локалних заједница на траси коридора планираног државни пута, важно је адекватно и "транспарентно" укључивање заинтересованих страна (инвеститора, надлежних државних органа, локалних управа, невладиних организација и становништва) у процес доношења одлука по питањима заштите животне средине.

У погледу начина на који су питања животне средине укључена у Просторни план, у Стратешкој процени је истакнуто да су израда Просторног плана и Стратешке процене текли упоредо, чиме се створила могућност да се циљеви СПУ укључе у најранију фазу дефинисања планских концепција по секторима плана, чиме се остварио интегрални приступ у планирању и заштити животне средине. Резултат тога је да су планска решења креирана у контексту заштите животне средине и то у односу на оне елементе које овакав пројекат може доминантно имплицирати.

12. ИДЕНТИФИКАЦИЈА МОГУЋИХ ПРЕКОГРАНИЧНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Података о прекограничним утицајима нема, односно реализацијом планираних решења утицаји неће бити од међународног значаја. Уколико се појаве било какви негативни утицаји, пре свега узроковани акцидентним ситуацијама ширих размера, неопходно је обавестити надлежно Министарство које даље спроводи поступак (у складу са важећом законском регулативом).

13. ЗАКЉУЧЦИ ДО КОЈИХ СЕ ДОШЛО ТОКОМ ИЗРАДЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА

У Извештају о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину анализирани су: значај и карактеристике Просторног плана, карактеристике утицаја планираних садржаја и друга питања и проблеми заштите животне средине у складу са критеријумима за одређивање могућих значајних утицаја Просторног плана на животну средину, а узимајући у обзир планиране намене.

За вредновање је коришћен метод вишекритеријумске евалуације планских решења у односу на постављене циљеве стратешке процене утицаја и дефинисани су индикатори за праћење утицаја планских решења, а у складу са Правилником о националној листи индикатора заштите животне средине ("Службени гласник РС", број 37/2011).

Акцент у процесу вредновања планских решења посвећен је анализи њиховог утицаја на потенцијално најосетљивије чиниоце животне средине на конкретном простору, а посебно утицају буке и аерозагађења на становништво и природне вредности подручја.

Резимирајући утицаје планских решења на циљеве СПУ, може се констатовати да ће реализација планираног мотопута произвести позитивне и мање негативне утицаје на планском подручју.

Позитивни утицаји имају регионални карактер. Подизање нивоа приступачности подручја обухваћеног изградом Просторног плана имаће позитивне ефекте на подизање нивоа његове конкурентности, а самим тим и на динамику будућег развоја АП Војводине и Републике Србије, посебно локалних самоуправа кроз које пролази мотопут. Планирање, пројектовање и изградња брзе саобраћајнице утиче на повећање степена саобраћајне доступности општинским центрима, насељима, привредним зонама и примарним туристичким дестинацијама. На тај начин долази до јачања територијалне кохезије и полицентричног територијалног развоја подручја како у обухвату Просторног плана, али и много шире.

Поред тога, планска решења не индикују непожељне промене стања природе, односно вредности живог света, геонаслеђа и предела. Планирани просторни развој основне намене подручја као саобраћајног коридора не изазива у значајном обиму и интензитету уништавање и нарушавање статуса дивљих врста и њихових станишта, неповољне промене површина под природном и полуприродном вегетацијом, деградацију морфолошких и хидролошких обележја.

Негативни утицаји су у већини окарактерисани као мали и локалног су карактера, односно нису оцењени као стратешки значајни. Ради се доминантно о утицајима који се односе на могуће повећање загађујућих материја у ваздуху и повећање интензитета буке, односно могућем излагању становништва овим утицајима на деоницама где мотопут пролази близу насеља или стамбених објеката.

Реализацијом мера заштите природе, природних вредности, непокретних културних добара и животне средине ствара се могућност превентивне, али и активне заштите. Такође, њима се релативизују сви процењени негативни утицаји планских решења на циљеве животне средине, а утврђују идентификовани позитивни утицаји, што је са аспекта свеукупног утицаја Просторног плана на животну средину од изузетног значаја.

Да би позитивни плански утицаји остали у процењеним оквирима, који неће оптеретити капацитет простора, а могући негативни ефекти планских решења максимално умањили, дефинисане су и таксативно наведене мере/смернице заштите које је потребно спроводити у процесу имплементације плана кроз пројектну документацију и изградњу мотопута. Све ове мере интегрисане су и у текст Просторног плана како би се плански и формално утврдило њихово спровођење у фази имплементације Просторног плана.

Детаљне организационе и техничко-технолошке мере заштите биће дефинисане Студијом о процени утицаја пројекта на животну средину на нивоу техничке документације у складу са препорукама СПУ.

Резимирајући све наведено, закључак Извештаја о стратешкој процени утицаја је да су Просторним планом и Стратешком проценом утицаја на животну средину, анализирани могући утицаји планираних намена и предвиђене одговарајуће планске, и одређене техничке мере заштите, како би планиране активности биле у функцији реализације циљева одрживог развоја на предметном простору. У том контексту, предметни Просторни план сматра прихватљивим са аспекта могућих утицаја на животну средину.

14. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Оцена Извештаја о стратешкој процени врши се на основу критеријума садржаних у Прилогу II Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10).

На основу оцене Извештаја, орган надлежан за послове заштите животне средине даје сагласност на Извештај о стратешкој процени, у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Извештај о стратешкој процени саставни је део документационе основе плана, сходно члану 24. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО